

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

DVOLETNI NAČRT

I. NOVOMEŠKEGA LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA za leti 2025 in 2026

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	OPIS LUO	2
2.1	Lovišča.....	2
2.2	Območja z omejitvami in prepovedmi lova.....	4
3	ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI	5
3.1	Spremembe v življenjskem okolju divjadi	5
3.2	Ukrepi v življenjskem okolju divjadi	5
3.3	Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje.....	9
4	ŽIVALSKES VRSTE - DIVJAD.....	14
4.1	Evropska srna	14
4.2	Navadni jelen	18
4.3	Damjak.....	24
4.4	Gams	28
4.5	Muflon	29
4.6	Divji prašič.....	30
4.7	Evrazijski šakal	36
4.8	Lisica.....	39
4.9	Rakunasti pes	41
4.10	Jazbec.....	42
4.11	Kuna zlatica	44
4.12	Kuna belica	45
4.13	Poljski zajec	46
4.14	Pižmovka	48
4.15	Nutrija.....	49
4.16	Navadni polh	49
4.17	Fazan	50
4.18	Poljska jerebica (gojena).....	51
4.19	Raca mlakarica	51
4.20	Sraka.....	53
4.21	Šoja.....	54
4.22	Siva vrana	55

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta I. Novomeškega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026	1
Preglednica 2.1.1: Seznam lovišč	2
Preglednica 3.2.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2019–2024.....	5
Preglednica 3.2.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2025 in 2026	6
Preglednica 3.3.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v preteklem obdobju	9
Preglednica 3.3.2: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2019–2024	10
Preglednica 4.1.1: Načrtovan odvzem srnjadi	17
Preglednica 4.2.1: Načrtovan odvzem jelenjadi v skupini lovišč A in B	21
Preglednica 4.2.2: Načrtovan odvzem jelenjadi v skupini lovišč A.....	22
Preglednica 4.2.3: Dopustna odstopanja (%) od načrtovanega odvzema jelenjadi	22
Preglednica 4.2.4: Načrtovan odvzem jelenjadi v skupini lovišč B.....	22
Preglednica 4.3.1: Načrtovan odvzem damjaka	26
Preglednica 4.6.1: Načrtovan odvzem divjega prašiča	34

KAZALO SLIK

Slika 2.1.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO	3
Slika 2.2.1: Območja omejitev in prepovedi lova	4
Slika 3.3.1: Dinamika vrednosti škode od divjadi v LUO v obdobju 2019–2024	10
Slika 3.3.2: Prikaz popisnih enot za ugotavljanje objedenosti gozdnega mladja v LUO	11
Slika 3.3.3: Skupna objedenost mladja v letu 2024 po popisnih enotah	12
Slika 3.3.4: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Gorjanci	12
Slika 3.3.5: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Dolenjska II	13
Slika 3.3.6: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Krka	13
Slika 4.1.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srnjadi v obdobju 2019–2024	14
Slika 4.1.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub srnjadi v obdobju 2019–2024	15
Slika 4.1.3: Prostorska razporeditev odvzema srnjadi v LUO v obdobju 2019–2024	16
Slika 4.2.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jelenjadi v obdobju 2019–2024	18
Slika 4.2.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub jelenjadi v obdobju 2019–2024	19
Slika 4.2.3: Prostorska razporeditev odvzema jelenjadi v LUO v obdobju 2019–2024	20
Slika 4.3.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema damjaka v obdobju 2019–2024	24
Slika 4.3.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub damjaka v obdobju 2019–2024	25
Slika 4.3.3: Prostorska razporeditev odvzema damjaka v LUO v obdobju 2019–2024	25
Slika 4.7.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema divjega prašiča v obdobju 2019–2024	30
Slika 4.7.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub divjega prašiča v obdobju 2019–2024	31
Slika 4.7.3: Gibanje povprečnih telesnih mas ozimcev v obdobju 2019–2024 (pri posameznem letu so upoštevane telesne mase osebkov uplenjenih novembra in decembra tistega leta ter januarja naslednjega leta, za leto 2024 so upoštevane tudi mase januarja 2025)	32
Slika 4.8.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šakala v obdobju 2019–2024	36
Slika 4.8.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub šakala v obdobju 2019–2024	37
Slika 4.9.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema lisice v obdobju 2019–2024	39
Slika 4.11.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jazbeca v obdobju 2019–2024	42
Slika 4.12.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune zlatice v obdobju 2019–2024	44
Slika 4.13.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune belice v obdobju 2019–2024	45
Slika 4.15.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema poljskega zajca v obdobju 2019–2024	46
Preglednica 4.19.1; Načrt vlaganja divjadi	50
Slika 4.21.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema race mlakarice v obdobju 2019–2024	51
Slika 4.22.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srake v obdobju 2019–2024	53
Slika 4.23.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šoje v obdobju 2019–2024	54
Slika 4.22.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema sive vrane v obdobju 2019–2024	55

1 UVOD

Dvoletni načrt I. Novomeškega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026 je pripravljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22) in Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20).

Ob zgoraj navedenih pravnih aktih je pričujoči načrt pripravljen tudi v skladu z:

1. Zakonom o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in spremembe),
2. Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04, št. 81/14),
3. Odlokom o lovsko upravljaljskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/04, 197/20, 58/22 in 137/22),
4. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Ur. l. RS, št. 117/04, 38/14, 58/22, 137/22 in 162/22),
5. Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04, 38/14, 197/20, 58/22, 137/22 in 162/22),
6. Zakonom o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur. l. RS, št. 200/20)

Dvoletni načrt I. Novomeškega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026 temelji na ciljih in usmeritvah dolgoročnega lovsko upravljaljskega načrta I. Novomeškega lovsko upravljaljskega območja (2021 – 2030) in je skladen s Smernicami za upravljanje divjadi v Sloveniji v obdobju 2021-2030 ter Gozdnogospodarskim načrtom gozdnogospodarskega območja Novo mesto (2021-2030).

Najpomembnejši dogodki, ki so vplivali na nastanek načrta, so prikazani v spodnji preglednici.

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta I. Novomeškega lovsko upravljaljskega območja za leti 2025 in 2026

Datum	Kraj	Organ(i)	Vsebina
29.-31. 1. 2025	Novo mesto		Pregled odstrela in izgub divjadi
28. 2. 2025	Novo mesto	UZUL, KGZS	Usklajevanje z OZUL in ostalimi deležniki
17. 3. 2025	Novo mesto	ZGS	Določitev osnutka načrta
7.4.2025	Novo mesto		Javna predstavitev načrta
11.4.2025	Novo mesto	Svet OE NM	Določitev predloga načrta
	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogostejše uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- LUO – I. Novomeško lovsko upravljaljsko območje,
- DN – dvoletni načrt LUO,
- DLUN – lovsko upravljaljski načrt za I. Novomeško LUO za obdobje 2021 - 2030
- LD – lovska družina,
- LPN – lovišče s posebnim namenom,
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- OZUL – območno združenje upravljavcev lovišč,
- IRSGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- UVHVVR – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

2 OPIS LUO

2.1 Lovišča

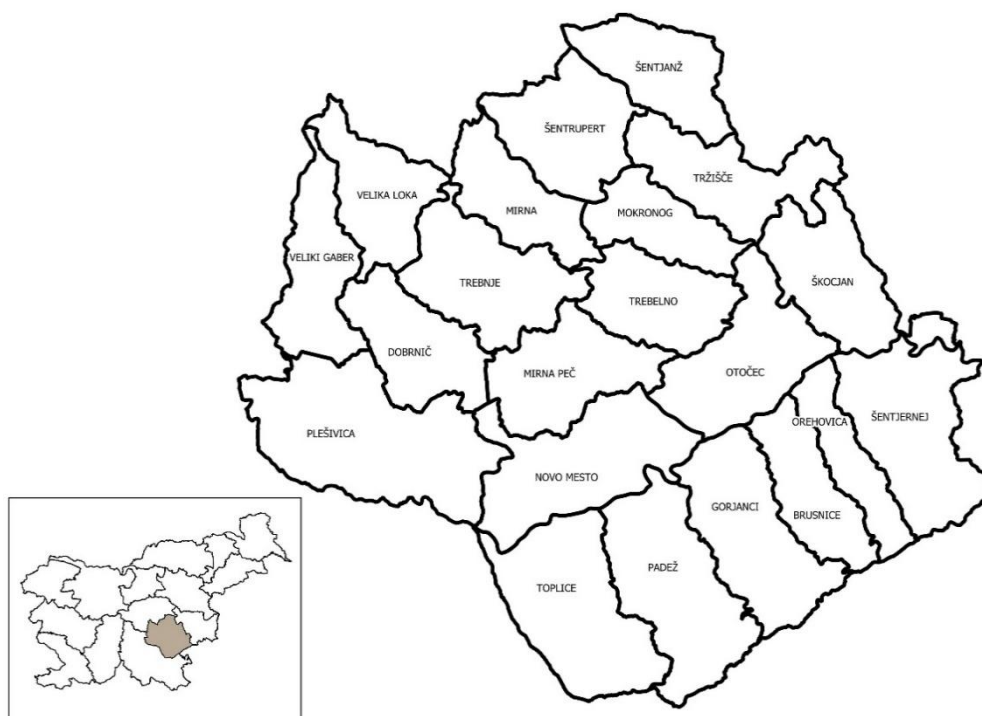
Novomeško LUO obsega 105.019 ha površin. Z lovišči upravlja 21 lovskih družin, ki so združene v OZUL Novomeškega LUO. Območje leži na JV delu Slovenije. LUO na jugu meji s Kočevsko – Belokranjskim LUO, na severni strani z Zasavskim in Posavskim LUO ter na JV strani z Republiko Hrvaško.

LUO se razteza čez tri upravne enote (Novo mesto, Trebnje, Sevnica) in deloma ali v celoti pokriva 17 občin (Trebnje, Ivančna Gorica, Litija, Žužemberk, Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Sevnica, Novo mesto, Škocjan, Mokronog Trebelno, Šentrupert, Straža, Šentjernej, Kostanjevica, Šmarješke Toplice).

Večji del LUO leži v Gozdnogospodarskem območju Novo mesto, približno 1/3 v GGO Brežice ter le manjši del v GGO Ljubljana.

Preglednica 2.1.1: Seznam lovišč

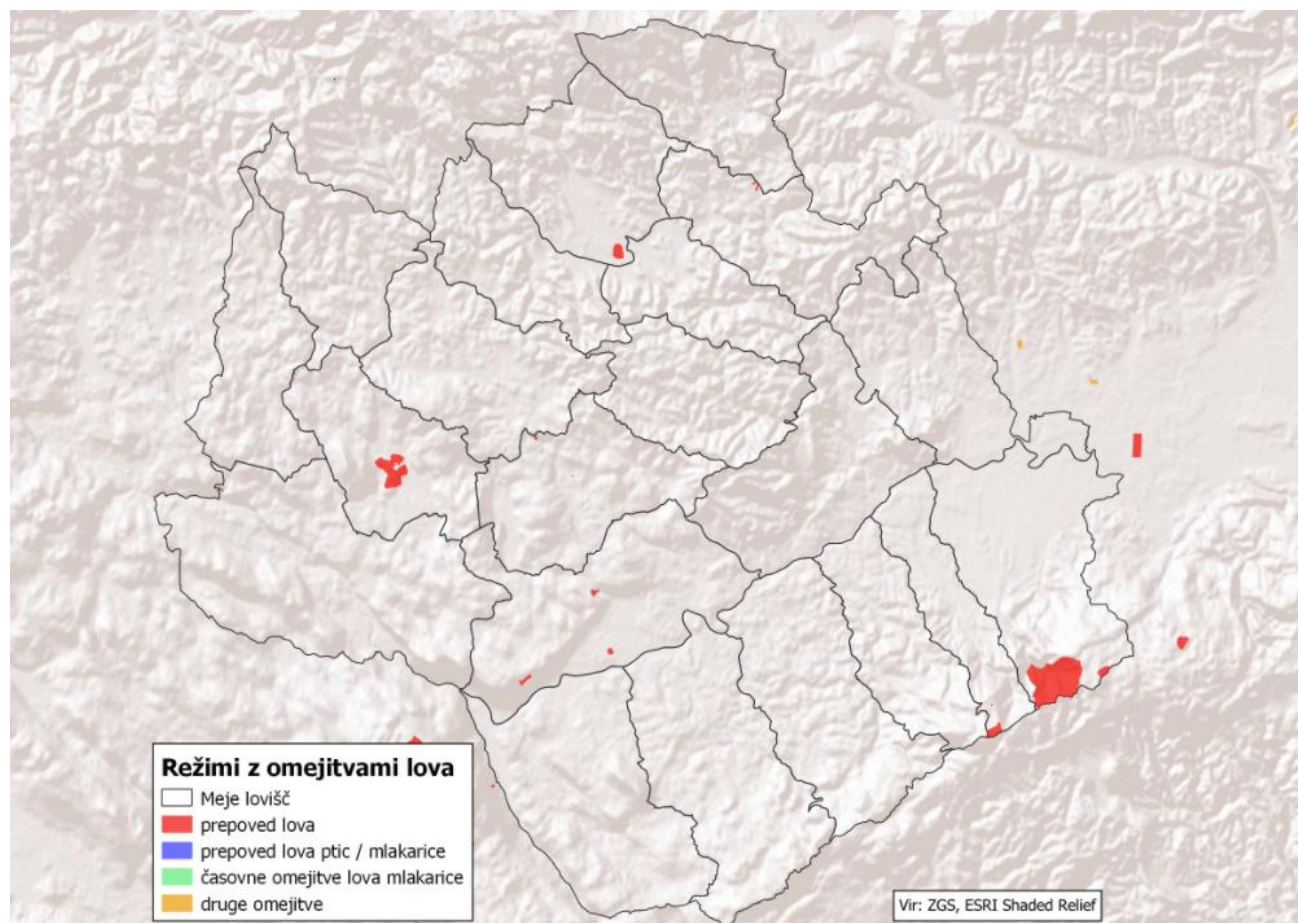
Šifra lovišča	Ime lovišča	Površina (ha)		
		Skupna	Lovna	Nelovna
0101	Veliki Gaber	4.126	3.897	229
0102	Velika Loka	3.955	3.684	271
0103	Plešivica	9.094	8.751	343
0104	Dobrnich	4.238	4.087	151
0105	Trebnje	5.490	4.894	596
0106	Mirna	3.689	3.432	257
0107	Šentrupert	4.811	4.399	412
0108	Šentjanž	3.933	3.695	238
0109	Novo mesto	6.590	5.676	914
0110	Mirna Peč	4.678	4.333	345
0111	Trebelno	4.089	3.962	127
0112	Mokronog	3.171	2.946	225
0113	Tržišče	4.698	4.428	270
0114	Otočec	5.500	4.901	599
0115	Škocjan	5.099	4.756	343
0116	Toplice	6.710	6.417	293
0117	Padež	6.651	6.028	623
0118	Gorjanci	5.887	5.531	356
0119	Brusnice	3.523	3.331	192
0120	Orehovica	2.747	2.630	117
0121	Šentjernej	6.340	5.902	438
	Skupaj	105.019	97.680	7.339

Slika 2.1.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO

2.2 Območja z omejitvami in prepovedmi lova

Skladno z lovsko upravljavskim načrtom I. Novomeškega lovsko upravljavskega območja (2021 – 2030) izvajanje lova ter biomeliorativnih in biotehničnih ukrepov ni dovoljeno v štirih rezervatih: Brezova reber, Ravna gora – pragozd, Trdinov vrh – pragozd in Kobilica – dolina.

Slika 2.2.1: Območja omejitev in prepovedi lova

3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

3.1 Spremembe v življenjskem okolju divjadi

V preteklih dveh letih v LUO ni bilo bistvenih sprememb v okolju. Razen širitve industrijske cone pri podhodu za divjad v Mirni Peči, ni bilo izvedenih večjih infrastrukturnih posegov, ki bi vplivali na življenjske razmere divjadi.

3.2 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi in presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Preglednica 3.2.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2019–2024

Vrsta ukrepa	Enota mere	2019 – 2024*			2023 – 2024*		
		Načrt	Realizacija	%	Načrt	Realizacija	%
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI							
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	*	10358	100	10.000	8.354	83
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI							
Priprava travnikov in košnja (ročna in strojna)	ha	34,8	39,1	112	35	43,6	125
Spravilo sena z odvozom	ha	9,7	8,7	90	10	8,3	83
Priprava pasišč za divjad	ha	7,5	7,4	99	7,5	7,7	103
Gnojenje travnikov	ha	4,3	4,2	98	4	4,1	102
Vzdrževanje grmišč	ha	5,2	5,3	102	5	5,2	104
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	4,6	4,2	91	4	3,6	90
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	7,8	8,3	106	7,5	8,2	109
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	90	90	100	90	91	101
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	15	15	100	15	15	100
Sadnja in vzdrževanje plod. drevja in grmovja	število	170	162	95	160	149	93
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	30	31	103	45	33	73
3. BIOTEHNIŠKI UKREPI							
Zimsko krmljenje	kg	4.103	2.470	60	2.000	2.587	129
Preprečevalno krmljenje	kg	1.717	1.462	85	0	0	
Privabljalno krmljenje	kg	79.167	73.078	92	80.000	75.135	94
Krmne njive	ha	17,3	16,8	97	20	18	90
Pridelovalne njive	ha	3	3	100	3	4,8	160
Solnice	kg	5.247	4696	89	5.500	5.275	96
4. LOVSKOTHNIŠKI OBJEKTI							
Solnice (obnova in novogradnja)	število	*	1600	100	2.500	3.131	125
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	*	197	100	210	159	76
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	x	41	100	55	41	74
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	*	29	100	25	30	120

*V preglednici so za obe obravnavani obdobji (2019–2024 in 2023–2024) prikazane povprečne letne vrednosti načrtovanih in realiziranih ukrepov.

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Obseg teh del je bil v zadnjem dvoletnem obdobju manjši kot v preteklih letih. Menimo, da pri izvajanju lovsko čuvajske službe predstavlja težavo dejstvo, da uplenjene divjadi ni potrebno označiti že ob odstrelu, kar bi omogočalo sledljivost plena.

Biomeliorativni ukrepi

Obseg izvedenih biomeliorativnih ukrepov se v zadnjem šestletnem obdobju ni bistveno spremenil, saj z izjemo ukrepa izdelave in vzdrževanja kaluž in vodnih virov ter vzdrževanja pašnikov in travnikov v gozdni krajini, ti ukrepi ne vplivajo bistveno na življenjske razmere divjadi.

Biotehniški ukrepi

Zimsko krmljenje se je izvajalo le za namene krmljenja male divjadi. Zimsko krmljenje parkljaste divjadi se torej ni izvajalo. Privabljalno krmljenje je bilo izvedeno v načrtovanem obsegu. Pri tem ugotavljamo, da količine položene krme na posameznih krmiščih ne presegajo namena krmljenja. Krmo, ki je položena za privabljanje divjih prašičev, verjetno v veliki meri zaužijejo ostale vrste (medved, šoja, jazbec, srna...) in ta tako nima vpliva na telesne mase in s tem prirastek divjih prašičev.

Lovskotehniški objekti

Obseg izdelave in vzdrževanja solnic je bil v zadnjih dveh letih večji kot v preteklostih in je presegel načrtovan obseg, medtem ko je bila količina položene soli v višini načrtovanega obsega. Število obnovljenih in novo zgrajenih prež pa je upoštevajoč velikost LUO dokaj nizko.

Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Preglednica 3.2.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2025 in 2026

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrtovan obseg	Dopustna odstopanja (navzdol / navzgor)
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI			
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	20.000	-20 % / neomejeno
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI			
Priprava travnikov in košnja (ročna in strojna)	ha	70	-20 % / neomejeno
Spravilo sena z odvozom	ha	16	-100 % / neomejeno
Priprava pasišč za divjad	ha	24	-100 % / neomejeno
Gnojenje travnikov	ha	12	-100 % / ni dovoljeno presegati
Vzdrževanje grmišč	ha	10	-20 % / neomejeno
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	8	-20 % / neomejeno
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	16	-20 % / neomejeno
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	180	-20 % / neomejeno
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	30	-100 % / neomejeno
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	240	-100 % / neomejeno
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	60	-100 % / neomejeno
3. BIOTEHNIŠKI UKREPI			
Zimsko krmljenje	kg	5.200	-100 % / ni dovoljeno presegati
Privabljalno krmljenje	kg	180.000	-100 % / ni dovoljeno presegati
Krmne njive	ha	36	-100 % / neomejeno
Pridelovalne njive	ha	12	-100 % / neomejeno
Solnice	kg	11.200	-100 % / ni dovoljeno presegati
4. LOVSKOTEHNIŠKI OBJEKTI			
Solnice (obnova in novogradnja)	število	5.000	-100 % / ni dovoljeno presegati
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	200	-100 % / neomejeno
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	40	-100 % / ni dovoljeno presegati
Lovske steze (obnova in novogradnja)	število	52	-100 % / neomejeno

Biomeliorativni ukrepi

Omejitve in usmeritve izvajanja biomeliorativnih ukrepov na naravovarstveno pomembnih območjih so opredeljene v naravovarstvenih smernicah DLUN.

Ukrep vzdrževanja remiz je obvezen je v loviščih, ki vlagajo fazana iz umetne vzreje.

V neposredno bližino mokrišč in kaluž ni dovoljeno postavljanje solnic in jih zalagati s soljo.

Vzdrževanje kaluž in ostalih vodnih virov se lahko izvaja le v obdobjih izven razmnoževalnih ciklov dvoživk in drugih živali (jeseni in pozimi).

Biotehniški ukrepi

Zimsko krmljenje navadnega jelena in damjaka

Zimsko krmljenje jelenjadi je dovoljeno le v načrtovalski enoti A, torej v loviščih Mirna peč, Novo mesto, Veliki Gaber, Dobrnič, Plešivica, Toplice in Padež. Zimsko krmljenje je tam dopustno na površinah, kjer se vzdržujejo pasišča s košnjo in naknadno suši seno ali na lokacijah krmnih njiv. V primerih, ko lokacija vzdrževane pašne površine s košnjo prostorsko ni ustrezna za izvajanje krmljenja, se lahko krma s teh lokacij položi na ustreznejšo lokacijo blizu vzdrževane površine. Ob travnikih in pašnikih manjših od 0,5 ha, ki so v gozdovih z manj kot 10 % travnatih površin, je ob košnji dovoljeno seno prve košnje zložiti v jasli, stoge ali kope. V primeru, da tako položena krma na ravni lovišča ne presega 10 % vse krme položene za jelenjad, se takšna krmišča ne štejejo med krmišča, za katera je predvidena zgoraj navedena omejitev gostote in se jih opredeli kot ostala krmišča za jelenjad. Na teh lokacijah ni dovoljeno dodajati druge (npr. od drugod pripeljane) krme, lahko pa se dodaja sočna krma, vendar se ta krmišča v tem primeru štejejo kot privabljalna krmišča, zato se v dvoletnem načrtu LUO in načrtih lovišč evidentirajo kot taka. Na krmiščih za jelenjad ni dovoljeno dodajanje močne škrobne krme. Damjaka ni dovoljeno zimsko krmiti, saj je cilj izločitev te vrste iz narave.

Zimsko krmljenje male divjadi

Dovoljeno je zimsko krmljenje fazana, poljskega zajca in race mlakarice. Odstopanje realizacije od načrta je dopustno pri načrtovanem številu krmišč in količini krme (v načrtih lovišč), saj tega ni potrebno dosegati in ni dovoljeno presegati. Lokacije krmišč morajo upravljavci navesti v letnem načrtu lovišča/LPN, v dvoletnem načrtu LUO pa se lokacij ne navaja.

Privabljalno krmljenje

Lokacije krmišč morajo biti opredeljene v načrtih upravljanja z divjadjo. Pri divjem prašiču so v dvoletnem načrtu LUO opredeljene možne lokacije privabljalnih krmišč v posameznih loviščih, medtem ko se v letnem načrtu lovišča izmed teh lokacij opredelijo dejansko aktivna krmišča.

Privabljalno krmljenje navadnega jelena in damjaka

V načrtovalski enoti A (Mirna peč, Novo mesto, Veliki Gaber, Dobrnič, Plešivica, Toplice in Padež) je pri privabljalnem krmljenju dovoljeno zalagati največ 1 krmišče na 300 ha lovne površine lovišča (skupaj zimska in privabljalna krmišča). V ostalih loviščih v LUO je dovoljeno zalagati največ 1 krmišče na 1000 ha lovne površine lovišča. Privabljalno krmljenje jelenjadi je dovoljeno le s sočno krmo. Na posameznem krmišču je dovoljeno dnevno položiti skupno največ 20 kg sočne krme. Lokacije privabljalnih krmišč morajo biti opredeljene v letnih načrtih LUO. Kot privabljalna krmišča se lahko opredelijo tudi krmišča na lokacijah vzdrževanja travniških površin ob katerih je položena voluminozna krma oziroma seno, ki je bilo pridelano na vzdrževani površini in na katerih se dodaja tudi sočna krma. Seno lahko ostane na teh lokacijah tudi v obdobju lovopusta jelenjadi, ker se tako krmišče ne šteje kot krmišče za zimsko krmljenje. Opredelitev namena krmišča je pomembna z vidika izvajanja lova, saj se v radiu 200 m od krmišča, namenjenega zimskemu krmljenju, ne sme odstreliti parkljaste divjadi.

Privabljalno krmljenje damjaka je dovoljeno v loviščih Šentjanž, Škocjan, Trebelno, Šentrupert in Tržišče. Dovoljeno je zalagati 1 krmišče na 500 ha lovne površine. V primeru pobega damjakov iz obor se z namenom

odstranitve damjakov lahko privabljalno krmi tudi v območjih pobega damjakov. Krmi se lahko s sočno krmo. V primeru, da se učinki privabljalnega krmljenja ne pokažejo v zmanjševanju številčnosti damjaka, se gostota privabljalnih krmišč zmanjša ali popolnoma ukine.

Privabljalno krmljenje divjega prašiča

Divjega prašiča je dovoljeno privabljalno krmiti z močno škrobno krmo, sočno krmo in voluminozno krmo. Največja dovoljena gostota aktivnih krmišč, ki so določena v letnem načrtu lovišča je 1/300 ha lovne površine. Krmišče mora biti od meje gozdnega kompleksa z negozdno krajino oddaljeno vsaj 200 m. Največja dnevna količina položene močne škrobne krme na posameznem krmišču ne sme presegati 5 kg. Privabljalno krmljenje divjih prašičev se lahko izvaja vse leto. Za krmo se uporablja vse vrste žit, koruzo in sočno krmo. Krmljenje se izvaja na način, da je krma dostopna predvsem divjemu prašiču in čim manj ostali divjadi (npr. krmni valj, polaganje krme v tla, prekrivanje krme ipd.).

Privabljalno krmljenje malih zveri (lisica, jazbec, kuna zlatica, kuna belica, šakal)

Pri privabljalnem krmljenju malih zveri se uporablja krma živalskega izvora in sadje. Pri izvajanju tega ukrepa je potrebno upoštevati veterinarske predpise o ravnanju z živalskimi stranskimi proizvodi. Na privabljalnem krmišču naj bo dnevno dostopno do 2 kg krme, ki naj bo primerno prikrita in/ali plitvo zagrebena v zemljo. Dopustna so odstopanja od realizacije načrta (za vse vrste krmišč), in sicer načrtovanega števila krmišč in količine krme (v načrtih lovišč) ni potrebno dosegati in ni dovoljeno presegati.

Ostalo:

Usmeritve in omejitve izvajanja biotehniških ukrepov katere je potrebno upoštevati v letih 2025 in 2026 so opredeljene v DLUN. Seznam možnih lokacij krmišč so opredeljene v prilogi načrta.

Lovskotehniški objekti

Usmeritve in omejitve izvajanja biotehniških ukrepov katere je potrebno upoštevati v letih 2025 in 2026 so opredeljene v DLUN.

Načrtovani lovskotehniški objekti v načrtu, upravljavcem lovišč še ne dajejo pravice njihove izvedbe na zemljiščih, ki niso v njihovi lasti. Pravico do gradnje/izvedbe teh objektov mora biti dogovorjena med upravljavcem lovišča in lastnikom zemljišča. Za objekte na lastnini Metropolitane d. o. o., mora upravljavec lovišča od lastnika pridobiti pisno soglasje in skupaj z njimi dogovoriti lokacijo in način izvedbe objekta.

Pred postavitvijo lovskih objektov in izvedbo biomeliorativnih del na površinah v upravljanju Sidg, mora upravljalavec lovišča pridobiti soglasje Sidg.

3.3 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje

Škoda, ki jo povzroča divjad

Škoda od divjadi v preteklem obdobju

V preteklem šestletnem obdobju je bilo v LUO ovrednotenih za 140.358 eur odškodnin za škodo povzročeno od divjadi. V tem znesku so upoštevane izplačane odškodnine za škodo povzročeno od divjadi, izdan material za kompenzacijo škode in delo za odpravo škode od divjadi. Višina ovrednotenih škod je v preteklem obdobju nihala in ni nakazala nobenega trenda po povečevanju ali zmanjševanju. 70 % vseh škod je bilo od divjega prašiča, 24 % od jelenjadi, 3 % od srnjadi in 3 % od ostalih vrst. Tudi pri škodah po posameznih vrstah divjadi ni bilo zaznati trenda upadanja oziroma rasti višine ovrednotenih odškodnin. Več kot 70 % vseh škod od divjih prašičev so izplačali v petih loviščih (Mirna Peč, Novo mesto, Padež, Plešivica, Toplice). V zadnjem šestletnem obdobju so divji prašiči povprečno povzročili 110 škodnih primerov na leto. Največ so jih obravnavali v loviščih Padež in Toplice.

V preteklih dveh letih je bilo od divjadi v LUO izplačanih (ovrednotenih) za 50.162 eur škod. Samo v lanskem letu so bile škode ovrednotene na 19.208 eur in so bile v primerjavi z letom 2023 manjše pri vseh vrstah divjadi. MKGP je v zadnjih dveh letih izplačalo loviščem v LUO za 69.300 eur nagrad za uplenjene divje prašiče. Lovišča so tako imela iz naslova upravljanja z divjim prašičem znaten dobiček.

V Novomeškem LUO je bilo v preteklem dvoletju ovrednotenih za 25,68 eur škod/100 ha lovne površine

V zadnjih dveh letih je komisija za določanje višine škode na kmetijskih kulturah obravnavala samo dva škodna primera, pri katerih se oškodovanec in upravljavec lovišča nista uspela dogovoriti o višini odškodnine.

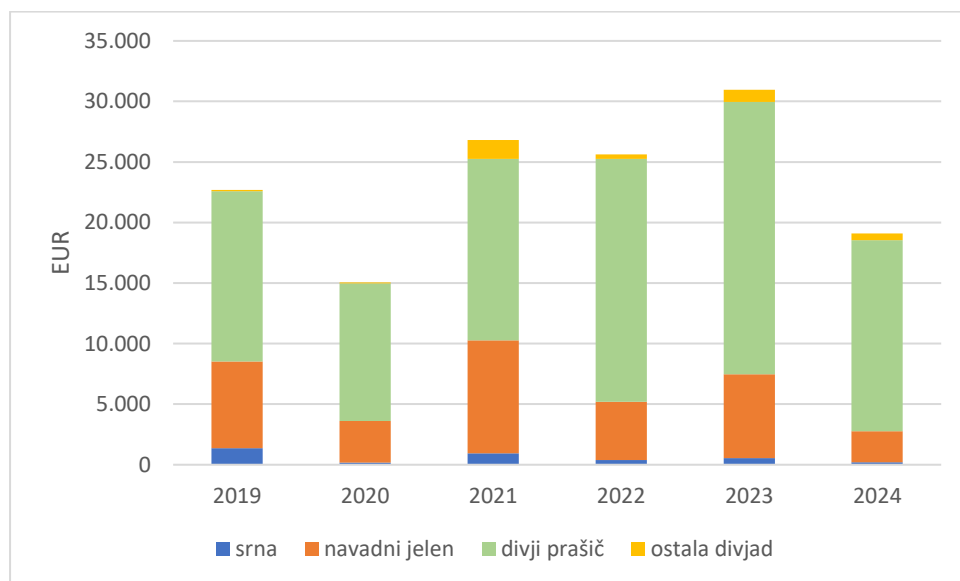
Na nelovnih površinah je bila v zadnjih dveh letih obravnavana le 1 škoda povzročena od divjadi, in sicer od šakala.

Preglednica 3.3.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v preteklem obdobju

Vrsta divjadi	Kultura	2019–2024		2023–2024	
		Ovrednotena škoda	EUR / 100 ha	Ovrednotena škoda	EUR / 100 ha
srna	kulture	187	0,19		
	travniki	20	0,02	60	0,06
	sadno drevje	282	0,29		
	gozd				
	ostalo	111	0,11	306	0,31
skupaj		600	0,61	366	0,38
navadni jelen	kulture	5545	5,68	4545	4,65
	travniki	50	0,05		
	sadno drevje	27	0,03	30	0,03
	gozd				
	ostalo	82	0,08	170	0,17
skupaj		5703	5,84	4745	4,86
divji prašič	kulture	12293	12,58	13943	14,27
	travniki	4173	4,27	5204	5,33
	ostalo				
skupaj		16466	16,86	19148	19,6
SKUPAJ PARKLJARJI		22770	23,31	24260	24,84
šakal		20	0,02	60	0,06
lisica		27	0,03	80	0,08
jazbec		227	0,23	277	0,28
poljski zajec					
siva vrana		323	0,33	405	0,41

ostale vrste		27	0,03		
SKUPAJ OSTALO		623	0,64	822	0,84
VSE SKUPAJ		23393	23,95	25081	25,68

V preglednici so za obe obravnavani obdobji (2019–2024 in 2023–2024) prikazane povprečne letne vrednosti škode. Vrednost opravljenega dela je od leta 2023 ovrednotena po 10 EUR/uro (pred tem 5 EUR/uro).

Slika 3.3.1: Dinamika vrednosti škode od divjadi v LUO v obdobju 2019–2024

Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi

Po podatkih upravljavcev lovišč se je v preteklih dveh letih izvajala tehnična zaščita na 27 lokacijah letno in kemična zaščita na 39 lokacijah/leto. Pri tehničnih zaščitah je šlo predvsem za vzdrževanje že obstoječih ograj, pri kemični zaščiti pa za vonjalne ograje. Izpostaviti velja, da mora imetnik zemljišča, kateremu lahko divjad povzroči škodo, glede na določila Zakona o divjadi in lovstvu na primeren način kot dober gospodar storiti vse potrebno, da obvaruje svoje premoženje pred nastankom škode. Zaradi tega določila so imetniki zemljišč postavljeni v podrejen položaj pri uveljavljanju odškodnine za nastalo škodo.

Preglednica 3.3.2: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2019–2024

2019–2024*	2023–2024*
Opravljen ure	Opravljen ure
1.134	1.270

*V preglednici so za obe obravnavani obdobji (2019–2024 in 2023–2024) prikazane povprečne letne vrednosti števila objektov in opravljenih ur.

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2025 in 2026

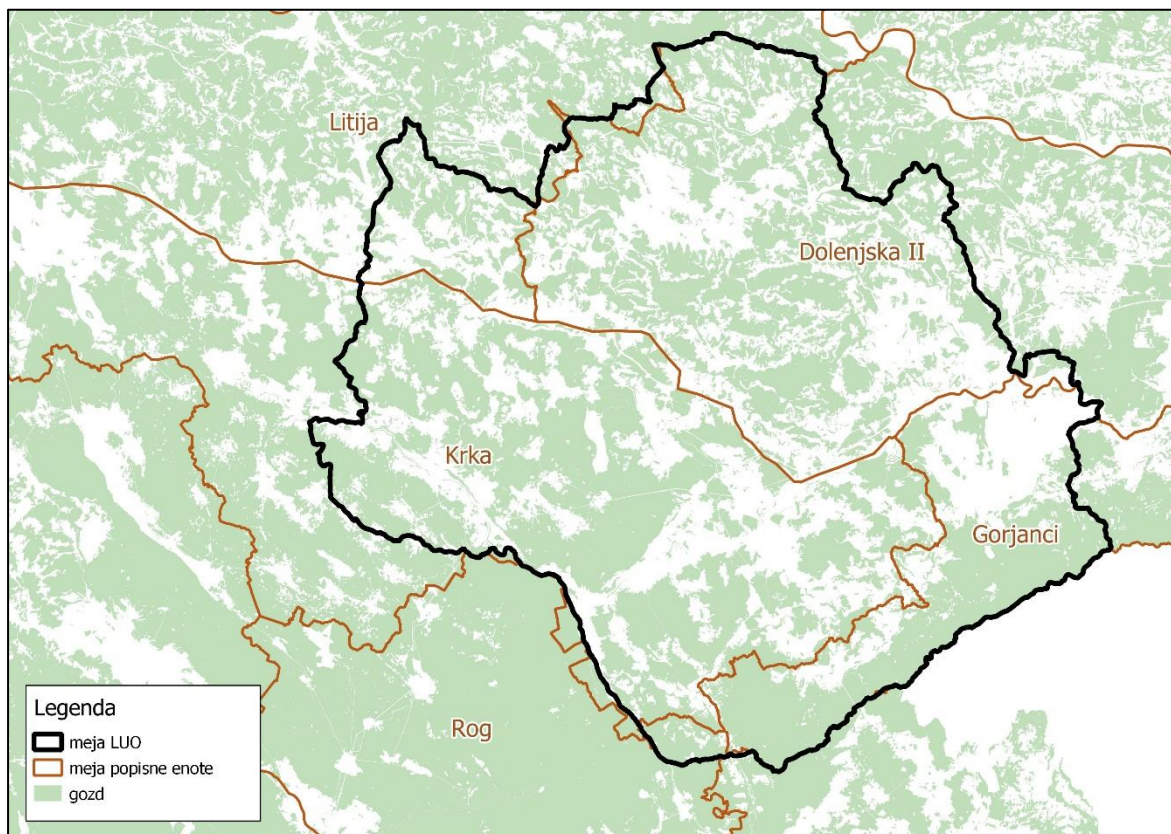
Upravljalci lovišč so za leto 2025 predlagali podobno število objektov zaščite kmetijskih površin pred škodami od divjadi s tehničnimi in kemičnimi sredstvi kot v preteklih letih. S kemičnimi sredstvi (vonjalnimi ograjami) skušajo nekateri upravljavci lovišč omejevati prehode divjadi čez ceste in s tem zmanjševati možnost trkov divjadi in vozil. Glede na to, da so tehnična sredstva učinkovitejša za preprečevanje škod na kmetijskih kulturah, je povečanje obsega teh sredstev z vidika zmanjševanja in omejevanja škod, ustrezno. Upravljalcem lovišč predlagamo, da na lokacijah na katerih se je škoda ponavljala v preteklih letih, izvedejo v dogovoru z lastniki zemljišč ograditev z elektroograjami ali farmer pletivi.

Največ ukrepov za preprečevanje škod od divjadi naj izvedejo tisti upravljavci lovišč, kjer je bil obseg škod v preteklih letih največji.

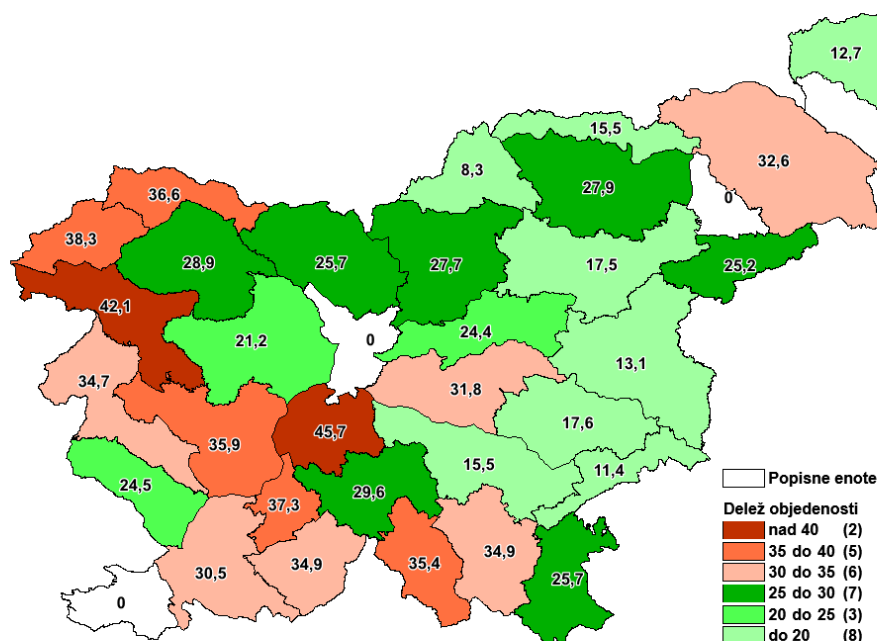
Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

Novomeško LUO deloma ali v celoti pokrivajo štiri popisne enote (Dolenjska II, Krka, Gorjanci in Litija). V posamezni popisni enoti se izvaja popis objedenosti na 51 ploskvah velikosti 10 x 2 metra. S tolikšno mrežo ploskev lahko ocenjujemo objedenost in trende za večje prostorske enote. Popisne enote (PE) so bile oblikovane upoštevaje meje gozdnogospodarskih enot, meje populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi (predvsem navadne jelenjadi) in težko prehodne ovire kot so večje reke in avtoceste.

Po podatkih popisov je mladje v Novomeškem LUO v primerjavi s preostalo Slovenijo manj objedeno.

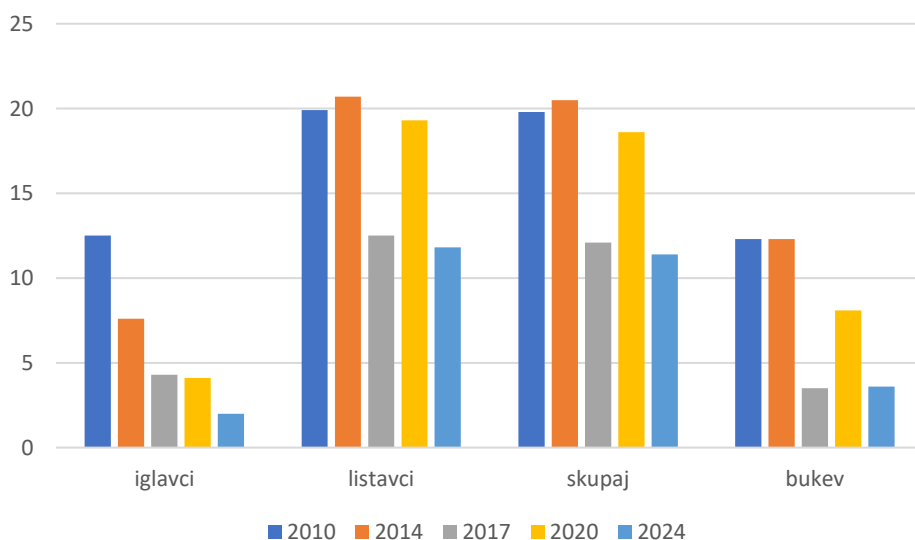
Slika 3.3.2: Prikaz popisnih enot za ugotavljanje objedenosti gozdnega mladja v LUO

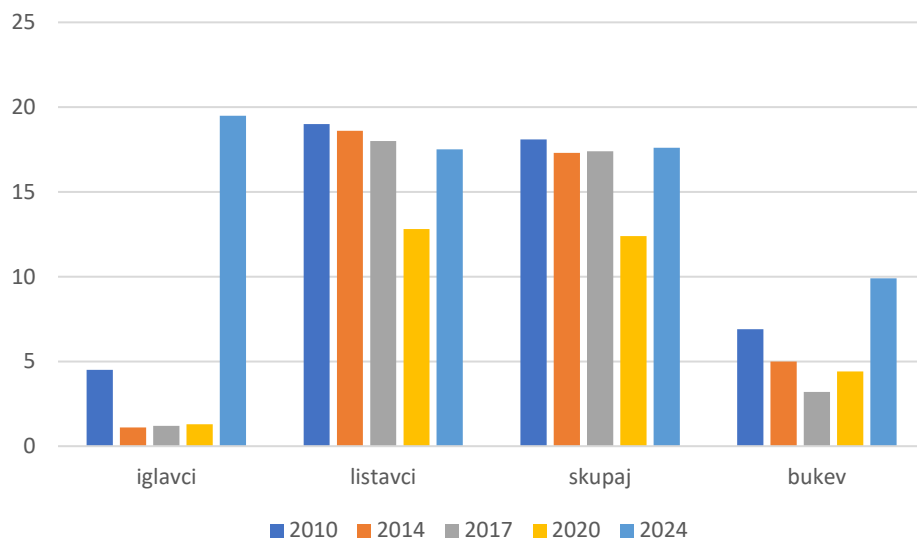
Slika 3.3.3: Skupna objedenost mladja v letu 2024 po popisnih enotah

V letu 2024 je bila največja objedenost gozdnega mladja ugotovljena v PE Litija, kjer je bilo objedeno 31 % mladja v višinskem razredu od 15 do 150 cm, vendar pa ta PE le z manjšim delu sega v LUO. V ostalih PE v LUO je bilo mladje tega višinskega razreda objedeno od 11 % do 18 %. V primerjavi z letom 2020 je bilo mladje bolj objedeno le v PE Dolenjska II. V tej PE je bilo vse mladje v višinskem razredu od 15 cm do 150 cm objedeno za 5,2 odstotne točke, samo mladje bukev pa za 5,4 odstotne točke. V PE Gorjanci je bilo vse mladje objedeno manj za 7,2, mladje bukve pa za 4,4 odstotne točke. Sprememb objedenosti V PE Krka ni bilo zaznanih.

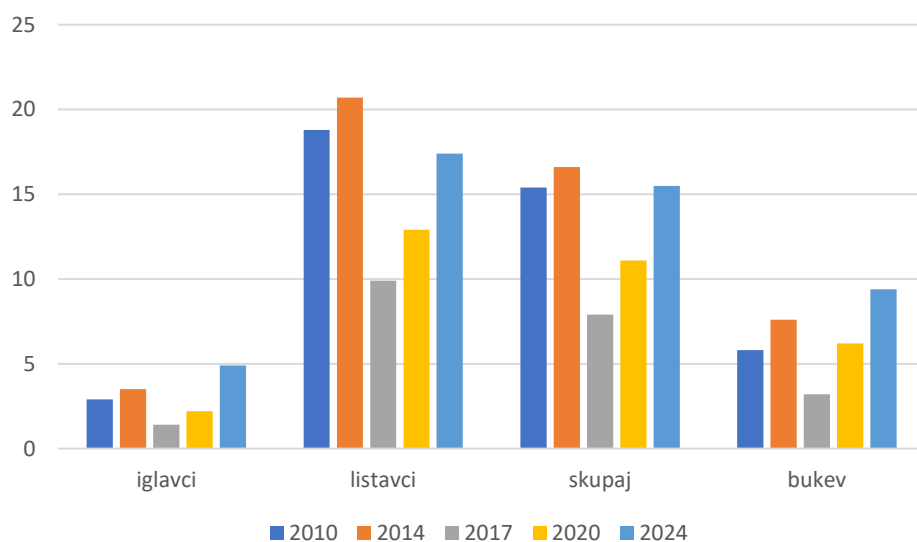
Analize objedenosti mladja kažejo, da je najbolj objedeno mladje plemenitih listavcev, mehkih listavcev in ostalih trdih listavcev – predvsem belega gabra. Objedenost mladja nobene drevesne vrste, upoštevajoč številčnost mladja na površino ni tolikšna, da bi bila uspešnost pomlajevanja in preraščanja katerekoli drevesne vrste onemogočena.

Slika 3.3.4: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Gorjanci

Slika 3.3.5: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Dolenjska II

Slika 3.3.6: Primerjava stopnje objedenosti (skupin) drevesnih vrst med zaporednimi popisi v popisni enoti Krka

4 ŽIVALSKES VRSTE - DIVJAD

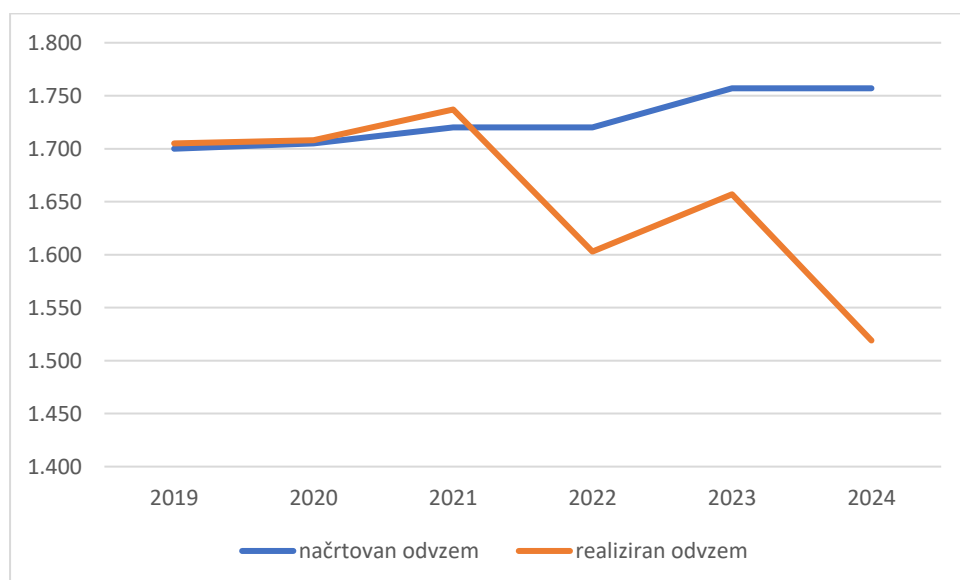
4.1 Evropska srna

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema

V zadnjem šestletnem obdobju je znašal odvzem srnjadi v Novomeškem LUO povprečno 1.654 živali letno oz. 1,70 živali/100 ha lovne površine. v zadnjem dvoletnem obdobju pa 1.588 živali letno oz. 1,63 živali/100 ha lovne površine. Višina odvzema je najnižja v loviščih na desnem bregu reke Krke in se povečuje proti severnemu delu LUO. V posameznih loviščih je bil povprečni letni odvzem v intervalu od 0,99 (Šentjernej) do 2,53 (Otočec) živali/100 ha lovne površine lovišča. Višina odvzema srnjadi je bila najmanjša v preteklem letu. Načrtovan odvzem je bil realiziran 95 %. V strukturi odvzema je odstrel znašal 86%. Struktura odvzema po posameznih starostnih in spolnih kategorijah srnjadi v seštetju ne kaže nobenih trendov sprememb, čeprav bi pričakovali, da bi se zaradi vpliva plenjenja šakalov, zmanjšal odvzem mlade srnjadi, predvsem pa, da bi se zmanjšal delež mlade srnjadi v strukturi evidentiranih izgub.

V preteklem dvoletnem obdobju je odvzem srnjadi znašal povprečno 1.588 živali letno in je dosegal 90 % načrtovanega odvzema. V strukturi odvzema je bilo odstreljene 86 % srnjadi. Delež odstreljene srnjadi v odvzemu je bil enak kot v preteklem celotnem šestletnem obdobju.

Slika 4.1.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srnjadi v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

V strukturi odvzema v šestletju je bila moška in ženska zastopana v razmerju 51 : 49. Odvzem srnjadi je bil izvršen v skladu z načrtovano strukturo. V šestletju je bil odstrel dve in več letne srnjadi med spoloma v razmerju 51 : 49. Odstrel dve in več letnih srn je v zadnjem šestletju po višini dosegal 96 % višine odstrela dve in več letnih srnjakov. Po posameznih loviščih se je ta odstotek gibal od 85 % do 123 %. V strukturi odvzema je bilo odvzetih za 7 % več ženskih kot moških mladičev in za 32 % več lanščakov kot mladice. Odvzem dve in več letne srnjadi je bil med spoloma uravnotežen. V strukturi odvzema so mladiči predstavljali 29 %, lanščaki 13 %, mladice 9 %, dve in več letni srnjaki 25 % ter dve in več letne srne 24 %.

V zadnjem dvoletnem obdobju je bila moška in ženska srnjad v odvzemu zastopana v razmerju 52 : 48. Odstrel dve in več letnih srn je bil po višini enak odstrelu dve in več letnih srnjakov. V strukturi odvzema je bilo odvzetih za 5 % več ženskih kot moških mladičev in za 31 % več lanščakov kot mladice. V strukturi odvzema so mladiči predstavljali 29 %, lanščaki 13 %, mladice 10 %, dve in več letne srne in srnjaki pa po 24 %.

Ob letnem pregledu odvzema srnjadi smo na podlagi obrabljenosti zobovja ocenjevali starost posamezne živali. V starostni strukturi med dve in več letnimi srnami in srnjaki odvzete srnjadi ni bilo bistvenih razlik. Ocenjene starosti srne so bile v povprečju za pol leta starejše od srnjakov, kar je lahko posledica poznejše lovne dobe

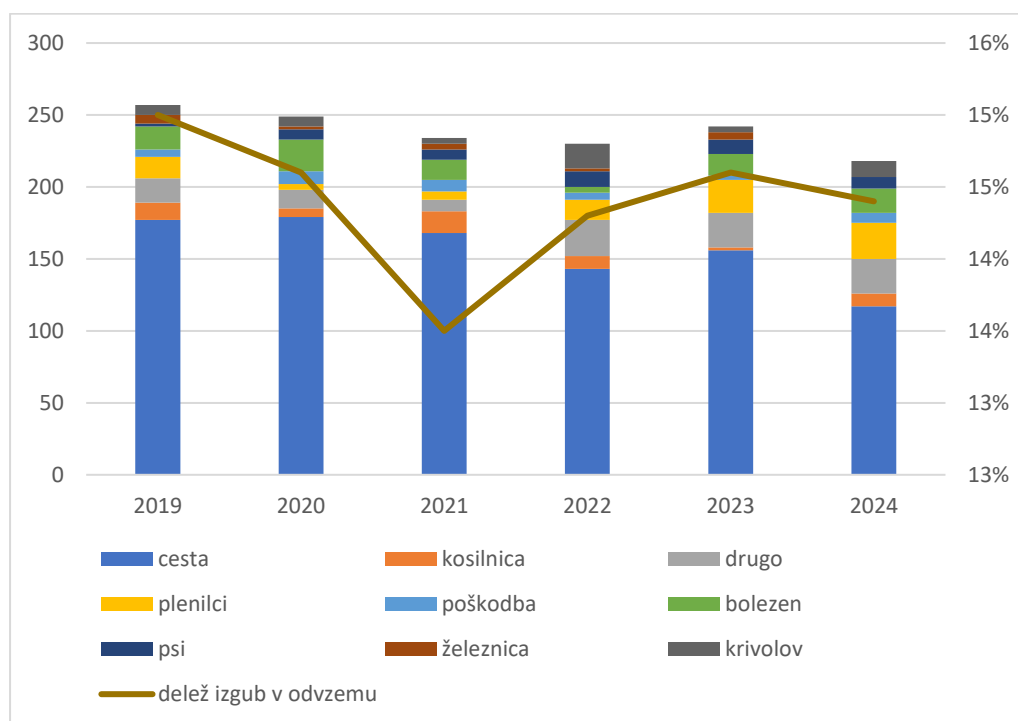
srn. Odvzeti srnjaki so verjetno v povprečju nekoliko starejši v primerjavi z v naravi živečimi srnjaki, saj se pred odstrelom izbira živali v povezavi z rogovji. V letu 2024 odvzeta srnjad je mlajša kot v preteklih letih.

Višina, delež in vzroki izgub

Izgube srnjadi so v zadnjih 6 letih predstavljale 14 % vse izločene srnjadi ter so v deležu odvzema, prav tako pa tudi v absolutnem številu, v primerjavi s preteklim desetletjem manjše. Izgube tako predstavljajo povprečno 0,24 živali/100 ha lovišča letno. Spolno razmerje izgub (moški : ženski spol) znaša 44 : 56. Med izgubami so dve in več letne srne zastopane z 28 %, mladiči M z 11 %, lanščaki z 13 %, dve in več letni srnjaki z 22 %, mladiči Ž z 13 % in mladice z 15 %. Izgube dve in več letnih srn so le 1,3 krat večje od izgub srnjakov. Razlike med izgubami srn v primerjavi z izgubami srnjakov po posameznih loviščih niso več tako izstopajoče kot v preteklem šestletnem obdobju. Le v lovišču Dobrnič so izgube srn 3,6 krat večje od izgub srnjakov. Verjeten razlog za takšno razmerje je nedosledno beleženje izgub.

V LUO je 66 % ugotovljenih izgub posledica prometa, 8 % izgub se je zgodilo zaradi neznanega vzroka, 6 % zaradi bolezni in zajedalcev, 3 % zaradi krivolova, 6 % zaradi povoza na železnici, 6 % zaradi zveri (volk, šakal), 3 % zaradi psov, 4 % zaradi pokosov in 3 % zaradi poškodb. V primerjavi s preteklim obdobjem se je nekoliko povečal delež izgub zaradi zveri. Evidentirane izgube zaradi zveri so v zadnjem šestletju znašale povprečno 15 živali letno.

V preteklem dvoletju so ugotovljene izgube predstavljale 14 % vse izločene srnjadi iz lovišč. V tem času so bile izgube za 5 % manjše kot v povprečju preteklih štirih let. Višina izgub v preteklem letu je bila tudi nižja od povprečnih izgub v preteklem desetletju. Spolna in starostna struktura izgub v zadnjih dveh letih je primerljiva s preteklim obdobjem.

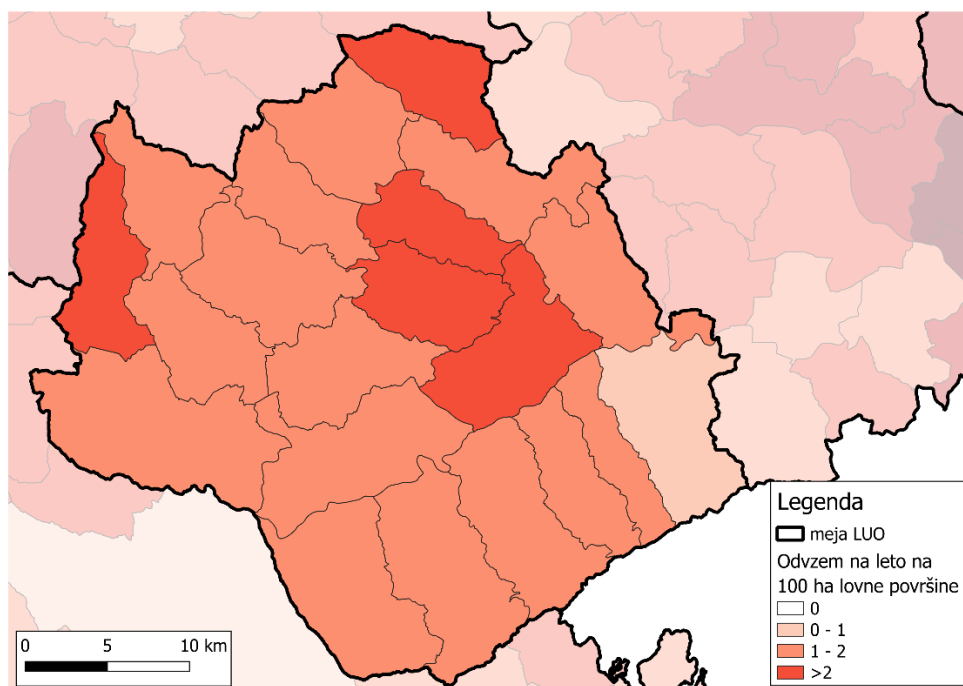

Slika 4.1.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub srnjadi v obdobju 2019–2024

Telesne mase mladičev in enoletnih osebkov

Povprečne telesne mase srnjadi, razen mase mladičev, se bistveno niso spreminjale. Tudi analize gibanja povprečnih mas posamezne kategorije srnjadi in mas rogovja srnjakov v okviru posameznega lovišča niso pokazale trenda sprememb.

Prostorska razporeditev odvzema

Slika 4.1.3: Prostorska razporeditev odvzema srnjadi v LUO v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Podatki o višini in strukturi izgub nakazujejo, da se je gostota srnjadi v zadnjem dveletnem obdobju primerjavi s preteklim obdobjem zmanjšala. Glede na trend izgub srnjadi, sklepamo, da se je gostota srnjadi v LUO zmanjšala za okoli 20 % do 30 %. Vzrok za zmanjšanje gostote srnjadi je poleg povečanega vpliva plenilcev (lisica, šakal) verjetno tudi krivolov oziroma neevidentiran nočni lov z uporabo naprav za ojačevanje svetlobe.

V gostoti srnjadi so znatne razlike med lovišči. Najnižja gostota srnjadi je v loviščih na predelu Gorjancev, kjer je bila nižja že v preteklih letih. Gostota srnjadi je, v kolikor na njo sklepamo iz višine realiziranega odvzema, večja v severnem delu LUO.

Glede na podatke o objedenosti gozdnega mladja, ki je med najnižjimi v Sloveniji, ocenjujemo, da je gostota srnjadi tolikšna, da ne vpliva pomembno na pomlajevanje gozda. Vpliva pa na uspešnost pomlajevanja drevesnih vrst, ki so v prehrani srnjadi najbolj priljubljene (gorski javor, češnja).

Zaradi enakomernejšega poseganja z odstrelom med dve in več letne srne in srnjake, je razlika med zastopanostjo obeh spolov v populaciji manjša kot v preteklem desetletju. Z višjim odstrelom srn v preteklih letih je bil narejen korak k naravnejši spolni strukturi srnjadi. Najmlajša srnjad je v lovišču Otočec, kjer je tudi največja gostota odstrela/odvzema.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Načrtovan odvzem srnjadi je bil s strani upravljalcev lovišč v preteklem šestletnem obdobju in tudi v preteklem letu ustrezno realiziran. Glede na nizko stopnjo objedenosti gozdnega mladja ocenjujemo, da je bil zastavljeni cilj upravljanja s srnjadjo glede omejevanja njenega vpliva na okolje dosežen.

Cilj upravljanja s srnjadjo opredeljen v desetletnem načrtu za obdobje 2021 – 2030 glede ohranitve gostote srnjadi ne bo dosežen, saj se je številčnost srnjadi zmanjšala.

Cilj ohranjanja trenutne starostno – spolne strukture na način, da se bo z enako jakostjo odstrela posegalo med srnjake in srne, je bil dosežen.

Ukrepi in usmeritveProstorski okvir obravnave

Srnjad obravnavamo enotno v okviru LUO.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

V obdobju 2025 -2026 je na podlagi sklepa Sveta ZGS OE Novo mesto, načrtovan odvzem 2.718 srnjadi.

Preglednica 4.1.1: Načrtovan odvzem srnjadi

mladiči M in lanščaki	679 (25 %)
srnjaki 2+	679 (25 %)
mladiči Ž	544 (20 %)
mladice in srne 2+	816 (30 %)
SKUPAJ: 2718 (100 %)	

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dopustna odstopanja skupnega odvzema in odvzema v vsaki starostno-spolni kategoriji znašajo ± 20 %. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 10 osebkov, dopustno odstopanje navzdol znaša 10 osebkov. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane višine odvzema posameznega starostno-spolnega razreda pomeni manj kot 3 osebkke, dopustno odstopanje navzdol za posamezen starostno-spolni razred znaša 3 osebkke.

Prilagoditve na območjih redne prisotnosti volka/risa/šakala

Lovišča z načrtovanim povprečnim letnim odvzemom **nad 1 do 2 osebkke na 100 ha lovne površine** (Brusnice, Dobrnič, Gorjanci, Mirna Peč, Mokronog, Orehovica, Plešivica, Šentjanž, Šentrupert, Škocjan, Trebnje, Tržišče, Velika Loka, Veliki Gaber, Otočec):

- dopustna odstopanja realizacije odvzema za vse razrede in skupaj znašajo -40 % in +20 %,
- vezava: višina odstrela srn in mladic znaša vsaj 60 % višine odstrela srnjakov 2+.

Lovišča z načrtovanim povprečnim letnim odvzemom **do 1 osebek na 100 ha lovne površine** (Šentjernej, Novo mesto, Toplice, Padež):

- dopustna odstopanja realizacije odvzema za vse razrede in skupaj znašajo -100 % in +20 %,
- vezava odstrela srn in mladic z odstrelom srnjakov 2+ v teh loviščih ne velja.

4.2 Navadni jelen

Za načrtovanje in spremljanje učinkov gospodarjenja z jelenjadjo na območju Novomeškega LUO lovišča uvrščamo v dve skupini:

A – osrednje območje: Mirna Peč, Novo mesto, Padež, Plešivica, Toplice, Dobrnič, Veliki Gaber;

B – robno območje: Brusnice, Gorjanci, Orehovica, Šentjernej, Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno, Tržišče, Mirna, Šentrupert, Trebnje, Velika Loka, Šentjanž.

V skupini B se načrtovan odvzem in prerazporeditev načrtovanega odvzema jelenjadi opravi v okviru podskupin lovišč: **1.** Brusnice, Gorjanci, Orehovica, Šentjernej; **2.** Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno; **3.** Trebnje, Velika Loka; **4.** Šentjanž, Tržišče, Šentrupert, Mirna.

Z DLUN je bilo lovišče Mirna uvrščeno v skupino B3, vendar smo jo zaradi povečanja gostote jelenjadi ponovno uvrstili v skupino B4.

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

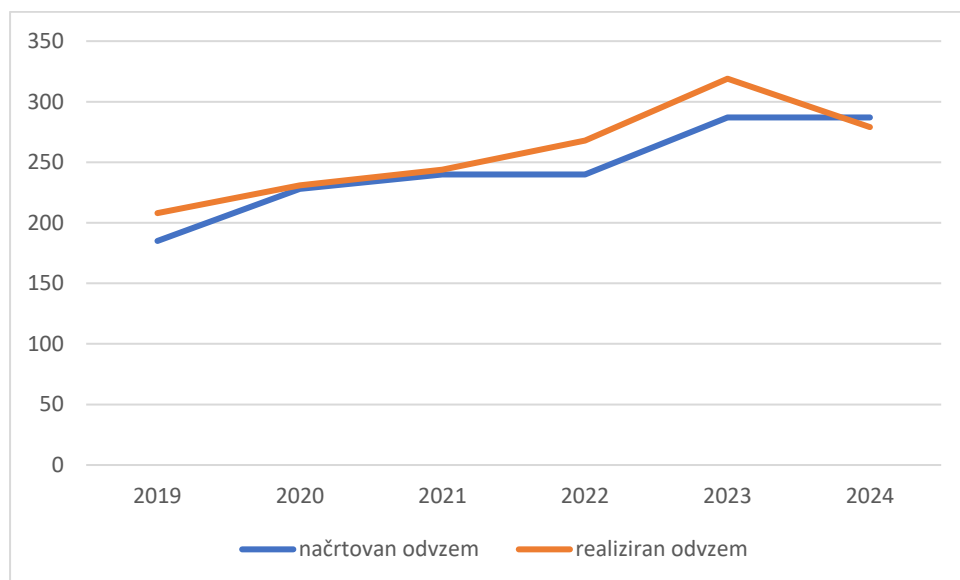
Višina odvzema

Odvzem jelenjadi je v preteklem šestletnem obdobju znašal povprečno 193 živali/leto. Načrt odvzema je bil realiziran 106 %. Odvzem jelenjadi je bil največji v zadnjih dveh letih.

V šestletju so 63 % celotnega odvzema opravile LD iz skupine lovišč A, od tega znotraj skupine Plešivica 20 % in Toplice 43 %. Višina odvzema je bila v loviščih skupine A v zadnjem šestletju znatno višja kot v preteklem obdobju. Dinamika povečevanja odvzema jelenjadi je podobna med obema skupinama lovišč.

V skupini lovišč B je bila višina odvzema jelenjadi v zadnjem šestletju na podobni višini, je pa ta znatno večji kot v pred preteklem šestletju. 54 % celotnega odvzema v skupini lovišč B je bil v realiziran v podskupini lovišč B4 (Šentjanž, Tržišče, Šentrupert in Mirna).

V preteklem dvoletnem obdobju je bil v LUO načrtovan odvzem 574 živali, realiziran pa je bil odvzem 598 živali, od tega v skupini A 351 živali, v skupini B pa 247 živali.

Slika 4.2.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jelenjadi v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

V zadnjih šestih letih je odvzem košut v strukturi odvzema v obeh skupinah lovišč znašal 23 %, odvzem dve in več letnih jelenov pa 20 %. V strukturi odvzema je bilo za 16 % več ženskih od moških telet in 27 % več lanščakov od junic. V odvzemu enoletne jelenjadi so znatne razlike med obema skupinama lovišč. V skupini A je odvzem lanščakov in junic uravnotežen, v skupini B pa je odvzem lanščakov za 75 % večji od odvzema junic. To bo verjetno imelo za posledico še nadaljnje povečevanje številčnosti jelenjadi v tej skupini lovišč.

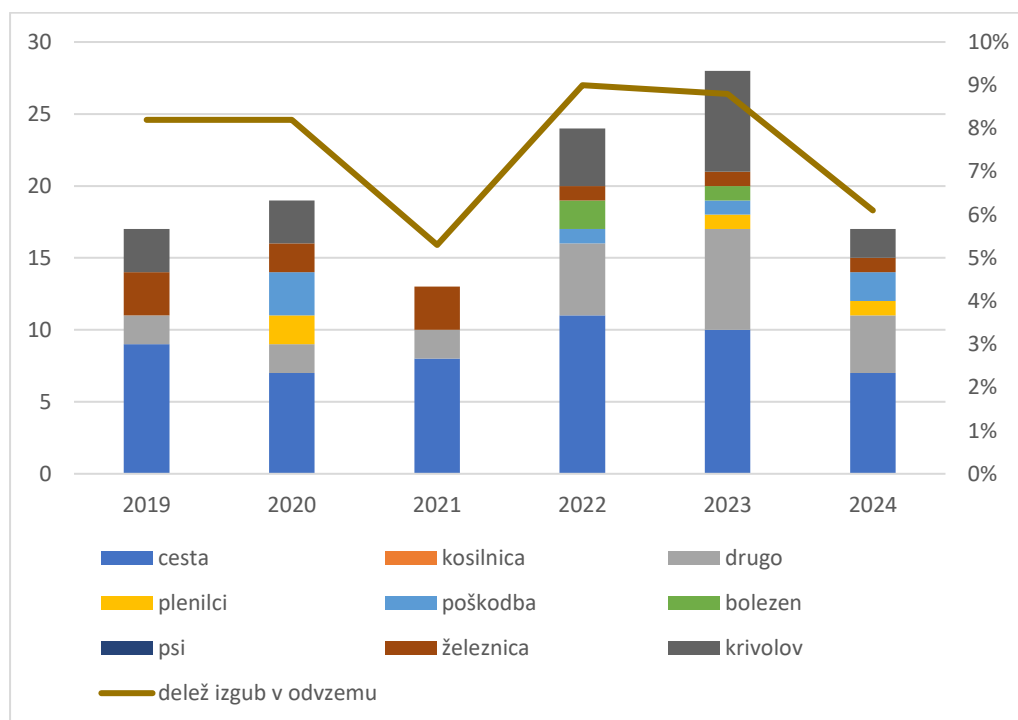
V strukturi odvzema jelenjadi je tako kot drugod v Sloveniji tudi v Novomeškem LUO več ženskih kot moških telet. To pomeni, da je spolno razmerje pri jelenjadi že ob poleganju oziroma že v prvem življenjskem letu pomaknjeno v korist ženskega spola.

Zadnja leta ob pregledu odstrela in izgub jelenjadi ocenjujemo starost dve- in več letne jelenjadi na podlagi obrabljenosti zobovja. Ocene starosti kažejo, da so v obeh skupinah lovišč odvzeti jeleni le nekoliko mlajši od košut. Povprečna starost odvzetih košut in jelenov znaša med 4 in 5 let. V naravi živeči jeleni so v povprečju verjetno nekoliko mlajši, saj se pri odstrelu jelenov zaradi želje lovcev po trofeji, odstrela prej starejši kot mlajši jelen. V skupini lovišč A se starost odvzetih dve in več letni jelenov v šestletju ni bistveno spremenila, v skupini lovišč B pa se je povečala.

Višina, delež in vzroki izgub

V skupini lovišč A in B je bila višina izgub v preteklem šestletju na podobni višini. Izgube so znašale 118 živali oziroma 8 % vse izločene jelenjadi iz lovišč. 80 % vseh izgub je bilo v skupini lovišč A. V strukturi izgub so dve in več letne košute predstavljale 37 %, dve in več letni jeleni 18 %, teleta 24 %, lanščaki 12 % in junice 9 %. Izgube košut so znašale 12 % strukture odvzema. Struktura izgub je bila podobna v obeh skupinah lovišč.

Promet je povzročil 44 % izgub, krivolov 16 % ter neznani vzrok pa 18 %. Kar 41 % vseh izgub jelenjadi je bilo evidentiranih v LD Toplice. Te so bile predvsem posledica povozov na regionalni cesti Soteska–Črnomelj. V tem lovišču je bilo povprečno povoženih 5 živali jelenjadi letno. Višina izgub v šestletju je bila na podobni višini.

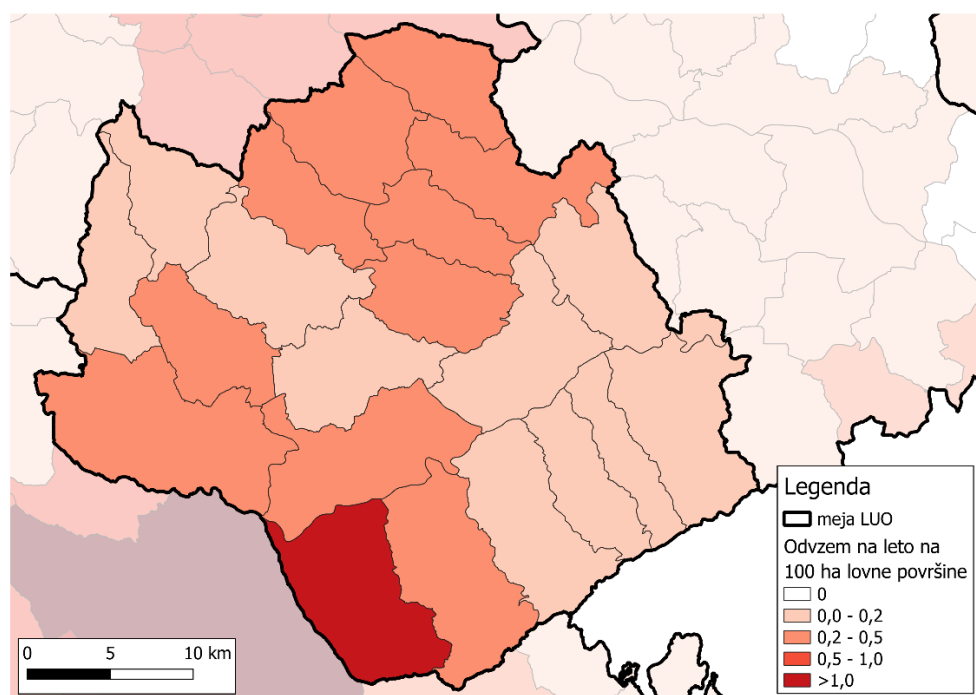

Slika 4.2.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub jelenjadi v obdobju 2019–2024

Telesne mase telet in enoletnih osebkov

Podatki o povprečnih telesnih masah so kazali, da je jelenjad tega prostora zelo vitalna, kar je posledica nizke številčnosti in bogate prehranske ponudbe. Telesne mase telet (iztrebljeno, brez glave in nog) nad 55 kg niso redkost. V zadnjem petletju so bile mase telet nekoliko nižje, kar je bila posledica zgodnejšega odstrela le-teh ter verjetno tudi izostanka semenskih let bukve. Teleta uplenjena v novembru so dosegala v povprečju maso 47 kg (teža iztrebljene živali).

Prostorska razporeditev odvzema

Slika 4.2.3: Prostorska razporeditev odvzema jelenjadi v LUO v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Trend številčnosti in prostorska porazdelitev:

Številčnost jelenjadi se je v vseh loviščih LUO, razen v loviščih na območju Gorjancev, v zadnjem desetletju povečala. Povečanje je bilo izrazito v loviščih Šentjanž, Šentrupert, najizrazitejše pa je bilo v lovišču Toplice, kjer je gostota jelenjadi tudi največja. Povečanje številčnosti jelenjadi v loviščih skupine A je verjetno tudi posledica migracije jelenjadi iz Roškega masiva. Zaradi boljše prehranske ponudbe v Novomeškem LUO je najbrž del jelenjadi, ki je sicer občasno zahajala na pašo v Novomeški LUO, v tem LUO tudi ostala. Velik problem predstavljajo tudi dnevne migracije jelenjadi v lovišče Toplice iz sosednjega LPN Medved. Ker jelenjad prehaja iz gozda na poljedelske površine v nočnem času in se ponoči tudi vrača, lov te jelenjadi ni možen zaradi zakonskih omejitev časa lova.

Na Gorjancih je številčnost jelenjadi v veliki meri odvisna od gostote jelenjadi na hrvaški strani. Slednja je v zadnjem desetletju manjša kot v preteklosti. Številčnost jelenjadi v bazenu B4 (lovišča Šentjanž, Tržišče, Šentrupert in Mirna), v katerem je jelenjad od celotne skupine B najštevilčnejša ter se navezuje na sosednje Zasavsko LUO, se je povečala (povečanje številčnosti je bilo v preteklem desetletnem načrtu načrtovano). Ob tem pa se je sočasno povečala številčnost tudi v sosednjem LUO.

Medvrstni vplivi:

Kljub temu, da je v območju od rastlinojede divjadi zastopana jelenjad in srnjad ocenjujemo, da med njimi ni (pre)velike konkurence pri izkoriščanju prehranskih virov, saj je prehranska ponudba za obe vrsti dovolj bogata in pestra.

Spolna in starostna struktura:

Glede spolne strukture jelenjadi ocenjujemo, da je v vseh loviščih delež ženske jelenjadi nekoliko večji od moške, kar je sicer tudi naravno pri poligamnih populacijah.

Vpliv volka na jelenjad je majhen. V preteklem šestletju je bilo evidentiranih 5 izgub katerih vzrok izločitve so bile zveri. V obdobju 2000 – 2010 sta bili v LUO evidentirani izgubi 2 živali. Vpliv volkov na spolno in starostno strukturo jelenjadi (še) ni pomemben. Posledično zaradi tega (še) ni treba temu prilagajati strukture ali višine odvzema jelenjadi v tistih loviščih, kjer se volk občasno pojavlja.

Zdravstveno stanje:

Upoštevajoč telesne mase in nizko število naravnih izgub ugotavljamo, da je jelenjad vitalna.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

V primerjavi s preteklim desetletjem se je številčnost jelenjadi povečala tako v skupini lovišč A kot tudi v skupini lovišč B. V prejšnjem dvoletnem načrtu LUO je bil opredeljen cilj po ohranitvi in ne več po povečevanju številčnosti jelenjadi, z izjemo lovišča Toplice. V skupini lovišč A je bilo načrtovano zmanjšanje deleža ženske jelenjadi in povečanje povprečne starosti jelenov. V preteklih letih je bil izveden odvzem ženske eno in več letne jelenjadi večji od odvzema moške nad enoletne jelenjadi, kar je bil ustrezen korak k doseganju zastavljenih ciljev v skupini lovišč A. Prav tako ocenjujemo, da se je povečevanje številčnosti jelenjadi v lovišču Toplice zaustavilo in da se je, razen v obmejnem delu z Kočevsko – Belokranjskim LUO, celo nekoliko zmanjšala. V podskupini lovišč B2 in B4 odvzem ženske eno in več letne jelenjadi ni bil za 15 % večji od odvzema moške eno in več letne jelenjadi, temveč je bil celo manjši. Zaradi tega ocenjujemo, da se bo številčnost jelenjadi v teh loviščih še povečala, kar je v nasprotju s postavljenimi cilji.

Za razliko od stanja pred desetletjem, ko so bili v odstrelu ter v populaciji srednje stari jeleni redki, so sedaj številnejši. Gostota jelenjadi tudi ni tolikšna (z izjemo v lovišču Toplice), da bi povzročala občutnejše škode na kmetijskih površinah ali v gozdovih, kar kažejo tako podatki o objedenosti gozdnega mladja kot tudi višina izplačanih odškodnin zaradi škod od jelenjadi.

Gibanje telesnih mas in mas rogovja:

Podatki o povprečnih telesnih masah kažejo, da je jelenjad tega prostora zelo vitalna, kar je posledica nizke številčnosti in bogate prehranske ponudbe. Nobena redkost niso telesne mase telet (iztrebljeno, brez glave in nog) nad 55 kg. V zadnjem petletju so mase telet nekoliko nižje, kar je posledica zgodnejšega odstrela le-teh, ter verjetno tudi izostanka semenskih let bukve. Teleta uplenjena v novembru dosegajo v povprečju maso 47 kg (teža iztrebljene živali).

Ukrepi in usmeritveProstorski okvir obravnave in conacija prostora

A – osrednje območje: Mirna Peč, Novo mesto, Padež, Plešivica, Toplice, Dobrnič, Veliki Gaber;

B – robno območje: Brusnice, Gorjanci, Orehovica, Šentjernej, Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno, Tržišče, Mirna, Šentrupert, Trebnje, Velika Loka, Šentjanž.

V skupini B se načrtovan odvzem in prerazporeditev načrtovanega odvzema jelenjadi opravi v okviru podskupin lovišč: **1.** Brusnice, Gorjanci, Orehovica, Šentjernej; **2.** Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno; **3.** Trebnje, Velika Loka; **4.** Šentjanž, Tržišče, Šentrupert, Mirna.

Za potrebe optimalnega upravljanja jelenjadi v LUO lovišča uvrščamo v eno od treh kategorij. V nadaljevanju za posamezno kategorijo navajamo režim upravljanja jelenjadi in pripadajoča lovišča.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

V obdobju 2025 -2026 je načrtovan odvzem 680 živali, od tega v skupini lovišč A 382 živali in skupini lovišč B 298 živali. V primerjavi s preteklim dvoletnim obdobjem, je načrtovan odvzem v LUO večji za 18 %. V skupini lovišča A je načrtovan odvzem za 10 % večji in skupini lovišč B za 31 %.

Preglednica 4.2.1: Načrtovan odvzem jelenjadi v skupini lovišč A in B

starostni razred	moški spol	ženski spol
0+	239 (35,1 %)	
1+	62 (9,1 %)	79 (11,6 %)
2-4	82 (12,1 %)	165 (24,3%)
5+	53 (7,8 %)	
SKUPAJ: 680 (100 %)		

Osrednje območje*Preglednica 4.2.2: Načrtovan odvzem jelenjadi v skupini lovišč A*

starostni razred	moški spol	ženski spol
0+	135 (35,5 %)	
1+	35 (9,2 %)	44 (11,6 %)
2-4	46 (12,1 %)	92 (24,2 %)
5+	30 (7,9 %)	
SKUPAJ: 382 (100 %)		

Z načrti LUO je bilo od leta 2021 dalje za vsa lovišča osrednjega območja prepisano, da mora biti odvzem junic in košut vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov ter dve in več letnih jelenov. V preteklih štirih letih je bilo v tej skupni lovišč odvzetih premalo 12 živali ženske eno in več letne jelenjadi. Premajhen odvzem ženske jelenjadi je bil v loviščih Mirna Peč, Padež, Dobrnič in Veliki Gaber. Ta razlika se bo upoštevala pri razdelitvi načrtovanega odvzema med lovišča.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema (skupina lovišč A)*Preglednica 4.2.3: Dopustna odstopanja (%) od načrtovanega odvzema jelenjadi*

starostni razred	moški spol	ženski spol
0+	-15, +50	
1+	-20, +70	-20, +70
2-4	-100, +35	-15, +50
5+	-100, +35	
SKUPAJ	-15, +50	

V primeru, da dopustno odstopanje -15 % od načrtovane skupne višine odvzema pomeni manj kot 3 osebk, dopustno odstopanje navzdol znaša 3 osebk. V primeru, da dopustno odstopanje -20 % od načrtovane višine odvzema lanščakov ali odvzema junic oz. -15 % od načrtovane višine odvzema telet ali odvzema košut pomeni manj kot 1 osebek, dopustno odstopanje navzdol za navedene starostno-spolne razrede znaša 1 osebek.

Robno območje.*Preglednica 4.2.4: Načrtovan odvzem jelenjadi v skupini lovišč B*

starostni razred	moški spol	ženski spol
0+	104 (34,9 %)	
1+	27 (9,1 %)	35 (11,7 %)
2-4	36 (12,1 %)	73 (24,5 %)
5+	23 (7,7 %)	
SKUPAJ: 298 (100 %)		

Ostale usmeritve, ukrepi in določila**Lovišča skupine A:**

Z načrti LUO je od leta 2021 dalje za vsa lovišča osrednjega območja prepisano, da mora biti odvzem junic in košut vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov in dve in več letnih jelenov. V preteklih štirih letih je bilo v tej skupni lovišč odvzetih premalo 12 živali ženske eno in več letne jelenjadi. Premajhen odvzem ženske jelenjadi je bil v loviščih Mirna Peč, Padež, Dobrnič in Veliki Gaber. Ta razlika se bo upoštevala pri razdelitvi načrtovanega odvzema po loviščih. V lovišču Mirna Peč ta razlika iz preteklih let znaša 8 živali (junic in košut), v lovišču Dobrnič 5 živali, v loviščih Veliki Gaber 3 živali in Padež 2 živali. Priporočamo, da v teh loviščih prednostno izvedejo vsaj ½ manjkajočega primanjkljaja junic in košut pred nadaljnjim odvzemom eno in več letnih jelenov. V primeru, da se bo v letih 2025 in 2026 v navedenih loviščih povečal »primanjkljaj« odvzema junic in košut, se bo odvzem dve in več letnih jelenov v letih 2027 in 2028 zavezujoče omejil.

Odvzem junic in košut mora biti vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov in dve in več letnih jelenov. Nedoseganje tega razmerja sicer ne predstavlja kršitev določil načrta, se bo pa le-to upoštevalo (kompenziralo) v prihodnjih dveh letih (2027, 2028).

Strukturo načrtovanega odvzema jelenov v starostnih razredih 2-4 in 5+ let se z realizacijo zagotavlja na nivoju načrtovalske enote in podskupine lovišč, prav tako pa tudi v okviru posameznega lovišča v večletnem obdobju. Z načrti LUO se bo v primeru presejanja odvzema (pri čemer se bo upoštevala le struktura odstrela in ne izgub) določene kategorije jelenov na nivoju načrtovalske enote in/ali lovišča, obvezujoče omejil odstrel jelenov te kategorije. V primerih večjih ali ponavljajočih se istosmernih odstopanj realiziranega odvzema jelenjadi v posameznem spolnem in starostnem razredu jelenjadi v posameznem lovišču, bo v načrtih prihodnega dvoletnega obdobja načrtovana struktura odvzema odstopala od deležev odvzema posamezne kategorije prikazanih v preglednici 4.2.1..

Pri letnem pregledu odstrela in izgub jelenjadi se na podlagi obrabljenosti zobovja dve in več letnih živali oceni starost posamezne živali in se le to vpiše v elektronsko vodeno evidenčno knjigo.

Lovišča skupine B

Za lovišča robnega območja velja poenostavljeni model upravljanja. Odvzem se načrtuje skupno za več lovišč na ravni načrtovalske enote in ne po posameznih loviščih. Lovišča robnega območja lahko lovijo jelenjad številčno neomejeno in v določenem razmerju vso jelenjad, ki jo je mogoče odstreliti. Pri tem je odstrel telet, junic, lanščakov in košut 2+ (dalje košute) neomejen. Odstrel jelena 2+ je možen ob predhodnem odstrelu vsaj 3 osebkov mulaste jelenjadi (telet, junic, košut), med katerimi mora biti najmanj ena košuta. Obvezujoča je struktura odvzema, ki se bo na nivoju posameznega lovišča in podskupine lovišč zagotavljala lahko tudi v več letih skupaj.

V podskupini lovišč B2 in B4 (lovišča: Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno, Šentjanž, Tržišče, Šentrupert, Mirna) mora odvzem junic in košut biti vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov in dve in več letnih jelenov. Nedoseganje tega razmerja sicer ne predstavlja kršitev določil načrta, se bo pa to upoštevalo (kompenziralo) v prihodnjih dveh letih (2027, 2028).

Z načrti LUO je od leta 2023 dalje za lovišča Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno, Šentjanž, Tržišče, Šentrupert, Mirna (podskupina B2 in B4) predpisano, da mora biti odvzem junic in košut vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov in dve in več letnih jelenov. V preteklih dveh letih je bilo v tej skupni lovišč odvzetih premalo 11 živali ženske eno in več letne jelenjadi. Premajhen odvzem ženske jelenjadi je bil v loviščih Otočec, Škocjan, Mirna, Šentjanž in Tržišče. Ta razlika se bo upoštevala pri razdelitvi načrtovanega odvzema po loviščih. V lovišču Otočec ta razlika iz preteklih let znaša 2 živali (junic in košut), lovišču Škocjan 3 živali, Mirna 2 živali, Šentjanž 3 živali in Tržišče 1 žival. Priporočamo, da v teh loviščih prednostno izvedejo vsaj $\frac{1}{2}$ manjkajočega primanjkljaja junic in košut pred nadaljnjim odvzemom eno in več letnih jelenov. V primeru, da se bo v letih 2025 in 2026 v navedenih loviščih povečal »primanjkljaj« odvzema junic in košut, se bo odvzem dve in več letnih jelenov v letih 2027 in 2028 zavezujoče omejil.

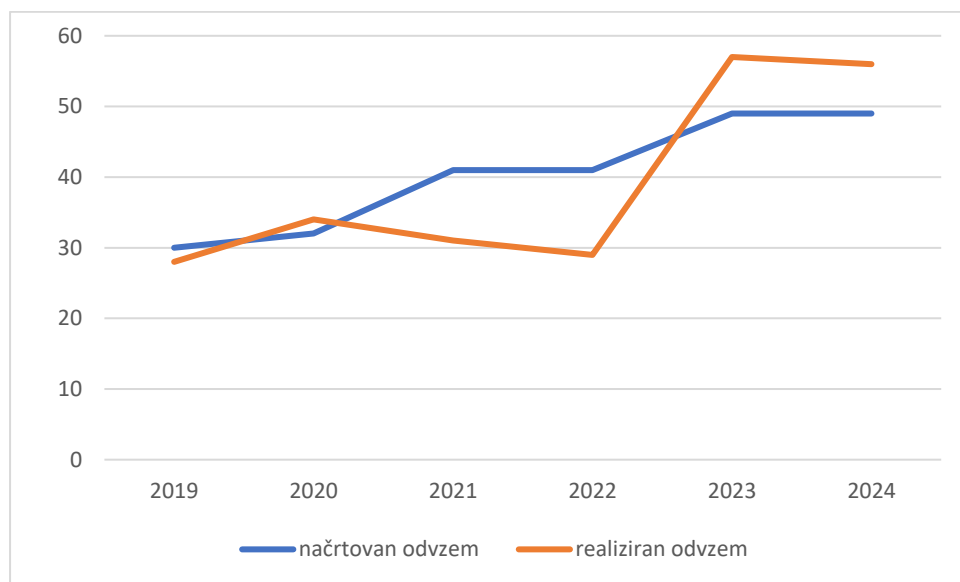
4.3 Damjak

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema

V zadnjem šestletju je znašal odvzem damjaka 235 živali oziroma povprečno 39 živali letno. Višina odvzema damjakov se iz leta v leto povečuje, kar kaže, da se povečuje tudi številčnost damjakov, kar je v nasprotju z načrtovalskimi cilji. Medtem ko je leta 2015 odvzem damjakov znašal 16 živali, je v lanskem letu le-ta znašal 56 živali. Odvzem damjakov v šestletju je bil največji v lovišču Šentjanž (77 živali), Tržišče (79 živali), Trebelnem (26 živali) in Šentrupertu (16 živali). Načrtovana višina odvzema damjaka v šestletju je bila realizirana 131 %.

V preteklem dvoletnem obdobju je odvzem damjakov znašal 113 živali. V obeh letih je bil odvzem na enaki višini. V lanskem letu je bil odvzetih 19 damjakov v lovišču Šentjanž in 18 v Tržišču. Odvzem damjakov je bil izveden še v lovišču Trebelno (8 živali), Šentrupert (35 živali) in po 3 živali v loviščih Toplice in Mokronog. V preteklem dvoletju je bilo evidentiranih 7 izgub.

Slika 4.3.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema damjaka v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

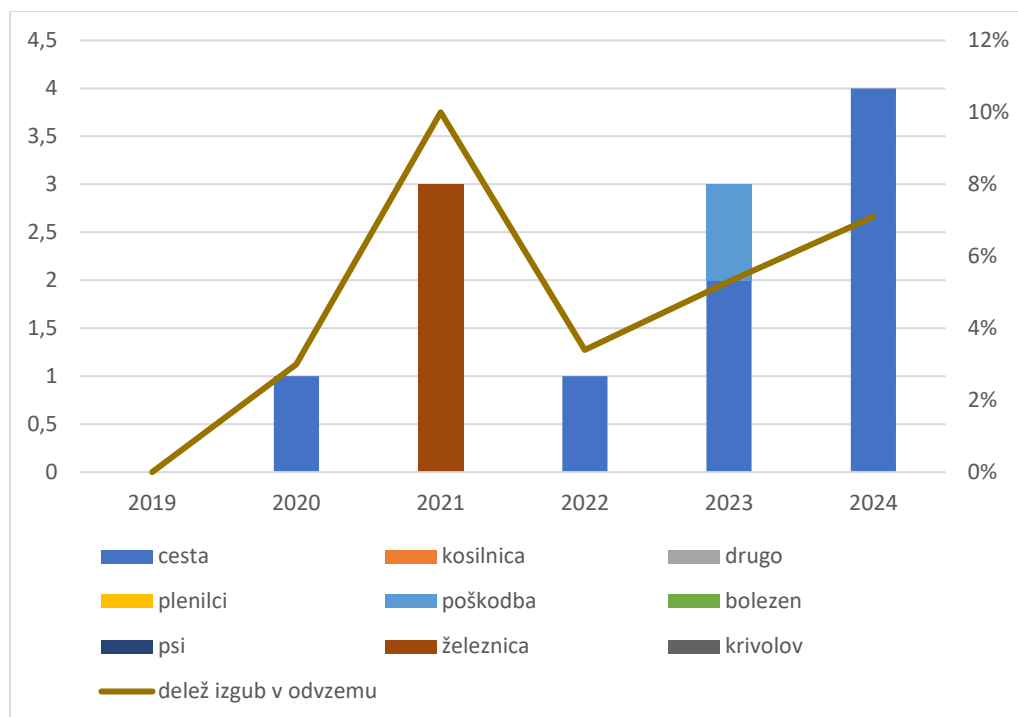
Odvzem damjakov je bil v petletju v spolnem razmerju (M : Ž) 55 : 45. V strukturi odvzema so bila teleta zastopana z 28 %, lanščaki z 25 %, dve in več letni jeleni z 18 %, junice z 5 % in dve in več letne košute z 24 %. Odvzem košut je bil za 30 % večji od odvzema jelenov. Odvzem junic je dosegal le 20 % višine odvzema lanščakov. V preteklem šestletju je bilo evidentiranih 12 izgub, od tega 6 v kategoriji košut.

V odvzemu zadnjih dveh let je bilo 29 % mladičev, 27 % lanščakov, 21 % dve in več letnih jelenov, 4 % mladice in 19 % košut.

Višina, delež in vzroki izgub

V preteklem šestletju je bilo evidentiranih 12 izgub, od tega 6 v kategoriji košut.

V preteklem dvoletju je bilo evidentiranih 7 izgub.

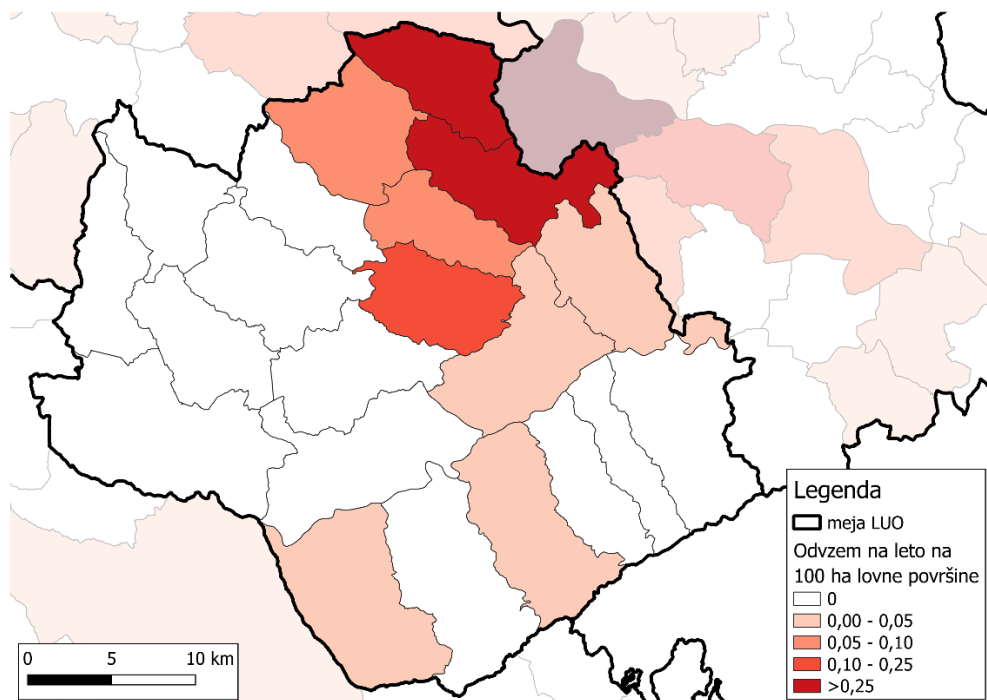

Slika 4.3.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub damjaka v obdobju 2019–2024

Telesne mase telet in enoletnih osebkov

Telesne mase telet in enoletnih osebkov ne kažejo trenda sprememb.

Prostorska razporeditev odvzema

Slika 4.3.3: Prostorska razporeditev odvzema damjaka v LUO v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

V primerjavi s preteklim desetletjem se je številčnost damjakov povečala. Ocenjevali smo sicer, da se je v sredini zadnjega desetletja številčnost damjaka zmanjšala, toda odvzem zadnjih štirih let je pokazal, da temu ni bilo

tako. Pregled prostorskih lokacij odvzetih damjakov je pokazal, da je bila večina damjakov uplenjena ob meji s Posavskim LUO. Glede na to, da v odstrelu prevladujejo mlajše živali ter predvsem lanščaki lahko sklepamo, da damjaki v večini primerov prehajajo iz sosednjega LUO. Obstaja tudi možnost, da so nekateri damjaki ušli iz obor, ali pa so bili v prosto naravo izpuščeni. Na to nakazujejo primeri, ko damjaki ne kažejo strahu pred človekom, upravljavci lovišč pa kljub temu ne izvajajo lova damjakov.

Skupine damjakov so najštevilčnejše v loviščih Šentjanž, Tržišče in Trebelno, medtem ko se je v lovišču Škocjan v primerjavi s preteklim desetletjem njihova številčnost zmanjšala. Drugje se pojavljajo posamezni damjaki ali manjše skupine, ki so primarno pobegnile iz obor. V zadnjem obdobju se skupina iz obore pobeglih damjakov nahaja tudi v lovišču Toplice.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Upravljanje z damjakom je neuspešno. Cilj pri upravljanju z damjakom je bil in še vedno je, da se zaustavi njegova prostorska širitev, prepreči povečevanje njegove številčnosti in v lovišču Tržišče zmanjša njegova številčnost. Prisotnost damjaka se prostorsko ni razširila, povečala pa se je njegova številčnost v LUO. Vzrok za neuspešno doseganje ciljev je dejstvo, da načrtovalski cilj razlikuje od želja upravljavcev lovišč, kar se kaže tudi v tem, da se ne odstreljuje dovolj junic in košut.

Operativni cilji

Cilj gospodarjenja z damjakom kot s tujerodno vrsto je v zaustavitvi nadaljnjega prostorskega širjenja populacije in preprečitvi naraščanja številčnosti. Na območju lovišča Škocjan (Natura 2000 območje Krakovski gozd) je damjaka treba povsem odstraniti iz lovišča. Damjaka se iz lovišč Novomeškega LUO tudi lahko povsem odstrani.

Starostna, spolna in kakovostna struktura damjakov je podrejena uravnavanju številčnosti. S ciljem preprečevanja številčnosti damjaka, oziroma s ciljem njegove odstranitve iz lovišč, je v skupinah damjakov treba zagotoviti zadosten odstrel ženskega spola damjakov, predvsem mladice in košut.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Damjaka se obravnava enotno v okviru LUO.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Preglednica 4.3.1: Načrtovan odvzem damjaka

starostni razred	moški spol	ženski spol
0+	število 56 (37,8 %)	
1+	15 (10,1 %)	23(15,5 %)
2-4	15 (10,1 %)	39 (26,4 %)
5+		
SKUPAJ: 148 (100 %)		

Načrtovan odvzem damjaka v letu 2025 in 2026 je v višini 148 živali. Glede na zastavljene cilje upravljanja z damjakom v LUO se višine odvzema damjaka navzgor ne omejuje. Pri realizaciji načrta mora biti v loviščih Tržišče in Šentjanž odvzem košut 2+ vsaj 20 % večji od odvzema dve in več letnih jelenov. V primeru večjega poseganja z odstrelom med jelene kot košute tudi v ostalih loviščih, kjer bi se populacija damjaka razširila, se bo odvzem jelenov v prihodnjih letih dodatno omejil in obvezujoče določil odvzem košut. Odvzem ostalih kategorij je po višini neomejen, zaželen je čim večji odvzem. Spodnje meje potrebne realizacije ne določamo, saj je višina možnega odvzema v veliki meri odvisna od dotoka damjakov iz sosednjega LUO. Načrt odvzema je v vseh loviščih možno neomejeno presegati. Ker je bil v lovišču Šentjanž v preteklih dveh letih odvzem košut za 1 žival manjši od odvzema jelenov, je potrebno odvzeti 1 košuto kot »pokrivanje« za pretekla leta.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

V loviščih z načrtovanim odvzemom nad 10 živali strukturo odvzema damjaka načrtujemo po opredeljenih starostno-spolnih razredih. Dopustno odstopanje realizacije od načrta skupnega odvzema in odvzema posameznega razreda znaša le navzdol -20 %. V kolikor 20 % ne dosega 2 živali, je dopustno odstopanje 2 živali. Neizvršen odvzem telet se lahko nadomesti z odstrelom junic ter obratno. Odstrel košut bo moral znašati

v daljšem časovnem obdobju vsaj 120 % višine odstrela dve in večletnih jelenov. Prav tako bo moral odvzem junic in košut v loviščih Šentjanž, Šentrupert, Škocjan, Trebelno in Tržišče dosegati v desetletju vsaj 200 % višine odvzema jelenov 2+.

Odvzema do 10 živali se po posameznih loviščih praviloma ne načrtuje podrobno po posameznih kategorijah. Pri načrtovanem številčnem odvzemu do 10 živali je dovoljeno odstopanje realizacije od načrta navzdol do +20 %.

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v območjih izven prostorskih okvirov načrtovanja, niso predmet trajnostnega upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo in drugimi določili predmetne zakonodaje. Za lovišča, kjer damjak ni (ali ne bo) stalno prisoten ter je njegova prisotnost posledica pobega damjakov iz obor, se višine odvzema damjakov številčno ne določi: Razen upoštevanja lovne dobe, je lov slednjih neomejen.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Naseljevanje damjaka v prosto naravo ni dopustno.

Kakršnokoli omejevanje lova damjakov, razen lova jelenov 2+, s strani upravljalcev lovišč ni dovoljeno. Izjemoma lahko upravljalavec lovišča omeji lov dve in več letnih jelenov v primeru zagotavljanja z načrtom predpisane ustrezne strukture odvzema.

4.4 Gams

V zadnjih letih se v LUO pojavljajo redki, posamični gamsi, ki v to območje zaidejo iz Zasavskega hribovja. V obdobju do leta 2000 je bila ugotovljena izguba gamsjega mladiča v lovišču Škocjan, leta 2022 je bil od psov pokončan enoletni kozel v lovišču Otočec, leta 2008 je bil odstreljen kozel v lovišču Plešivica in leta 2014 kozel v lovišču Orehovica. Leta 2021 je bil odstreljen kozel v lovišču Novo mesto.

Cilj pri upravljanju gamsa je v omogočanju možnosti povezave gamsov iz različnih populacijskih območij (Zasavja in Obkolpja). V preteklem desetletnem načrtu smo sicer ocenili, da LUO ne predstavlja koridorja za morebitno povezavo gamsov različnih populacijskih območij, vendar pojavljanje posameznih gamsov ter manjšega tropa treh živali v preteklih letih kaže, da bi gamsi lahko prešli iz enega v drugo območje, v kolikor bi uspeli uporabiti prehod preko avtoceste. **S tem namenom se v prihodnjem desetletju gamsa v Novomeškem LUO ne lovi in se njegovega odvzema tudi ne načrtuje.**

Gams je uvrščen na podlagi Direktive Sveta 92/43/EGS v prilogo V. Po tej direktivi je gams v interesu skupnosti, pri kateri za odvzem iz narave lahko veljajo ukrepi upravljanja, ki imajo za cilj predvsem zagotavljanje ugodnega stanja vrste. Z namenom omogočanja stika med Zasavsko in Obkolpsko populacijo gamsov in s tem zagotavljanja ugodnega stanja te živalske vrste, se lova gamsov v Novomeškem LUO v prihodnje **ne dovoljuje.**

4.5 Muflon

Muflon se je v LUO prvič pojavil leta 2006, ko je bil povožen muflon v lovišču Otočec, za katerega ni jasno, od kje je izviral. V letu 2023 sta bila odstreljena 3 letni oven in ovca v lovišču Trebelno, prav tako je bil v letu 2024 odstreljen dvoletni oven. Možno sicer je, da bi v LUO prišli mufloni iz sosednjega Zasavskega LUO. Glede na to, da muflon ni avtohtona divjad ter glede na oceno, da življenjski prostor v LUO zanj ni ustrezen, prisotnost muflona v naravnem okolju Novomeškega LUO ni želena. **Treba je odstreliti vse osebkke te vrste, ki bi se pojavili v prosti naravi, pri čemer je potrebno upoštevati le lovno dobo.**

4.6 Divji prašič

V LUO pri upravljanju divjega prašiča lovišča združujemo v sledeče skupine lovišč:

- 1: Dobrnič, Plešivica, Novo mesto, Mirna Peč;
- 2: Veliki Gaber, Trebnje, Velika Loka;
- 3: Mirna, Trebelno, Mokronog, Šentrupert, Šentjanž, Tržišče;
- 4: Škocjan, Otočec;
- 5: Orehovica, Šentjernej, Brusnice, Gorjanci;
- 6: Padež, Toplice.

V okviru teh skupin lovišč spremljamo in analiziramo trende številčnosti divjih prašičev.

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema

V zadnjem šestletju je znašal povprečni letni odvzem 641 živali. Načrtovan odvzem divjih prašičev pri katerem se višina odvzema navzgor ni omejevala je bil realiziran 142 %. V zadnjem štiriletnem obdobju je bil odvzem večji od 600 živali letno. Tako velikega odvzema ter tudi tako velike številčnosti divjih prašičev v LUO ni bilo v preteklosti.

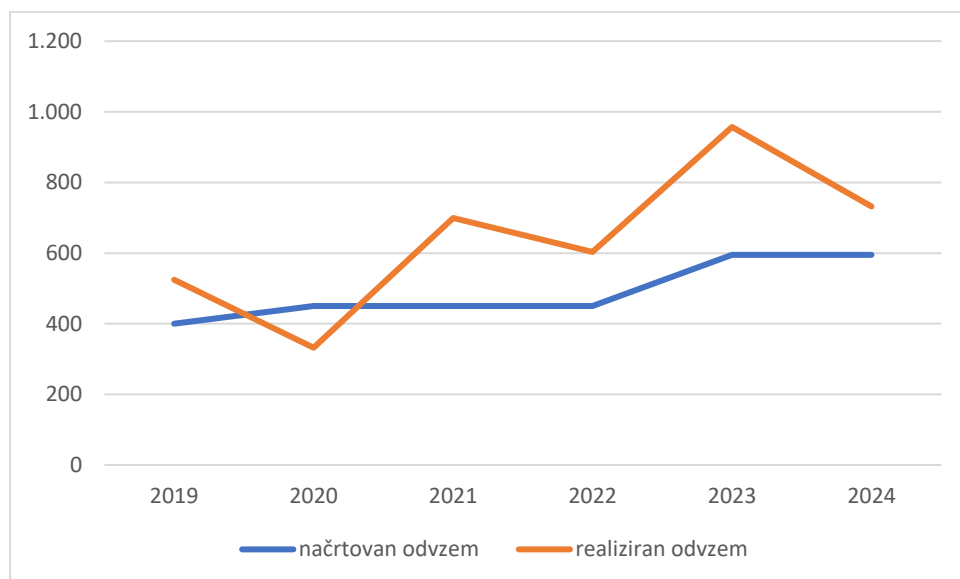
Po posameznih skupinah lovišč je bil v zadnjem šestletju opravljen odvzem sledečih deležev odvzema prašičev celotnega LUO:

- 27 % v skupini lovišč 1,
- 4 % v skupini lovišč 2,
- 30 % v skupini lovišč 3,
- 4 % v skupini lovišč 4,
- 10 % v skupini lovišč 5,
- 25 % v skupini lovišč 6.

Povsem enak delež odvzema divjih prašičev po posameznih skupinah lovišč je bil tudi v preteklih dveh letih.

V preteklem dvoletnem obdobju je znašal povprečni letni odvzem 845 živali. V lanskem letu je odvzem znašal 131 % načrtovane višine odvzema.

V primerjavi s prvimi štirimi leti šestletja, je bil v zadnjih dveh letih odvzem divjih prašičev sorazmerno večji v vseh skupinah lovišč

Slika 4.7.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema divjega prašiča v obdobju 2019–2024

Starostno-spolna struktura odvzema

Delež samcev je v odvzemu šestletja znašal 56 %, delež ozimcev in lanščakov pa 90 %. Delež ozimcev je v odvzemu predstavljal 56 %, delež enoletnikov pa 35 %. Lanščakinje in svinje so v strukturi odvzema v šestletju dosegale 19,7 %.

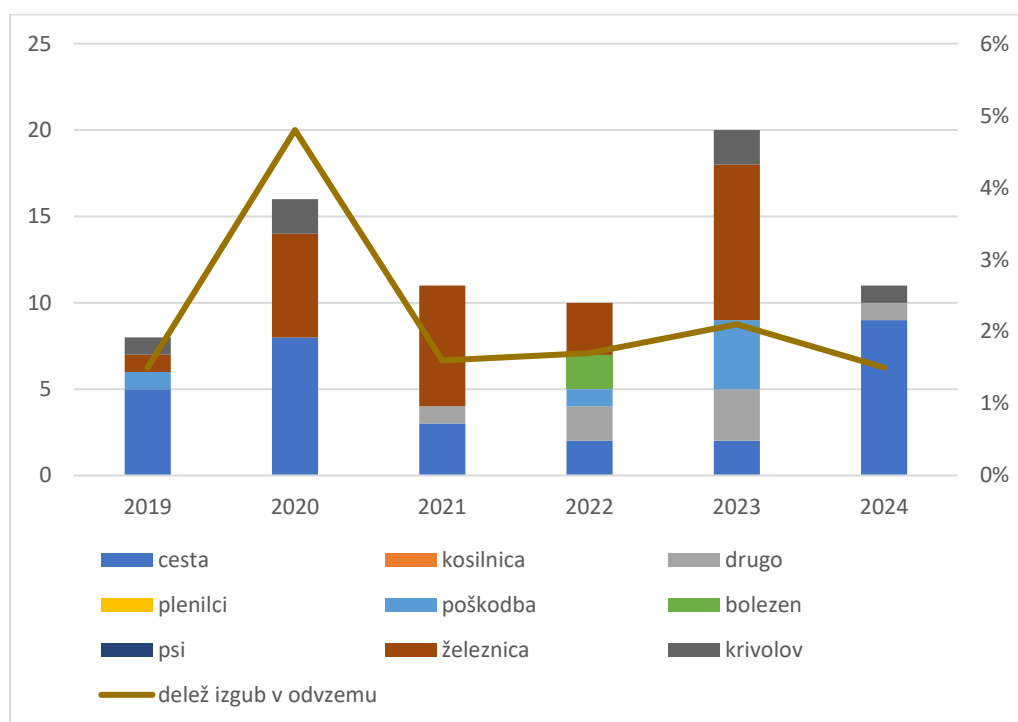
V preteklih dveh letih je bilo v strukturi odvzema 7 % svinj in 13,1 % lanščakinj. V preteklem letu je bil odvzem ozimk za 17 % manjši od odvzema ozimcev, v preostalem šestletju pa za 21 %. V šestletju je odvzem lanščakinj dosegal 64 % višine odvzema lanščakov. Odvzem svinj je bil v zadnjem dveletju za 72 % večji od odvzema merjascev. Po posameznih skupinah lovišč je v preteklih dveh letih odvzem lanščakinj in svinj dosegal med 20-24 % v strukturi celotnega odvzema.

Struktura odvzema divjih prašičev se v šestletju bistveno ni spreminjala. V primerjavi s preteklim šestletjem je bil v odvzemu večji delež svinj.

Spolna in starostna struktura odvzema divjih prašičev je bila podobna v vseh letih šestletja.

Višina, delež in vzroki izgub

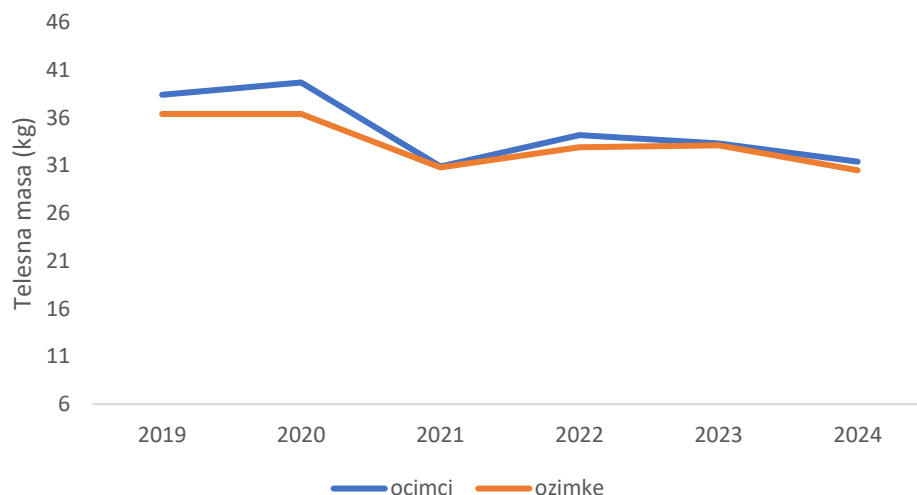
V zadnjem šestletju je bilo evidentiranih le 76 izgub divjih prašičev, od tega 72 % zaradi prometa na cestah in železnici. V preteklih dveh letih je bilo evidentiranih 20 izgub, od tega v lanskem letu 9.

Slika 4.7.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub divjega prašiča v obdobju 2019–2024

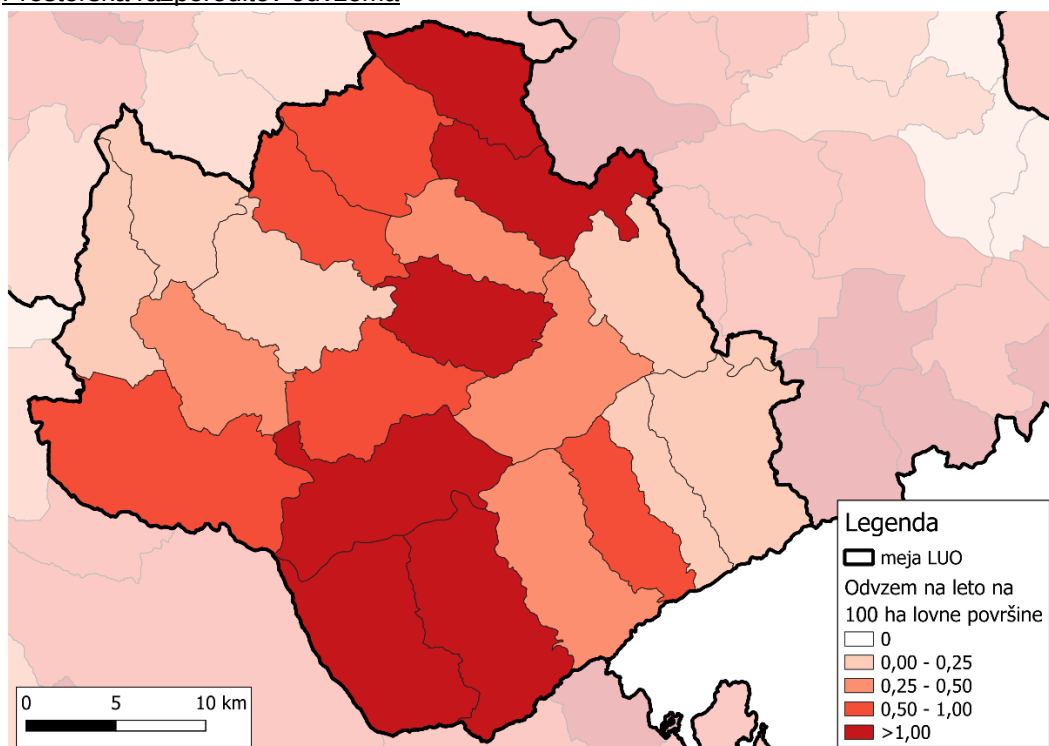
Telesne mase ozimcev

Na podlagi povprečnih telesnih mas ozimcev in ozimk ni mogoče predvidevati gibanja številčnosti divjih prašičev v prihodnje. Večja masa ozimk naj bi sicer nakazovala na njihovo večjo stopnjo oplojenosti in s tem večji prirastek, vendar je številčnost divjih prašičev oziroma prirastek bolj odvisen od števila prašičev ženskega spola, ki sodelujejo v reprodukciji.

Slika 4.7.3: Gibanje povprečnih telesnih mas ozimcev v obdobju 2019–2024 (pri posameznem letu so upoštevane telesne mase osebkov uplenjenih novembra in decembra tistega leta ter januarja naslednjega leta, za leto 2024 so upoštevane tudi mase januarja 2025)

Prostorska razporeditev odvzema

Slika 4.7.4: Prostorska razporeditev odvzema divjega prašiča v LUO v obdobju 2019–2024

Ostali kazalniki in znaki

Telesne mase divjih prašičev so odvisne predvsem od prehranske ponudbe na katero vplivajo predvsem semenski obrodi bukve in hrasta ter od časa uplenitve. Zaradi prej navedenega je na osnovi telesnih mas težko oziroma nemogoče sklepati kakšna bo številčnost ali vitalnost divjih prašičev. Divji prašiči so v Novomeškem območju težji in vitalnejši, pravtako so samice tu prej spolno zrele kot v sosednjem Kočevsko-Belokranjskem LUO, kjer so prehranski pogoji za prašiče bistveno slabši. Povprečne telesne mase svinj in merjascev nakazujejo periodično nihanje mas z dve do triletno periodo. Večina ozimk je spolno zrelih že v prvem življenjskem letu ter polegajo kot lanščakinje. Primerjava podatkov o telesnih masah uplenjenih ozimcev in ozimk med Novomeškim LUO in ostalimi LUO kažejo, da so telesne mase ozimcev večje le v tistih LUO, kjer

so po naši oceni prehranske razmere za divje prašiče še boljše (Pomursko LUO, Posavsko LUO in Ptujsko – Ormoško LUO).

Telesne mase uplenjenih divjih prašičev so v šestletju na podobni višini in niso bistveno večje niti v letih gozdnega obroda.

Ocena stanja populacije

Številčnost oz. gostota divjih prašičev je največja v skupini lovišč 1, 3 in 6, kjer je odvzem znašal povprečno 0,82 živali/100 ha lovne površine. V ostalih skupinah lovišč je bil odvzem manjši od 0,25 živali/100 ha lovne površine. Ob tem velja izpostaviti, da je višina izplačanih odškodnin za škode, upoštevajoč številčnost divjih prašičev, dokaj nizka.

Prirastek divjih prašičev je močno odvisen od semenskih let gozdnega drevja in vremenskih razmer v času lova zadnje sezone ter časa in vremenskih pogojev ob poganju. K prirastku v veliki meri pripomore tudi zgodnja spolna zrelost ozimk, ki polegajo v razredu lanščakinj. V celotnem prirastku je delež mladičev, ki jih polegajo lanščakinje, verjetno celo večji od deleža mladičev svinj.

Glede na realizacijo odstrela ocenjujemo, da v populaciji rahlo prevladujejo osebki ženskega spola pri dve- in več letnih živalih, medtem ko pri mlajših prevladuje moški spol. Struktura odvzema kaže, da je ob poganju delež moških osebkov večji, kar se ujema z navedbami iz literature, da ob poganju prevladujejo osebki moškega spola z deležem 55-65 %. V populaciji prevladujejo mlade živali. Povprečna starost merjascev je majhna. Zreli merjasci, starejši od 6 let, pa tudi že primerki nad 4 leta, so redki, k čemur nedvomno pripomore zelo velik delež uplenjenih lanščakov. Delež uplenjenih merjascev in svinj v LUO je sicer v okviru povprečja na nivoju Slovenije.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Ocenjujemo, da struktura odstrela divjih prašičev v preteklih letih ustreza, višina odstrela pa premajhna, saj se je številčnost divjih prašičev zelo povečala. Številčnost divjih prašičev sicer niha, kar je predvsem posledica medletnih razlik v prehranskih pogojih, pogojih lova in vremenskih razmer. Vse naštetu ima vpliv na prirastek in preživetje divjih prašičev. Intenziven lov predvsem mlajših kategorij divjih prašičev onemogoča, da bi se številčnost divjih prašičev preveč povečala. Podatki o deležih odstrela lanščakinj in svinj po posameznih skupinah lovišč kažejo, da je njihov delež nekoliko večji v letih z manjšim odstrelom in obratno. To je posledica dejstva, da je v letih z večjim prirastkom (glede na število živčih svinj in lanščakinj) odstrel ozimcev številčno večji in zaradi tega posledično manjši delež svinj in lanščakinj v odstrelu.

Glede na veliko verjetnost pojava afriške prašičje kuge je za prihodnja leta cilj upravljanja z divjim prašičem v zmanjšanju njihove številčnosti. Ob manjši gostoti divjih prašičev se zmanjša tudi možnost prenosa in širjenja bolezni. Upravljavcem lovišč zato svetujemo, da številčnost divjih prašičev z intenzivnejšim lovom znižajo.

Cilj upravljanja z divjim prašičem je tudi v omejevanju njegove številčnosti na ravni, ki je še sprejemljiva za ostale dejavnosti v prostoru, predvsem kmetijstvo. Težnja po usklajenosti številčnosti divjih prašičev s kmetijstvom ne omogoča njihove velike številčnosti. Ravno tako je oteženo upravljanje z divjim prašičem v smislu ustvarjanja trofejno zrelih merjascev. V populaciji naj bi bile nosilke reprodukcije starejše svinje in ne ozimke oziroma lanščakinje. V razred svinj naj bi preraščale le redke lanščakinje, in sicer le toliko, kolikor znaša odstrel svinj (odvisno od cilja po zmanjšanju ali povečanju številčnosti).

Pričakovati je, da bo številčnost divjih prašičev v prihodnjih dveh letih še vedno visoka v primerjavi s preteklim obdobjem. Zaradi ukinitve lovne obore v LPN Kočevsko in porušene ograje preko katere so iz obore migrirali divji prašiči, je pričakovati znatno povečanje divjih prašičev v lovišču Toplice in Plešivica.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Odvzem divjega prašiča načrtujemo enotno za cel LUO.

Višina in starostno-spolna struktura odvzema

Odvzem divjega prašiča v letu 2025 in 2026 se načrtuje na osnovi Navodila MKGP, ki je bil posredovan s ciljem poenostavitve lovsko upravljaljskih načrtov z vidika enostavnejšega načrtovanja odvzema divjega prašiča.

Na osnovi navodila se načrtuje le:

- skupna višina odvzema divjega prašiča za LUO;
- po strukturi se načrtuje le odvzem lanščakinj in svinj 2+, ki naj skupaj dosega minimalno 20 % delež v strukturi odvzema;
- odvzem ostalih kategorij divjega prašiča se podrobneje (po spolu in starosti) ne načrtuje.

V letu 2025 in 2026 je načrtovan minimalni odvzem 1420 divjih prašičev, od tega vsaj 284 lanščakinj in svinj 2+ skupaj.

Preglednica 4.6.1: Načrtovan odvzem divjega prašiča

moški spol + ozimke	1.136 (80 %)
lanščakinje + svinje	284 (20 %)
SKUPAJ	1.420 (100 %)

V primeru preseganja načrtovanega odvzema (realizacija nad 100 %) mora delež lanščakinj in svinj znašati najmanj 20 % načrtovanega (in ne realiziranega) odvzema.

Za lovišča, ki imajo načrtovan odvzem manjši ali enak 5 osebkov, določilo o minimalnem deležu lanščakinj in svinj v odvzemu (20 %) ne velja.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Odvzem vseh razredov divjega prašiča količinsko navzgor ni omejen, tako na nivoju LUO kot tudi po posameznih loviščih/LPN. Dopustno odstopanje načrtovanega skupnega odvzema navzdol znaša -30 %. V primeru, da -30 % pomeni manj kot 5 osebkov, dopustno odstopanje navzdol znaša 5 osebkov.

V kolikor je na ravni LUO ali nižjih načrtovalskih enot (skupine lovišč 1, 2, 3, 4, 5, 6) dosežen načrtovan delež odvzema lanščakinj in svinj (najmanj 20 % načrtovanega skupnega odvzema), se smatra, da je dosežen odvzem lanščakinj in svinj za vsa lovišča na ravni LUO oz. posamezne nižje načrtovalske enote.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Načrtovano višino odvzema je dovoljeno neomejeno presegati v vseh kategorijah.

Zaradi velike variabilnosti v času poganja divjih prašičev (prek celega leta) se starostna kategorizacija vsake izločene živali (v kategorijah mladič/ozimec, lanščak in 2+ žival) opravi glede na določitev dejanske starosti (v mesecih) na podlagi pregleda razvojne stopnje in izraženosti zobovja. Ker pred samim težko prepoznamo dejansko starost živali, ki so na prehodu v višji starostni razred, se pri opredelitvi starostne kategorije v primeru dokončnega dvoma presoja v smislu izbora/določitve nižje starostne kategorije, in sicer:

- osebkki do ocenjenega 12. meseca starosti se ne glede na datum uplenitve kategorizirajo kot mladiči, pri čemer se pri mejnih primerih (ocenjena starost 12-13 mesecev) logično upošteva tudi datum prehoda 31.3./1.4.;
- osebkki med ocenjenim 13. in 24. mesecem starosti se ne glede na datum uplenitve kategorizirajo kot enoletne živali (lanščaki, lanščakinje);
- osebkki med ocenjenim 24. in 27. mesecem uplenjeni do 31.3. tekočega leta se ne glede na dejansko starost ocenijo kot lanščaki/lanščakinje, s čimer se doseže primerljiva kategorizacija živali, ki so bile v istem letu poležene v zimskem oziroma spomladanskem času.

V skladu z 12. členom ZNUAPK in Sklepom o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 10/21) je pri intenzivnem odstrelu divjih prašičev dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem.

V skladu z istim členom MKGP vsako leto upravljavcem lovišč in LPN izplačuje stimulacijo za izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev v preteklem letu (za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki presega izračunano osnovo, ki je za vsako lovišče objavljena na osrednjem spletnem mestu državne uprave) ob upoštevanju biovarnostnih ukrepov v skladu z načrtom ravnanja.

Upravljalci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Upravljalci lovišč naj svoje člane tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovke in lovci, ki so lovski turisti in lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK zaradi svoje dokaj velike obstojnosti izven gostitelja prenaša tudi s kontaminirano opremo, obleko ter mesnimi izdelki.

Pred in v primeru pojava APK so LD dolžne izvajati določila vseh predmetnih predpisov, predvsem »Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS, št. 200/20; dalje zakon)« in ostalih, ki se navezujejo na omenjen zakon (npr. »Sklep o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS št. 10/21; v veljavi od 23. 1. 2021)». Zakon med drugim določa, da mora vsak (torej tudi lovec), ki v naravi najde poginulega divjega prašiča, ne glede na vzrok pogina (npr. neznan vzrok, bolezen, povoz...) o tem **obvestiti Center za obveščanje na telefonsko številko 112**.

Skladno z določili 17. člena ZNUAPK, ki velja že od 23.1.2021 dalje velja za najdene poginule divje prašiče prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel, ne glede na ocenjeni vzrok pogina. Za namene evidentiranja izgub upravljaec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljaljskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS.

- **Vse relevantne informacije v zvezi z APK** so dostopne na spletni strani <https://www.gov.si teme/afriška-prasica-kuga-pri-divjih-prasicih>.

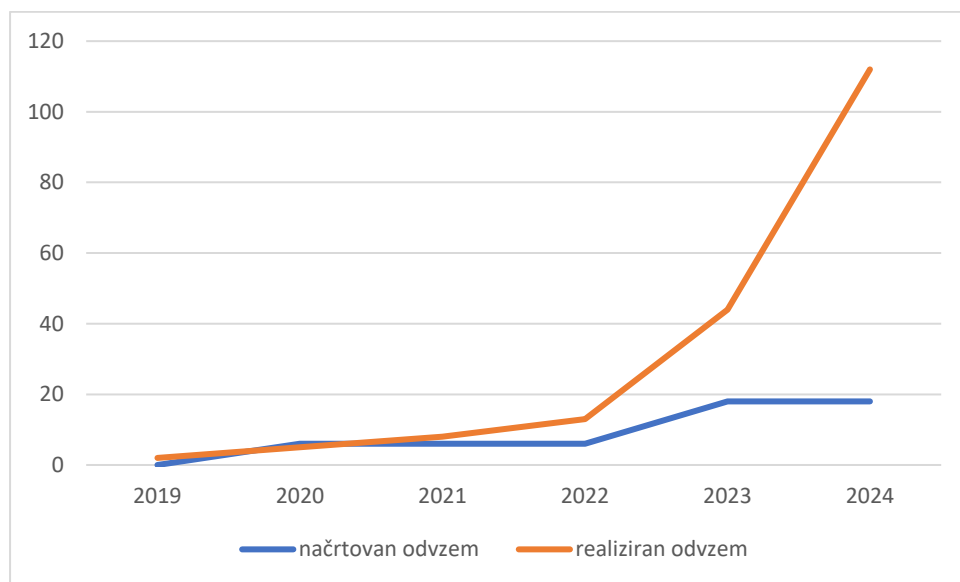
4.7 Evrazijski šakal

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Značilnosti odvzema

Šakal je bil leta 2014 z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovni dob (Ur. l. RS, št. 81/14) uvrščen med divjad. Leta 2019 pa je bil z Uredbo o spremembi in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 62/19) umaknjen s seznama pri nas zavarovanih živalskih vrst. V letu 2020 smo z letnimi lovsko upravljaljskimi načrti prvič načrtovali odvzem te vrste.

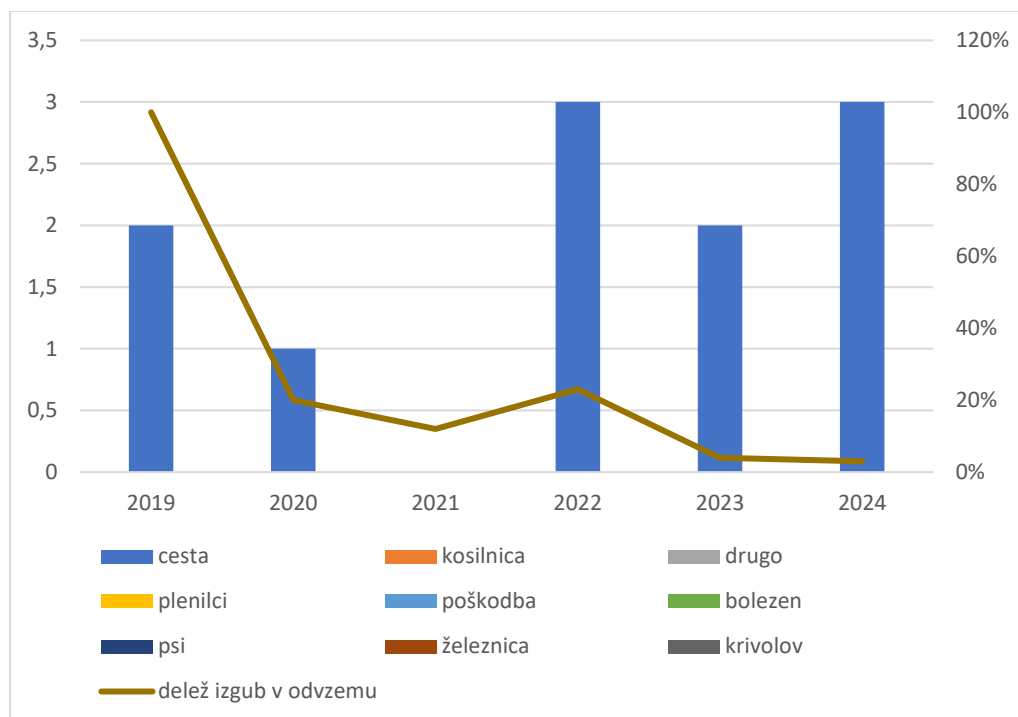
V preteklem šestletju je bilo v LUO odvzetih 184 šakalov. V letu 2023 je bilo odvzetih 44 osebkov, v letu 2024 pa 112. Odvzem šakala je bil izveden v 18 loviščih. V šestletju je bilo več kot 10 šakalov odvzetih v loviščih Toplice (35), Šentjernej (20), Novo mesto (16), Padež (13), Dobrniču (12), v loviščih Brusnice in Plešivica pa 11. V preteklih dveh letih je bil načrtovan odvzem v višini 36 živali, z odločbama Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa še 145 živali.

Slika 4.8.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šakala v obdobju 2019–2024

Višina, delež in vzroki izgub

V preteklem šestletju je bilo 173 šakalov odstreljenih, 11 šakalov pa izločenih zaradi prometa, od tega 5 v zadnjem dvoletju.

Slika 4.8.2: Gibanje višine, strukture in deleža izgub šakala v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Vrsta se v Sloveniji pojavlja od leta 1953, po letu 2000 pa so se pojavile prve teritorialne družine. Populacija šakala v Sloveniji narašča, kar kažejo podatki o odvzemu šakalov. Podatki jasno kažejo, da se šakal v Sloveniji v zadnjih 20-ih letih prostorsko in številčno hitro širi. Širjenje in populacijska rast je še posebej intenzivna v zadnjih desetih letih, ko je vrsta z reproduktivnimi pari poselila znaten del zanjo primerne prostora. Na osnovi populacijske dinamike, prostorskega pojavljanja in širjenja lahko v Sloveniji šakala opredelimo kot vrsto z ugodnim populacijskim statusom. Podatki o populacijski dinamiki kažejo, da je populacija vitalna in sposobna dolgoročnega obstoja ter ekspanzije predvsem v njej najbolj primernem življenjskem prostoru, tj. v agrarni krajini in krajini z intenzivnejšim vplivom človeka. Danes je prisoten v večjem delu Slovenije (v vseh LUO).

V Novomeškem LUO je šakal verjetno prisoten v vseh loviščih. Njegova številčnost, v kolikor na njo sklepamo na podlagi izvedenega odvzema, hitro narašča. Glede na strategijo populacijske dinamike te živalske vrste je pričakovati, da se bo njegova številčnost hitro povečevala, s tem pa tudi njegov vpliv na ostale vrste divjadi in tudi na rejne živali.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

S šakalom se v preteklosti v Sloveniji ni upravljalo, prav tako ne v Novomeškem LUO. Vrsta je bila zavarovana do leta 2020. Številčnosti in smrtnost se je v Sloveniji začela beležiti leta 2015. V Novomeškem LUO beležimo podatke monitoringa in smrtnost od leta 2018 dalje. Šakal v LUO leta 2018 ni bil pogosta vrsta. Njegova številčnost in razširjenost pa je danes veliko večja kot leta 2018. Dosedanje upravljanje je bilo v okviru veljavnih predpisov ustrezno, načrtovan odvzem in tudi izvršen odvzem pa je bil premajhen. Podatki kažejo, da nismo uspeli ustaviti naraščanja številčnosti in prostorskega širjenja vrste v Novomeškem LUO, prav tako kot drugod po Sloveniji.

Operativni cilji

Šakal je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da smo tudi v Sloveniji dolžni zagotavljati ohranjanje ugodnega stanja populacije šakala. Cilj je v ohranjanju iz leta 2018 ugotovljene številčnosti in območja razširjenosti šakala v LUO.

Obenem je cilj upravljanja vrste v Sloveniji zmanjšanje vplivov vrste na druge prostoživeče živalske vrste (plenske vrste, npr. srna) in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih. Skladno s tem je namen upravljanja populacije šakala ustaviti nadaljnje naraščanje njene številčnosti in prostorsko širjenje.

Ukrepi in usmeritve

Prostorski okvir obravnave

Odvzem šakala se načrtuje enotno za cel LUO.

Višina odvzema

Načrtovani odvzem šakala v Novomeškem LUO v obdobju 2025 - 2026 znaša 400 osebkov.

Celoten načrtovan odvzem na ravni LUO se evidentira v letnem načrtu lovišča Toplice. Ne glede na to lahko odvzem (odstrel) šakala izvajajo vsa lovišča v LUO. Dopustna odstopanja veljajo na ravni LUO.

Dopustna odstopanja

Načrtovanega odvzema ni potrebno dosegati. Dopustno preseganje načrtovanega odvzema znaša 50 %. Preseganje načrtovanega odvzema zaradi evidentiranih izgub, ki nastanejo po izpolnitvi načrtovanega odvzema znotraj meja dopustnih odstopanj, ne šteje kot kršitev določil načrta.

V Lisjaku se beleži spol odvzetih živali, v opombe pa naj se zabeleži ocenjena starost oziroma starostna kategorija (mladič oziroma do enega leta stara žival ali odrasel osebek).

Za vsakega odvzetega šakala, je potrebno Komisiji za oceno odstrela in izgub v LUO poslati fotografijo z datumom ali zapisnik veterinarsko higienske službe o odvozu kadavra.

Upravljalci lovišč/LPN morajo o vsakem odvzemu šakala sproti (takoj!) obvestiti OZUL Novomeškega LUO. OZUL Novomeškega LUO s pravočasnim obveščanjem upravljavcev lovišč skrbi za njihovo sprotno informiranost o realiziranem in še razpoložljivem odvzemu (odstrelu) na ravni LUO.

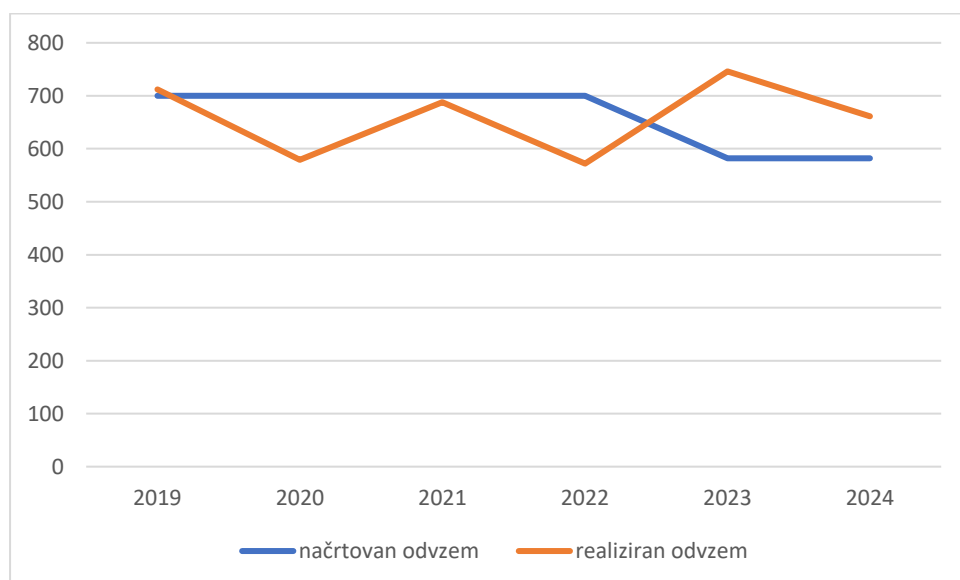
V času veljavnosti tega dvoletnega načrta je izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči šakal v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št: 65/2020 in 97/20 – popr.) še vedno v pristojnosti države (MKGP), in sicer v prehodnem obdobju petih let od 1. 5. 2020. Škodo bo ocenjeval ZGS.

4.8 Lisica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Odvzem lisic je od leta 1991 do leta 1994 naraščal, nato pa je bil do leta 1997 na podobni višini kot v povprečju zadnjih šestih let. Odvzem lisic je bil najvišji v obdobju od leta 1998 do 2003, ko je znašal povprečno 1.063 živali letno. V zadnjem šestletnem obdobju je odvzem znašal povprečno 659 živali letno. Evidentirane izgube so v tem obdobju predstavljale 7 % odvzema. Najpogostejši vzrok izgub je bil promet (76 %). V šestletju je višina odvzema lisic dosegala 100 % načrtovane višine odvzema.

V preteklih dveh letih je višina odvzema dosegala 83 % načrtovane višine odvzema. V tem času so lovci uplenili 1329 lisic, 78 lisic pa je bilo evidentiranih kot izgube. V posameznih loviščih je odvzem znašal od 28 do 130 lisic. Največ lisic so uplenili v LD Šentrupert (122), Otočec (130) in Padež (118).

Slika 4.9.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema lisice v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Medtem, ko smo še leta 2000 ugotavljali, da se številčnost lisic povečuje, se je po nadaljnjem naraščanju številčnosti do leta 2002, v naslednjih letih ta zmanjšala. V zadnjem obdobju pa se je spet povečala. Zmanjšanje številčnosti v preteklosti je predvsem posledica pojava garij ter manjšega poseganja v populacijo z odstrelom, kar priča, da je bila nadomestna smrtnost v obliki odstrela premajhna in je prišlo do »upora okolja« v obliki izbruha bolezni.

Pričakovati je, da bo povečanje številčnosti šakalov, zaradi podobne prehranske niše, lokalno vplivalo na številčnost lisic.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Zaradi cilja po povečanju številčnosti male divjadi in preprečevanja gostote lisic, ki bi omogočala izbruhe stekline in pojava garjavosti, je zaželeno čim manjša številčnost lisic v območju. Še vedno pa se mora ohranjati na višini, ki bo zagotavljala obstoj populacije in primeren vpliv na medvrstne odnose ter ravnovesja z okoljem.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrtovan odvzem lisic za leto 2024 in 2025 je 1176 živali. To letno predstavlja 83 % višine odvzema zadnjih dveh let.

Z namenom spremljanja zdravstvenega stanja lisic je treba v primeru vidnega znaka vzroka izgube tega opredeliti (npr. garjavost) in ob sumu na steklino lisico odpremiti na veterinarski pregled.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dovoljeno je preseganje odvzema za 100 %. Dopustno odstopanje navzdol znaša -30 %. Ne glede na navedeno je minimalno dopustno odstopanje navzdol -3 osebkov.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Upravljavcem lovišč priporočamo, da intenzivirajo lov lisic. S tem bi pomembno vplivali tako na številčnost male divjadi kot tudi na številčnost srnjadi.

Lovske družine so pri lovu lisic in postopkih po uplenitvi dolžne spoštovati določila veterinarske službe. Upravljavci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti ter poslati predpisane vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih lisic v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Pri sumu na steklino ali drugih utemeljenih razlogih, ki jih opredeljuje zakonodaja se lahko izvrši odstrel lisic tudi izven lovne dobe (4. odstavek 42. člena ZDLov-1). Izredni poseg izvede upravljavec lovišča in o tem obvesti lovskega inšpektorja. Upravljavec lovišča je ob sumu na bolezen dolžan o tem obvestiti tudi uradnega veterinarja.

4.9 Rakunasti pes

V LUO ni zabeležene prisotnosti rakunastega psa.

Edini cilj upravljanja vrste je zgodnje odkrivanje in popolni odvzem osebkov.

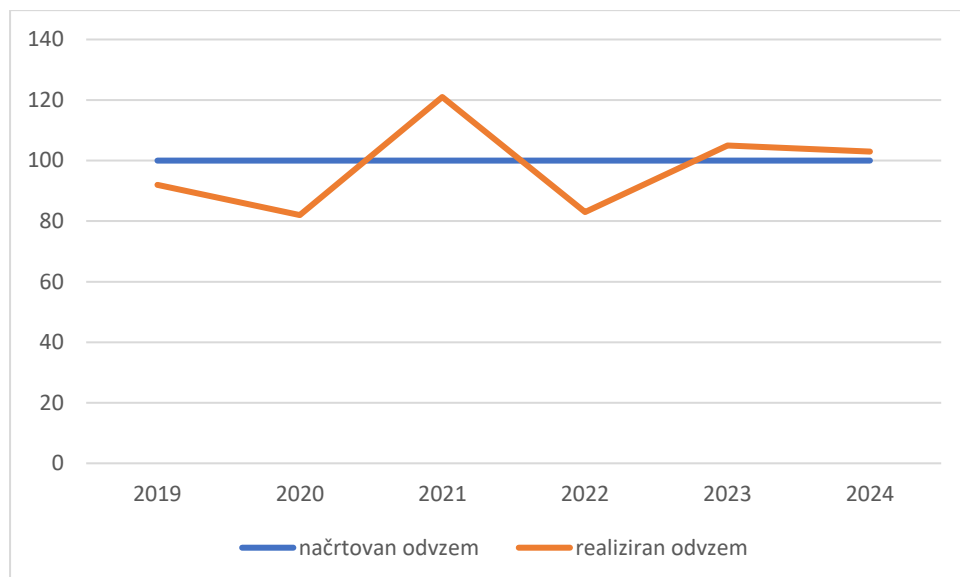
Ob morebitnem pojavu osebkov rakunastega psa se izvede popolni odvzem (odstrel) osebkov skladno z lovno dobo. Upravljaivec lovišča vodi evidenco odvzema.

4.10 Jazbec

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odvzema jazbecev se v šestletju letno giblje v višini med 82 in 121 živali. V povprečju je znašal letni odvoz 98 živali. Ugotovljene izgube so predstavljale 19 % vseh izločenih jazbecev iz lovišč. Najpogostejši vzrok izgub je promet. Načrtovan odvoz je bil realiziran 98 %.

V preteklem dvoletju je bilo v LUO uplenjenih 173 jazbecev in evidentiranih 35 izgub. Načrt odvzema je bil v preteklem letu realiziran 104 %. Največ jazbecev so uplenili v loviščih osrednjega in južnega dela LUO. Glede na zastavljene cilje je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Slika 4.11.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema jazbecev v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Glede na podatke o odstrelu jazbecev ocenjujemo, da je populacija stabilna do rahlo naraščajoča. Njegova številčnost je verjetno večja kot je bila na začetku desetletja. Gostota jazbecev je višja v osrednjem in južnem delu LUO.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj gospodarjenja z jazbecem je v ohranitvi njegove številčnosti v obsegu, ki bo populaciji omogočala normalen razvoj in hkrati tudi ne bo povzročala pomembnejše škode v okolju. V območju naj bi se sedanja številčnost ohranila, prav tako pa tudi obstoječe jazbine.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrt odvzema jazbecev v letu 2025 in 2026 znaša skupaj 264 živali. To predstavlja 127 % odvzema zadnjih dveh let. Izgube jazbecev se evidentirajo kot pomemben pokazatelj gibanja številčnosti jazbecev (med njimi zlasti izgube zaradi prometa).

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dovoljeno je preseganje odvzema za 100 %; dopustno odstopanje navzdol znaša -50 %. Za lovišča, ki imajo načrtovan odvoz do vključno 10 jazbecev, se kot dopustno odstopanje šteje realizacija do -5 živali.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Jazbin ni dovoljeno prekopavati ali na katerikoli drug način uničevati, v okolici jazbin pa je treba temu primerno gospodariti in zagotavljati mir v času reprodukcije in vzreje mladičev.

Posebni ukrepi za vzdrževanje življenjskega okolja jazbeca ni potrebno izvajati. Gospodarjenje z gozdovi po načelih sonaravnosti, ter ohranjanje gozdnih enklav v kmetijskem prostoru zagotavljajo ustrezne pogoje za vse živalske vrste, s tem pa tudi za jazbeca.

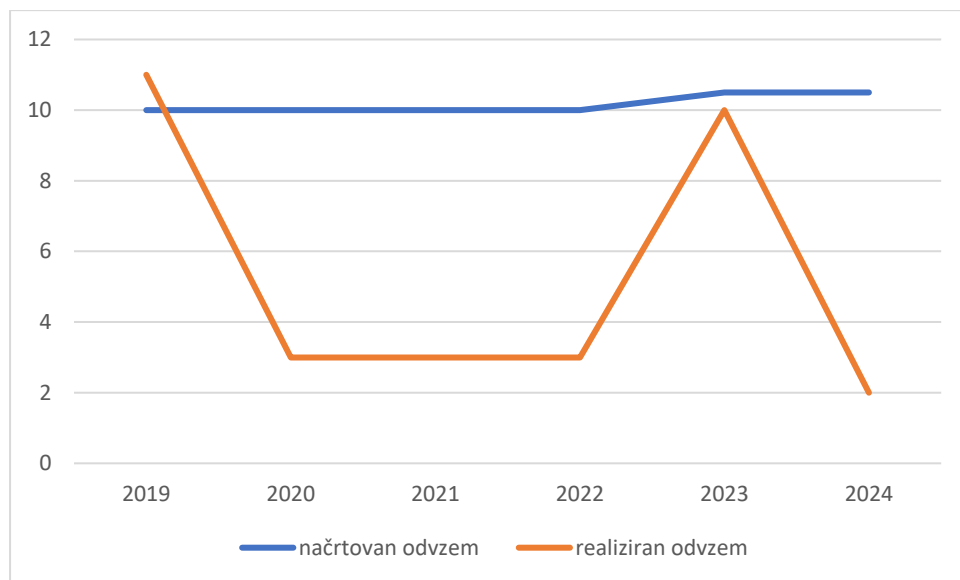
Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po končani lovni ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

4.11 Kuna zlatica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V preteklem šestletju je povprečen letni odvzem kun zlatic znašal 5 živali. Ugotovljene izgube predstavljajo 47 % vseh izločenih kun iz lovišč. Skoraj vse izgube so bile evidentirane zaradi prometa.

V preteklem dvoletnem obdobju je odvzem kun zlatic znašal 12 živali, od teh je bilo uplenjenih 7.

Slika 4.12.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune zlatice v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

V območju je, tako kot v preostali Sloveniji, pogostejša kuna belica kot zlatica.

V kolikor o stanju populacije kun sklepamo na osnovi podatkov o odstrelu in izgubah v preteklem obdobju, ugotovimo, da je populacija kune zlatice stabilna oziroma, da je v manjšem upadu. Odstrel kun je zaradi majhnega interesa lovcev nizek, tako da lov bistveno ne vpliva na številčnost kune zlatice.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrt odvzema kune zlatice za leti 2025 in 2026 skupaj znaša 21 živali. Kuno zlatico se lahko lovi v vseh loviščih, ne glede na kasnejši izdelan razdelilnik.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Dovoljeno je preseganje odvzema za 100 % ter načrtovanega odvzema ni potrebno dosegati.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

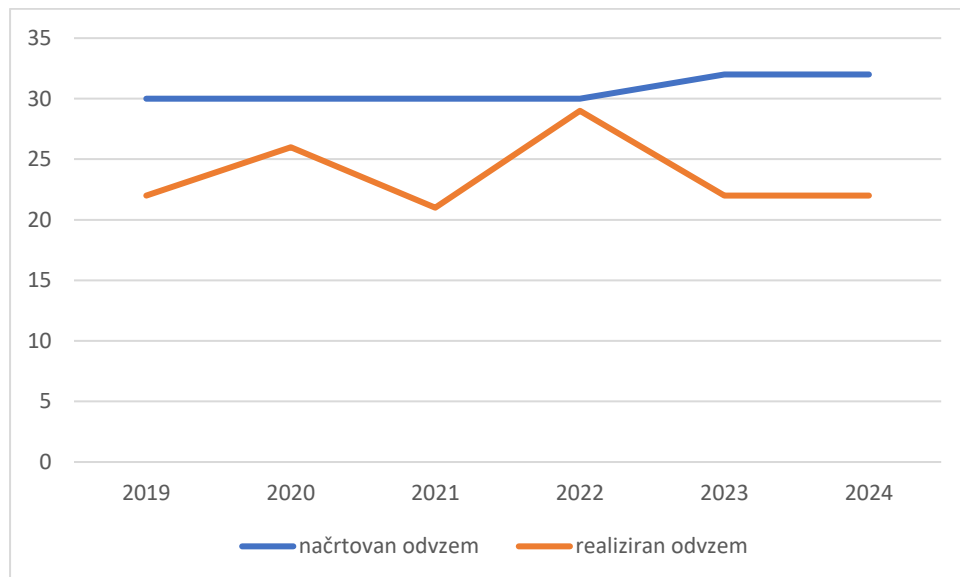
Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po končani lovni ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

4.12 Kuna belica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V preteklem šestletju je povprečen letni odvzem kun belic znašal 24 živali. Odvzem kun je od leta 2019 na podobni višini. Ugotovljene izgube predstavljajo 42 % vseh izločenih kun iz lovišč. Skoraj vse izgube so evidentirane zaradi prometa.

V preteklem dvoletnem obdobju je znašal odvzem kun belic 44 živali, od teh je bilo uplenjenih 22.

Slika 4.13.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema kune belice v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

V območju je tako kot v preostali Sloveniji pogostejša kuna belica kot zlatica. Kuna belica je številna v vseh loviščih območja.

Vpliva kune na ostale vrste divjadi zaradi nepoznavanja gostote kun, ne moremo opredeliti. Glede na to, da so v prehrani kun najpogostejše zastopane voluharice, ptice, jajca, rastlinska hrana ter tudi gozdne kure, fazani in poljski zajci, ocenjujemo, da imajo kune določen negativen vpliv na populacije zavarovanih gozdnih jerebov in male divjadi, in to predvsem zaradi že tako majhne številčnosti teh vrst.

V kolikor o stanju populacije kun sklepamo na osnovi podatkov o odstrelu in izgubah v preteklem obdobju, lahko ugotovimo, da je populacija kune belice stabilna. Odstrel kun je zaradi majhnega interesa lovcev nizek, tako da lov bistveno ne vpliva na številčnost obeh vrst.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrt odvzema skupaj za leti 2024 in 2025 znaša 62 živali. Kuno zlatico se lahko lovi v vseh loviščih, ne glede na kasnejši izdelan razdelilnik.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

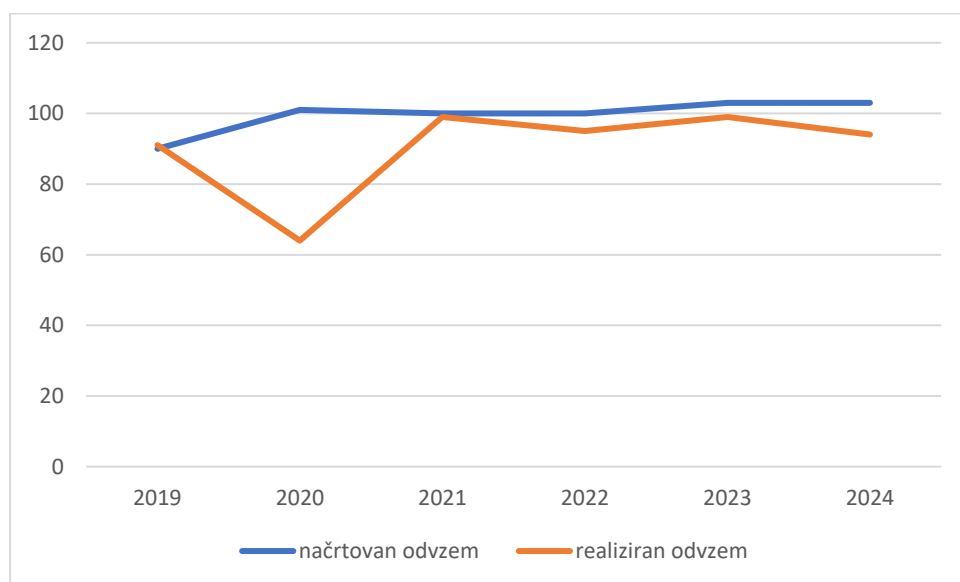
Dovoljeno je preseganje odvzema za 100 %, dopustno odstopanje navzdol pa znaša -50 %. Ne glede na navedeno je dopustno odstopanje navzdol do 5 osebkov.

4.13 Poljski zajec

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Odvzem poljskega zajca je glede na površino območja nizek. V šestletju je povprečni letni odvzem znašal 90 poljskih zajcev. Izgube, ki so predvsem posledica prometa, so predstavljale 28 % vseh iz lovišč izločenih poljskih zajcev. Odstrel poljskih zajcev je bil manjši kot v preteklem desetletju, v zadnjem šestletju pa je bil na podobni višini. Največji odvzem poljskih zajcev v šestletju je bil izvršen v lovišču Otočec, kjer je bilo odvzetih 23 % celotnega odvzema v LUO. V šestletju je odvzem poljskih zajcev znašal 91 % načrtovane višine.

V preteklem dvoletju je odvzem v LUO znašal 193 živali, od tega je bilo 51 izgub. Realizacija načrtovanega odvzema v zadnjih dveh letih je bila 94 %.

Slika 4.15.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema poljskega zajca v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Ker se verjetno ni spremenil način ali intenzivnost lova na poljskega zajca v posameznih loviščih, sklepamo, da je višina odstrela poljskega zajca povezana z njegovo številčnostjo. Podatki o odvzemu in evidentiranih izgubah kažejo, da ni večjih sprememb številčnosti poljskega zajca v LUO. Njegova številčnost je nizka.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Osnovni cilj gospodarjenja s poljskim zajcem je v povečanju njegove številčnosti in s tem vzpostavitvi stabilne populacije. Številčnost poljskega zajca naj bi se povečala predvsem v območju njegovega optimalnega življenjskega prostora (nižinski, poljedelski prostor).

Določitev ciljnega stanja življenjskega okolja divjega zajca, ki bi imelo za posledico znatno povečanje njegove številčnosti in s tem tudi stabilnost njegove populacije, je teoretično enostavno določiti, praktično pa nemogoče doseči. Kmetijska proizvodnja, je dejavnik, ki v največji meri vpliva na razmere v optimalnih habitatih poljskega zajca. Osnovnega pomena je, da se razmere v življenjskem prostoru divjega zajca ne bi nadalje poslabševale. To lahko dosežemo z ohranitvijo ostankov gozdnih sestojev in grmovja v kmetijski krajini ter z ohranitvijo zapleveljenih in nepreoranih površin. Ob povečanju deleža nepreoranih površin v zimskem času, okopavin in strniščnih posevkov, bi se pogoji za poljskega zajca in pa tudi za ostalo malo divjad, izboljšali.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrtovan odvzem poljskega zajca v letih 2025 in 2026 skupaj znaša 200 živali. To predstavlja letno 111 % višine povprečnega letnega odvzema v šestletju in 103 % odvzema zadnjih dveh let.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 20 %.

V loviščih, kjer načrtovan letni odvzem poljskega zajca ne dosega 10 živali, dopustno preseganje znaša 3 živali.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po končani lovni ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

Lov zajcev v bližini intenzivnih nasadov ima prednost pred lovom v ostalem delu lovišča. Na teh površinah se lov lahko ponavlja.

Z namenom povečanja številčnosti poljskega zajca naj se intenzivira lov lisic.

Priporočamo, da se pri razdelitvi odvzema v loviščih Otočec in Šentjernej načrtovani odvzem določi v višini lanskoletne realizacije.

Na isti površini lovišča se lov vrši praviloma samo enkrat letno. V smislu kolobarjenja se lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar na največ do 1/3 lovne površine lovišča, kjer se izvaja lov na poljskega zajca, na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirne cone« brez lova se letno menjajo. Upravlavec lovišča takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča.

Dodajanje poljskega zajca v prosto naravo ni dovoljeno.

4.14 Pižmovka

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Odstrel pižmovk je bil v preteklem šestletju nizek. V šestletju je bilo uplenjenih 6 pižmovk. V zadnjem dvoletju so bile uplenjene 4 pižmovke v lovišču Šentrupert.

Ocena stanja populacije

Številčnost pižmovk se je v zadnjem desetletju izrazito zmanjšala in je skoraj ni več v LUO. Zmanjšanje številčnosti pižmovk se opaža tudi v ostalih LUO. Vzrok za upad številčnosti bi bil lahko v pojavu bolezni ali zajedavcev, vendar pravega vzroka ne poznamo. Eden izmed možnih vzrokov bi lahko bila tudi okuženost pižmovk z metljajem, saj naj bi imele po navedbah lovcev nekatere od uplenjenih pižmovk opazne spremembe na jetrih. Vrsta je najštevilčnejše zastopana v srednjem in nižinskem toku reke Krke s pritoki in na reki Mirni. Zaradi majhnega interesa lovcev za lov pižmovk, lov na populacijo skoraj ne vpliva.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Četudi je pižmovka alohtona divjad, v Evropo je bila prinešena iz Severne Amerike, se je na razmere v Evropi dokaj uspešno prilagodila. Ker spada med tujevrstne, je cilj izločitev te vrste iz okolja.

Ukrepi in usmeritve

Za leti 2025 in 2026 načrtujemo neomejen odvzem pižmovk iz narave. Pižmovko se lahko lovi v vseh loviščih v LUO.

4.15 Nutrija

V območju (še) ni zabeležena prisotnost nutrije.

Nutrija je tujerodna in invazivna vrsta, zato je cilj ob pojavu osebkov te vrste v LUO njihova takojšnja odstranitev z odstrelom.

V primeru pojava nutrije se odstrel te vrste v lovni dobi številčno niti ne določa z načrti niti se ne omejuje.

4.16 Navadni polh

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V preteklem šestletju je bil v LUO v desetih loviščih evidentiran ulov 3159 polhov. Največ, 1340 polhov, je bilo ulovljenih v lovišču Toplice. Številčnost polhov je bila večja v letih 2020 in 2022, ko je bil močan obrod bukve. V preteklih dveh letih je bil evidentiran odvoz le 77 polhov. Predvidevamo, da je bilo ujetih bistveno več polhov, saj polharji velikokrat sploh ne zaprosijo za dovolilnice. V območju je sicer močno prisotna tradicija polhanja, še posebej na kraškem delu območja. Višine odvzema polhov se z načrti ni omejevalo.

Kot je bilo zapisano že v prejšnjem načrtu, je lov polhov intenzivnejši v letih obilnega obroda bukve, medtem ko se v letih brez obroda skoraj ne izvaja. Lov zaradi predpisane lovne dobe ter strategije razmnoževanja te vrste ne ogroža populacije polhov. Tudi v predelih, kjer se lov polhov izvaja intenzivno, ta ne vpliva na številčnost vrste. Lov se namreč izvaja le v predelih, kjer gozdni sestoji omogočajo nastavitev pasti (košato, vejnato drevje). Lov polhov se tako izvaja le na manjši površini gozdov oziroma na manjšem delu habitata polha, ki po obsegu verjetno ne predstavlja niti 5 % življenjskega prostora polha.

Poleg spoštovanja lovne dobe in ostalih določil predmetne zakonodaje s področja divjadi in lovstva v prihodnjih dveh letih ne načrtujemo številčne omejitve pri lovu polhov niti ne bomo letno posebej definirali načrta odvzema in dopustnih toleranc za realizacijo.

Polhanje je skladno z določili Pravilnika o polharski dovolilnici (Ul. RS, št. 75/2009) dovoljeno le imetnikom polharske dovolilnice. Polharsko dovolilnico morajo imeti tudi lovci – člani lovskih družin. Tako kot za ostale vrste divjadi, se mora tudi za odvoz polhov voditi predpisane evidence po posameznih loviščih.

Prosilci, ki želijo izvajati lov na polha, dovolilnico pridobijo od krajevno pristojnega upravljalca lovišča ali preko organiziranih polharskih društev.

4.17 Fazan

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V preteklem šestletnem obdobju je odvzem fazanov skupaj znašal 154 živali. Od tega je bilo v lovišču Šentrupert odvzetih 138 fazanov, v loviščih Šentjernej 10, v Orehovici 4 ter v Novem mestu in Otočcu po 1 fazan. V preteklih dveh letih je bilo odvzetih 35 fazanov, od tega vsi v lovišču Šentrupert. V šestletju so bile evidentirane le 2 izgubi. Očitno se večji del izgub fazanov ne ugotovi.

V šestletju je bilo v lovišča dodanih 1020 fazanov, od tega 413 v preteklih dveh letih. Največ (964 fazanov) so v šestletju dodali v lovišču Šentrupert, od tega 368 v preteklih dveh letih. Glede na evidentiran odstrel je več kot očitno, da je bilo dodajanje fazanov dokaj neuspešno, vendar to nima negativnega vpliva na ostale živalske vrste ali okolje.

Ocena stanja populacije

Fazan praktično izginja iz lovišč Novomeškega LUO. Naravne populacij fazanov v LUO ni več. Njegovo pojavljanje v loviščih je odvisno od (letnega) dodajanja fazanov iz umetne vzreje. Obstoje fazanov bi bil mogoč le v nekaterih nižinskih predelih lovišč, v kolikor bi bila dodajanja izvedena v primerno pripravljena in kakovostna življenjska okolja.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Cilj je v omogočanju ohranitve fazana z dodajanjem fazanov iz umetne vzgoje na površinah, kjer je bil prisoten v preteklosti in kjer mu ustrezajo dejavniki okolja. To je predvsem nižinski poljedelski svet, v katerega so vpleteni manjši gozdni ostanki, žive meje in vodne površine.

Ukrepi in usmeritve

Dodajanje divjadi v lovišča

Preglednica 4.19.1; Načrt vlaganja divjadi

Lovišče	2025	2026	2025–2026
Šentrupert	250	250	500
Novo mesto	50	50	100
Šentjernej	15	15	30
Skupaj LUO	315	315	630

Ker naravnega fazana v območju skorajda ni več, je njegova številčnost odvisna izključno od dodajanja fazanov v lovišče iz umetne vzreje. Dodajanje fazanov se po predlogu upravljavcev lovišč načrtuje okvirno z letnim lovsko upravljaljskim načrtom. Dodajanje divjadi mora upoštevati določila veljavne zakonodaje, tj. Zakon o ohranjanju narave Ur.l. 56/99 (UPB 96/04) in Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99 (UPB 20/04). V primeru dodajanja fazana se lov na istih površinah lahko ponavlja. Upravljalci lovišč, ki bodo izpustili v okolje fazane, morajo imeti vzdrževane ustrezne remize, izvajati pa morajo tudi druge ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer vrste (krmne njive, zimsko krmljenje, intenziven lov tistih plenilskih vrst, katere je dovoljeno loviti...). Vsi upravljavci lovišč, ki bodo v letu 2025 in 2026 v lovišča dodala fazane morajo obvezno izvajati zimsko krmljenje fazanov.

Višina odvzema

V letih 2025 in 2026 načrtujemo odvzem fazanov samo v loviščih Šentrupert, Novo mesto in Šentjernej, in sicer odvzem skupaj znaša 160 fazanov.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 20 %.

4.18 Poljska jerebica (gojena)

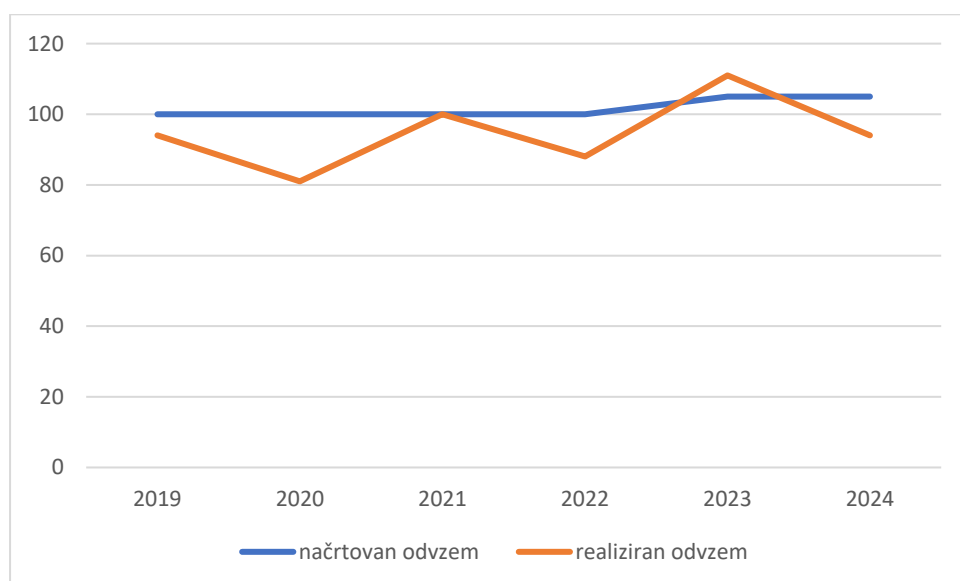
Podatkov, da je poljska jerebica še prisotna na območju LUO nimamo. V letu 2007 so poljsko jerebico (10 jerebic) dodali v lovišču Veliki Gaber. Za leti 2025 in 2026 lovske družine niso predlagale dodajanja poljske jerebice v lovišča. **Glede na to, da je med divjad uvrščena le gojena poljska jerebica, v letu 2025 in 2026 ne načrtujemo odvzema nobene jerebice.**

4.19 Raca mlakarica

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

Višina odstrela rac mlakaric se je v minulem šestletju v primerjavi s preteklim desetletnim obdobjem znatno zmanjšala. V povprečju je bilo v šestletju letno uplenjenih 95 rac. 75 % rac je bilo uplenjenih na reki Krki. Višina odvzema rac mlakaric je v zadnjem šestletju na podobni višini. Načrt odvzema v šestletju je bil realiziran 93 %.

V preteklem dvoletnem obdobju je bilo odvzeto 205 rac, od tega 94 v lanskem letu. Realizacija odvzema v preteklih dveh letih je znašala 100 %. 10 ali več rac so v zadnjih dveh letih uplenili v loviščih Šentjernej, Otočec, Toplice, Mokronog, Plešivica, Šentrupert in Škocjan.

Slika 4.21.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema race mlakarice v obdobju 2019–2024

Ocena stanja populacije

Po podatkih zimskega štetja vodnih ptic, ki ga opravlja DOPPS, je število rac mlakaric na reki Krki, na kateri se upleni večino rac mlakaric, stabilno.

Presoja doseganja dolgoročnih ciljev in uspešnosti preteklega upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno. V LUO naj bi se številčnost rac mlakaric povečala ali vsaj ohranila.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrtovan odvzem za leti 2025 in 2026 znaša skupaj 200 rac mlakaric. To letno predstavlja 102 % povprečnega odvzema v šestletju in 98 % povprečnega odvzema zadnjih dveh let.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Načrtovanega odvzema ni treba dosegati, navzgor pa je realizacija omejena do največ 20 % preseganja načrta. V loviščih z manjšim letnim načrtovanim odstrelom od 10 živali znaša dopustno preseganje letnega načrta odvzema do 3 živali.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Vsak upravljavec lovišča naj izločil vsaj 1/3 vodnih površin, na katerih se lov ne izvaja. Priporočamo, da je v loviščih Toplice in Plešivica delež teh površin še večji. Z namenom zmanjšanja vznemirjanja rac ter tudi ostalih vodnih ptic je priporočljivo, da lovišča na mejnih vodnih površinah uskladijo dovoljene dneve lova na raco mlakarico. Režim lova na raco mlakarico mora biti opredeljen v letnem načrtu lovišča. Na delih vodotokov, ki tečejo skozi strnjena naselja, lov rac mlakaric ni dovoljen.

Dodajanje rac mlakaric iz umetne vzreje na naravne vodotoke ni dovoljeno.

Za spremljanje številčnosti race mlakarice je smiselno izvajati štetja. Predlagamo, da se na dan štetja vodnih ptic, ki ga izvajajo člani DOPPS, ne izvaja lova na race mlakarice.

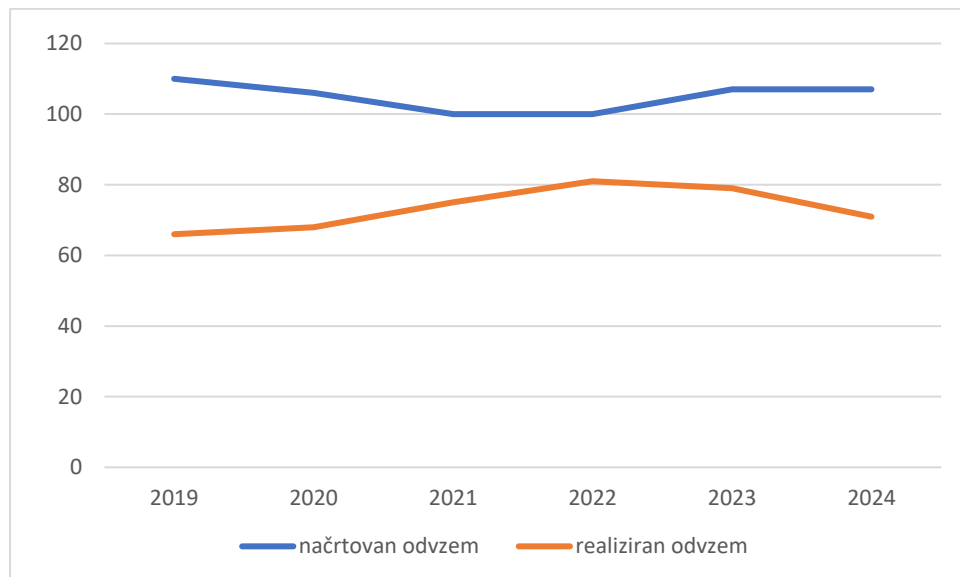
Lov na raco mlakarico se zaradi varstva rac in ostalih vodnih ptic pred vznemirjanjem lahko omeji na 2 dneva v tednu. Ta dneva skupaj dorečejo upravljavci lovišč združeni v OZUL. Upravljalci lovišč naj z namenom ustrežnejšega vodenja evidenc o uplenjenih racah mlakaricah določijo odgovornega za sprejem poročil o uplenitvah ter zagotovijo doslednejše sporočanje o uplenitvah s strani lovcev.

4.20 Sraka

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V preteklem šestletju je bilo letno povprečno uplenjenih 73 srak. Višina odstrela srak v šestletju ostaja na podobni višini. Lovci namreč nimajo velikega interesa za lov te vrste. Odvzem srak v minulem šestletju je dosegel le 70 % načrtovane višine odvzema.

V preteklem dvoletju je bilo uplenjeno 105 srak, kar predstavlja 70 % načrtovanega odvzema.

Slika 4.22.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema srake v obdobju 2019–2024

Ocenjujemo, da je v zadnjem desetletju v Novomeškem LUO številčnost srak na podobni višini.

Cilj pri upravljanju srake je v ohranjanju številčnosti, ki omogoča normalen razvoj populacije in opravljanje vloge v ekosistemu. Lov srak v izvedenem obsegu praktično nima nobenega vpliva na številčnost srak v LUO.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrtovan odvzem v letih 2025 in 2026 skupaj znaša 200 srak.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

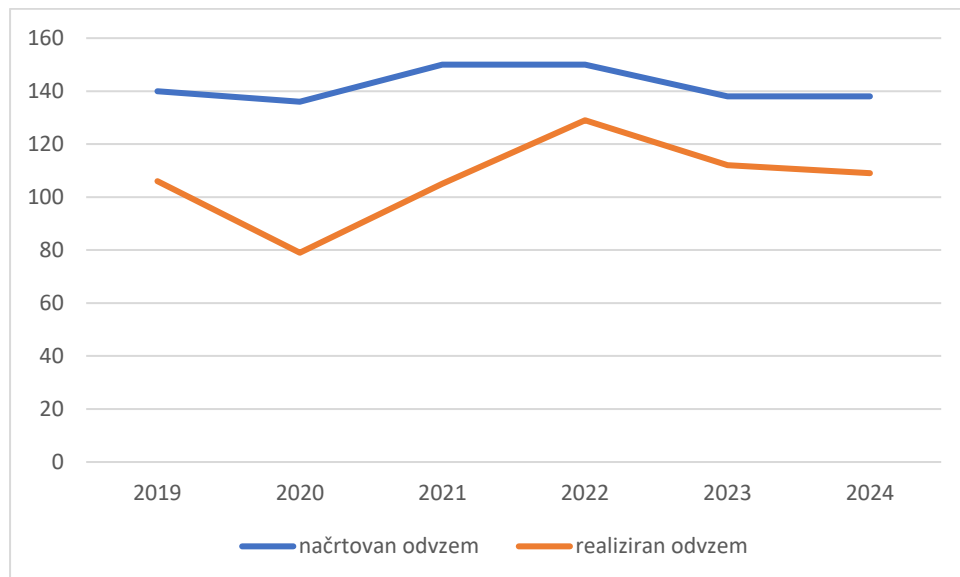
Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 100 %.

4.21 Šoja

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V zadnjem šestletju je bilo povprečno uplenjenih 107 šoj letno. Višina odstrela srak v šestletju ostaja na podobni višini. Lovci nimajo velikega interesa za lov šoj. Odvzema šoj je tako v minulem šestletju dosegel le 75 % načrtovane višine odvzema.

V preteklem dvoletju je bilo uplenjenih 221 šoj (80 % načrtovanega).

Slika 4.23.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema šoje v obdobju 2019–2024

Ocenjujemo, da je v zadnjem desetletju v Novomeškem LUO številčnost srak na podobni višini.

Cilj pri upravljanju šoj je v ohranjanju številčnosti, ki omogoča normalen razvoj populacije in opravljanje vloge v ekosistemu. Lov šoj v izvedenem obsegu praktično nima nobenega vpliva na številčnost šoj v LUO.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrtovan odvzem v letih 2025 in 2026 znaša skupaj 260 šoj.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

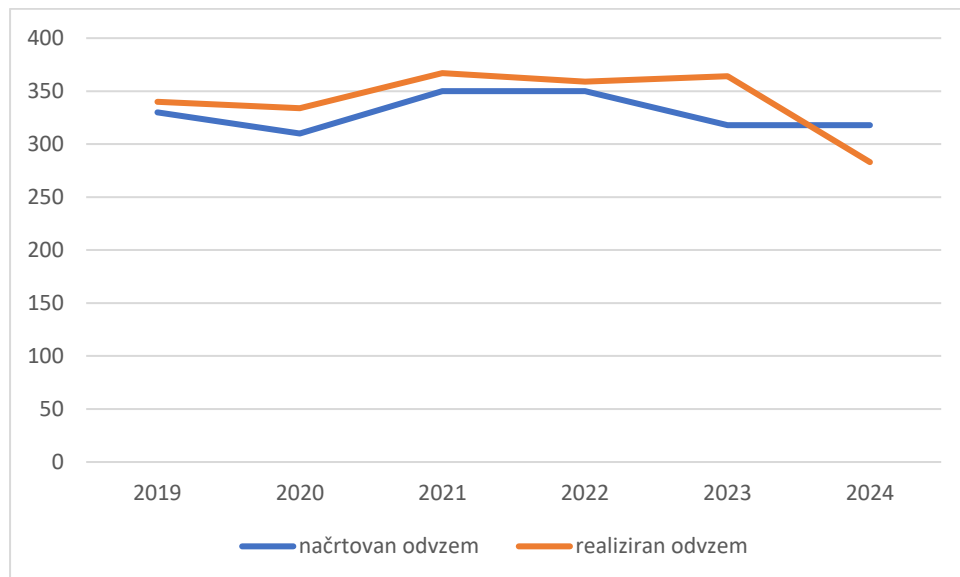
Načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, lahko pa se presega do 100 %.

4.22 Siva vrana

Kazalniki stanja in razvoja populacije ter uspešnosti upravljanja

V zadnjih šestih letih je bilo uplenjenih povprečno 341 sivih vran letno. Višina odstrela srak v šestletju ostaja na podobni višini. Lovci nimajo velikega interesa za lov sivih vran. Odvzem sivih vran je v šestletju dosegel 104 % načrtovane višine odvzema.

V preteklem dvoletju je bilo uplenjenih 647 šoj, tj. 98 % načrtovanega odvzema.

Slika 4.22.1: Gibanje načrtovanega in realiziranega odvzema sive vrane v obdobju 2019–2024

Ocenjujemo, da se je v zadnjem desetletju v Novomeškem LUO številčnost sivih vran povečala. Zaradi naraščajočega števila sivih vran, se bodo verjetno povečanje škode v kmetijstvu, katere do sedaj kmetovalci večinoma niso prijavljali. Ker se sive vrane zadržujejo v urbanih območjih, torej na nelovnih površinah, imajo lovci omeje možnosti za odstrel. Zaradi težavnosti njihovega lova v kulturni krajini, ima lov na sive vrane majhen vpliv.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema

Načrtovan odvzem v letih 2025 in 2026 znaša skupaj 600 sivih vran.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema

Za sivo vrano je v okviru lovišča dopustno odstopanje realizacije od načrta po višini navzdol do – 30 %, ter navzgor za 100 %. Za lovišča, ki imajo načrtovan odvzem do vključno 10 sivih vran, se kot dopustno odstopanje od načrta šteje realizacija - 3 živali.

Ostale usmeritve, ukrepi in določila

Upravljalci lovišč so se dolžni držati vseh izdanih odločb s strani pristojnih organov, katere se nanašajo na dodatne ukrepe pri upravljanju s sivo vrano.

Pri upravljanju s sivo vrano se smiselno upoštevajo tudi določila »*Akcijskega načrta za reševanje problemov, povezanih s sivo vrano v Sloveniji*«. Eden izmed priporočljivih in dovoljenih ukrepov za zmanjšanje možnosti nastanka škod od sivih vran je t.i. odvrčalni odstrel. Zmanjšanje škod se sicer doseže z aktivnim lovom enega ali nekaj osebkov, bistveno pa k temu doprinese tudi stalna fizična prisotnost upravljalcev lovišč na področjih z večjimi škodami.

Načrt pripravil:

Marjan Kumelj

Vodja območne enote:

Anton Turk

PRILOGE:

1. Analiza odvzema vrst parkljaste divjadi
2. Seznam krmišč za parkljasto divjadi in male zveri v letih 2025 in 2026
3. Načrtovan in realiziran odzem divjadi po loviščih za zadnja štiri leta
4. Razdelitev odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2025 in 2026
5. Prisotnost in populacijski trend rakunastega psa, pižmovke in nutrije po loviščih
6. Zapisnik uskladičvenega sestanka z OZUL in ostalimi deležniki
7. Zapisnik sestanka Strokovnega sveta ZGS OE Novo mesto, ki je določil osnutek načrta
8. Vabilo na javno predstavitev Dvoletnega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2025 in 2026
9. Zapisnik javne predstavitve Dvoletnega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2025 in 2026
10. Zapisnik seje Sveta ZGS OE Novo mesto, ki je določil predlog načrta za I. Novomeško LUO za leti 2025 in 2026

Priloga 1: Analiza odvzema vrst parkljaste divjad
EVROPSKA SRNA

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	1.700	1.705	1.720	1.720	1.757	1.757	1727	1757
realiziran odvzem	1.705	1.708	1.737	1.603	1.657	1.519	1655	1588
stopnja realizacije odvzema	100%	100%	101%	93%	94%	86%	96%	90%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	226	228	230	223	212	231	225	222
lanščaki	245	237	247	190	216	185	220	201
srnjaki 2+	408	399	404	379	382	377	392	380
mladiči Ž	261	263	241	247	232	211	243	222
mladice	183	183	203	177	200	147	182	174
srne 2+	382	398	412	387	415	368	394	392
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	13%	13%	13%	14%	13%	15%	14%	14%
lanščaki	14%	14%	14%	12%	13%	12%	13%	13%
srnjaki 2+	24%	23%	23%	24%	23%	25%	24%	24%
mladiči Ž	15%	15%	14%	15%	14%	14%	15%	14%
mladice	11%	11%	12%	11%	12%	10%	11%	11%
srne 2+	22%	23%	24%	24%	25%	24%	24%	25%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	177	179	168	143	156	117	940	273
kosilnica	12	6	15	9	2	9	53	11
neznano	17	13	8	25	24	24	111	48
plenilci	15	4	6	14	23	25	87	48
poškodba	5	9	8	5	3	7	37	10
bolezen	16	22	14	4	15	17	88	32
psi	2	7	7	11	10	8	45	18
železnica	6	2	4	2	5		19	5
krivolov	7	7	4	17	4	11	50	15
delež izgub v odvzemu	15%	15%	13%	14%	15%	14%	14%	14%

Telesne mase mladičev in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	9,3	9,5	9,7	9,4	9,7	10,4	9,7	10,1
lanščaki	13,6	12,9	13,5	12,8	12,8	13,1	13,1	12,9
mladiči Ž	9,3	9,1	9,7	8,9	9,0	9,7	9,3	9,4
mladice	13,8	13,6	13,8	13,6	13,9	13,8	13,8	13,9

NAVADNI JELEN

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	185	228	240	240	287	287	245	287
realiziran odvzem	208	231	244	268	319	279	258	299
stopnja realizacije odvzema	112%	101%	102%	112%	111%	97%	106%	104%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	38	38	43	36	55	45	42,5	50
lanščaki	19	29	24	40	50	26	31,3	38
jeleni 2-4	25	28	32	32	43	38	33,0	40,5
jeleni 5-9	18	15	14	23	20	11	16,8	15,5
jeleni 10+			2		3	2	2,3	2,5
teleta Ž	34	42	50	59	56	56	49,5	56
junice	23	25	19	24	25	32	24,7	28,5
košute 2+	51	54	60	54	67	69	59,2	68
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	18%	16%	18%	13%	17%	16%	16%	17%
lanščaki	9%	13%	10%	15%	16%	9%	12%	13%
jeleni 2-4	12%	12%	13%	12%	13%	14%	13%	14%
jeleni 5-9	9%	6%	6%	9%	6%	4%	7%	5%
jeleni 10+	0%	0%	1%	0%	1%	1%	1%	1%
teleta Ž	16%	18%	20%	22%	18%	20%	19%	19%
junice	11%	11%	8%	9%	8%	11%	10%	10%
košute 2+	25%	23%	25%	20%	21%	25%	23%	23%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	9	7	8	11	10	7	52	17
kosilnica	0	0	0	0	0	0	0	0
neznano	2	2	2	5	7	4	22	11
plenilci		2			1	1	4	2
poškodba		3		1	1	2	7	3
bolezen				2	1		3	1
železnica	3	2	3	1	1	1	11	2
krivolov	3	3		4	7	2	19	9
delež izgub v odvzemu	8%	8%	5%	9%	9%	6%	8%	8%

Telesne mase telet in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	45,8	41,6	44,6	42,8	46,4	45,3	44,4	45,8
lanščaki	73,9	74,7	74,3	75,5	75,3	72,1	74,3	73,7
teleta Ž	42,7	40,1	41,6	40,3	40,7	41,6	41,1	41,1
junice	61,2	61,4	63,5	61,2	61,8	65,6	62,4	63,7

DAMJAK

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	30	32	41	41	49	49	40	49
realiziran odvzem	28	34	31	29	57	56	39	57
stopnja realizacije odvzema	93%	106%	76%	71%	116%	114%	97%	115%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	4	4	4	6	6	5	4,8	5,5
lanščaki	7	6	7	7	21	10	9,7	15,5
jeleni 2-4	5	6	2	5	13	9	6,7	11
jeleni 5-9			1			1	1,0	1
jeleni 10+						1	1,0	1
teleta Ž	3	6	5	3	6	15	6,3	10,5
junice	2	3	1		1	4	2,2	2,5
košute 2+	7	9	11	8	10	11	9,3	10,5
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	14%	12%	13%	21%	11%	9%	12%	10%
lanščaki	25%	18%	23%	24%	37%	18%	25%	27%
jeleni 2-4	18%	18%	6%	17%	23%	16%	17%	19%
jeleni 5-9	0%	0%	3%	0%	0%	2%	3%	2%
jeleni 10+	0%	0%	0%	0%	0%	2%	3%	2%
teleta Ž	11%	18%	16%	10%	11%	27%	16%	19%
junice	7%	9%	3%	0%	2%	7%	6%	4%
košute 2+	25%	26%	35%	28%	18%	20%	24%	19%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta		1		1	2	4	8	6
kosilnica							0	0
poškodba					1		1	1
bolezen							0	0
železnica			3				3	0
krivolov							0	0
delež izgub v odvzemu	0%	3%	10%	3%	5%	7%	5%	6%

Telesne mase telet in enoletnih osebkov								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
teleta M	17,9	19,9	17,9	18,8	21,2	19,5	19,2	20,3
lanščaki	38,1	35,0	38,1	33,7	38,1	33,9	36,2	36,0
teleta Ž	15,5	20,5	17,0	19,5	14,8	18,8	17,7	16,8
junice	32,0	29,0	25,0		30,0	29,0	29,0	29,5

DIVJI PRAŠIČ

Višina odvzema								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
načrtovan odvzem	400	450	450	450	595	595	490	595
realiziran odvzem	524	332	699	603	957	732	641	845
stopnja realizacije odvzema	131%	74%	155%	134%	161%	123%	131%	142%

Starostno-spolna struktura odvzema								
absolutno	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	163	107	212	186	311	205	197	258
lanščaki	100	85	156	141	166	169	136	168
merjasci	15	9	22	21	40	29	23	35
mladiči Ž	143	69	176	137	232	197	159	215
lanščakinje	67	45	94	85	136	85	85	111
svinje	36	17	39	33	72	47	41	60
delež	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
mladiči M	31%	32%	30%	31%	32%	28%	31%	31%
lanščaki	19%	26%	22%	23%	17%	23%	21%	20%
merjasci	3%	3%	3%	3%	4%	4%	4%	4%
mladiči Ž	27%	21%	25%	23%	24%	27%	25%	25%
lanščakinje	13%	14%	13%	14%	14%	12%	13%	13%
svinje	7%	5%	6%	5%	8%	6%	6%	7%

Višina, delež in vzroki izgub								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
cesta	5	8	3	2	2	9	29	11
kosilnica							0	0
neznano			1	2	3	1	7	4
plenilci							0	0
poškodba	1			1	4		6	4
bolezen				2			2	0
psi							0	0
železnica	1	6	7	3	9		26	9
krivolov	1	2			2	1	6	3
delež izgub v odvzemu	2%	5%	2%	2%	2%	2%	2%	2%

Telesne mase ozimcev								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019-2024	2023-2024
ozimci	26,7	26,3	24,8	23,2	22,3	25,3	24,8	23,8
ozimke	26,0	22,9	23,8	24,0	20,2	23,5	23,4	21,9

Priloga 2: Seznam krmišč za parkljasto divjad in male zveri v letih 2025 in 2026

Zap. št.	Lovišče	Katastrska občina	Šifra K.O.	Parc. št.	Krajeno ime	Divjad	Namen
1	Brusnice	Gabrje	1478	501/4	Apnenca	d. prašič	privabljalno
2	Brusnice	Vrhopolje	1477	3594/114	Črni grič - sekret	d. prašič	privabljalno
3	Brusnice	Gabrje	1478	2755/321	Škedljeva Ruta	d. prašič	privabljalno
4	Brusnice	Gabrje	1478	2755/100	Kopina- Polana	d. prašič	privabljalno
5	Brusnice	Gabrje	1478	90/112	Kopina-Gorenčeva	d. prašič	Privabljalno
6	Brusnice	Gabrje	1478	2755/290	Lazi	d. prašič	privabljalno
7	Brusnice	Vrhopolje	1477	3586/48	Logarjev Kogel	d. prašič	Privabljalno
8	Brusnice	Gabrje	1478	90/126	Planina Rudman	d. prašič	Privabljalno
9	Brusnice	Gabrje	1478	2755/616	Ravnice	d. prašič	privabljalno
10	Brusnice	Gabrje	1478	90/203	Rolihova košenica	d. prašič	privabljalno
11	Brusnice	Gabrje	1478	2755/313	Škrnice	d. prašič	privabljalno
12	Brusnice	Gabrje	1478	2755/604	Vratca	d. prašič	Privabljalno
13	Dobrnič	KNEŽJA VAS	1430	1993/6	Babna gora (PT)	d. prašič	privabljalno
14	Dobrnič	KORITA	1432	2453/1	Dobrava	d. prašič	privabljalno
15	Dobrnič	Dobrnič	1431	198/15	Dobrava (nad hruško)	d. prašič	privabljalno
16	Dobrnič	Knežja vas	1430	979/72	Gmajna	d. prašič	privabljalno
17	Dobrnič	Korita	1432	2590/12	Korita	d. prašič	privabljalno
18	Dobrnič	Dobrnič	1431	452/74	Liški hrib (krmišče)	d. prašič	privabljalno
19	Dobrnič	Dobrnič	1431	1387	Luža (pri lužah)	d. prašič	privabljalno
20	Dobrnič	Korita	1432	2728/32	Ojstri vrh (Čarli)	d. prašič	privabljalno
21	Dobrnič	Korita	1432	2672/4	Ojstri vrh (Gabrove doline)*	d. prašič	privabljalno
22	Dobrnič	Korita	1432	2678	Ojstri vrh (GS)	d. prašič	privabljalno
23	Dobrnič	Korita	1432	2731/20	Ojstri vrh (Mali vrh)	d. prašič	privabljalno
24	Dobrnič	Korita	1432	2708	Ojstri vrh (za Durglom)	d. prašič	privabljalno
25	Dobrnič	Korita	1432	2723	Ojstri vrh (ZI)	d. prašič	privabljalno
26	Dobrnič	Knežja vas	1430	2723/40	Pod Kozjekom (TV)	d. prašič	privabljalno
27	Dobrnič	Korita	1432	1879/46	Podlipa (mišnica)	d. prašič	privabljalno
28	Gorjanci	Teška voda	1409	588	Cucence povše	d. prašič	privabjalno
29	Gorjanci	Gabrje	1478	3369/348	Glažev graben	d. prašič	privabjalno
30	Gorjanci	Cerovec	1489	3606	Iglenik luže	d. prašič	privabjalno
31	Gorjanci	Cerovec	1489	1329	Iglenik njiva	d. prašič	privabjalno
32	Gorjanci	Cerovec	1489	3369/37	Jastreb Bevi	d. prašič	privabjalno
33	Gorjanci	Cerovec	1489	3440/4	Kopini	d. prašič	privabjalno
34	Gorjanci	Cerovec	1489	2646/1	Kranško pod goro	d. prašič	privabjalno
35	Gorjanci	Cerovec	1489	4159	LavtarceGričarjeva	d. prašič	privabjalno
36	Gorjanci	Cerovec	1489	3369/652	Obračalnica	d. prašič	privabjalno
37	Gorjanci	Cerovec	1489	3454/2	Orlovo nezdo	d. prašič	privabjalno
38	Gorjanci	Cerovec	1489	3369/281	Pod Podom	d. prašič	privabjalno
39	Gorjanci	Cerovec	1489	2720	Radeževa pri mostičku	d. prašič	privabjalno
40	Gorjanci	Cerovec	1489	338/2	Šica mikulanova	d. prašič	privabjalno
41	Gorjanci	Cerovec	1489	3369/652	Tri pizde	d. prašič	privabjalno
42	Gorjanci	Cerovec	1489	3502	Vahta	d. prašič	privabjalno

43	Gorjanci	Vinja vas	1501	979	Vahta kopica	d. prašič	privabljalno
44	Gorjanci	Cerovec	1489	3369/37	Vodenice*	d. prašič	privabljalno
45	Gorjanci	Gabrje	1478	2755/30	Vratca*	d. prašič	privabljalno
46	Gorjanci	Cerovec	1489	3369/652	Žaretova	d. prašič	privabljalno
47	Mirna	Staro zabukovje	1416	1728	Blatni klanec	d. prašič	privabljalno
48	Mirna	Staro zabukovje	1416	1730	Blatni klanec	d. prašič	privabljalno
49	Mirna	Mirna	1410	1791	Dule - Slevc	d. prašič	privabljalno
50	Mirna	Pečice	2657	254/14	Jelovka	d. prašič	privabljalno
51	Mirna	Mirna	1410	1230/74	Kraljeva hosta	d. prašič	privabljalno
52	Mirna	Tihaboj	1854	557/13	Mlake	d. prašič	privabljalno
53	Mirna	Selo- Mirna	1402	1932	Teranka	d. prašič	privabljalno
54	Mirna Peč	Globodol	1449	702	Borovci	d. prašič	Privabljalno
55	Mirna Peč	Golobinjek	1450	376/69	Golobinjek	d. prašič	Privabljalno
56	Mirna Peč	Golobinjek	1450	2071	Goriška vas – Beto	d. prašič	Privabljalno
57	Mirna Peč	Golobinjek	1450	2108/3	Goriška vas – Svetlin	d. prašič	Privabljalno
58	Mirna Peč	Zagorica	1453	611/1	Hmeljnik	d. prašič	Privabljalno
59	Mirna Peč	Zagorica	1453	1740/70	Karteljevske dol – Dlaka	d. prašič	Privabljalno
60	Mirna Peč	Zagorica	1453	689/49	Karteljevske dole – Fabjan	d. prašič	Privabljalno
61	Mirna Peč	Globodol	1449	1429/8	Mali vrh	d. prašič	Privabljalno
62	Mirna Peč	Globodol	1449	563	Malikovec	d. prašič	privabljalno
63	Mirna Peč	Golobinjek	1450	399-1	Petelinjek	d. prašič	Privabljalno
64	Mirna Peč	Hmeljčič	1452	991/89	Šentjurski vrh	d. prašič	Privabljalno
65	Mirna Peč	Globodol	1449	575	Škratovica	d. prašič	Privabljalno
66	Mirna Peč	Globodol	1449	399/18	Škratovica – Silos	d. prašič	Privabljalno
67	Mirna Peč	Globodol	1449	2058/1	Štirci – Sandi	d. prašič	Privabljalno
68	Mirna Peč	Golobinjek	1450	207/8	Vrhpeč – Dul	d. prašič	Privabljalno
69	Mokronog	Laknice	1413	2218/1	Čretež	d. prašič	privabljalno
70	Mokronog	Laknice	1413	2239/2	Dolenje Laknice	d. prašič	privabljalno
71	Mokronog	Ostrožnik	1411	991/10	Kamna dolina	d. prašič	privabljalno
72	Mokronog	Laknice	1413	4	Konopljin dol	d. prašič	privabljalno
73	Mokronog	Trebelno	1415	348/1	Polonja dolina	d. prašič	privabljalno
74	Mokronog	Trebelno	1415	476	Srednji hrib	d. prašič	privabljalno
75	Mokronog	Jelševce	1414	2381/1	Šesti laz	d. prašič	privabljalno
76	Novo mesto	Brezova reber	1445	146/6	Bukovje	d. prašič	privabljalno
77	Novo mesto	Zagorica	1453	344/48	Daljni vrh - krmišče	d. prašič	privabljalno
78	Novo mesto	Brezova reber	1445	146/6	Dule*	d. prašič	privabljalno
79	Novo mesto	Brezova reber	1445	188/7	Finkova - odd.18	d. prašič	privabljalno
80	Novo mesto	Ajdovec	1444	2894/2	Frata	d. prašič	privabljalno
81	Novo mesto	Gorenje polje	1446	828/13	Krmišče Kulova sela	d. prašič	privabljalno
82	Novo mesto	Daljni vrh	1454	1179	Krmišče za Murgljem	d. prašič	privabljalno
83	Novo mesto	Brezova reber	1445	556/52	Kubota - peta	d. prašič	privabljalno
84	Novo mesto	Golobinjek	1450	2128	KUZARJEV KAL	d. prašič	privabljalno
85	Novo mesto	Brezova reber	1445	146/6	Macesni	d. prašič	privabljalno
86	Novo mesto	Brezova reber	1445	146/6	Mihovka*	d. prašič	privabljalno
87	Novo mesto	Brezova reber	1445	146/6	Mrhovišče	d. prašič	privabljalno

88	Novo mesto	Golobinjek	1450	2105/85	Sedma	d. prašič	privabljalno
89	Novo mesto	Golobinjek	1450	2105/85	Šesta	d. prašič	privabljalno
90	Novo mesto	Brezova reber	1445	146/21	Vusek	d. prašič	privabljalno
91	Novo mesto	Brezova reber	1445	146/6	Zajebana	d. prašič	privabljalno
92	Orehovica	Vrhopolje	1477	3594/48	Bezgovec	d. prašič	privabljalno
93	Orehovica	Vrhopolje	1477	3588/3	Črno lice	d. prašič	privabljalno
94	Orehovica	Vrhopolje	1477	3586/1	Krči	d. prašič	privabljalno
95	Orehovica	Vrhopolje	1477	3594/9	Staravške ravnice	d. prašič	privabljalno
96	Orehovica	Gorenja Orehovica	1475	3240/1	Uštraski Boršt	d. prašič	privabljalno
97	Orehovica	Vrhopolje	1477	3586/1	Vodena dolina*	d. prašič	privabljalno
98	Orehovica	Gorenja Orehovica	1475	2512/41	Vrtiče	d. prašič	privabljalno
99	Orehovica	Gorenja Orehovica	1475	3282	Zevnik	d. prašič	privabljalno
100	Padež	Vinja vas	1501	3876/107	20. Oddelek	d. prašič	privabljalno
101	Padež	Dobindol	1500	4093/295	7C. Oddelek*	d. prašič	privabljalno
102	Padež	Veliki Podljuben	1493	878	Boričevo - Amazonka	d. prašič	privabljalno
103	Padež	Veliki Podljuben	1493	1683/2	Boričevo - Borštek	d. prašič	privabljalno
104	Padež	Veliki Podljuben	1493	844/3	Griče	d. prašič	privabljalno
105	Padež	Lakovnice	1491	352/87	Jazbine	d. prašič	privabljalno
106	Padež	Lakovnice	1491	352/44	Kamni vrh	d. prašič	privabljalno
107	Padež	Vinja vas	1501	3876/107	Kilovec 1*	d. prašič	privabljalno
108	Padež	Lakovnice	1491	1730/1	Koroška gmajna	d. prašič	privabljalno
109	Padež	Vinja vas	1501	3876/15	Koti - za Pristavo	d. prašič	privabljalno
110	Padež	Lakovnice	1491	352/1	Padež	d. prašič	privabljalno
111	Padež	Vinja vas	1501	3876/107	Palatina	d. prašič	privabljalno
112	Padež	Vinja vas	1501	2065	Podgrajska gmajna - Flajnsče	d. prašič	privabljalno
113	Padež	Vinja vas	1501	3876/107	Podgrajske trave pod cesto	d. prašič	privabljalno
114	Padež	Vinja vas	1501	3876/107	Radoha	d. prašič	privabljalno
115	Padež	Stranska vas	1429	1122/1	Rupeško	d. prašič	privabljalno
116	Padež	Stranska vas	1429	817/9	Stranska vas - Kremenjak	d. prašič	privabljalno
117	Padež	Vinja vas	1501	3882	Škrbec	d. prašič	privabljalno
118	Padež	Stranska vas	1429	1124/2	Ušivec	d. prašič	privabljalno
119	Padež	Vinja vas	1501	1074	Vahta	d. prašič	privabljalno
120	Padež	Vinja vas	1501	3876/107	Za Lipnim vrhom	jelenjad	privabljalno
121	Padež	Vinja vas	1501	3884/51	Žernjevci	d. prašič	privabljalno
122	Plešivica	Brezova Reber	1445	143/26	Brezova reber - Škrbe	d. prašič	privabljalno
123	Plešivica	Gor. Polje	1446	786/86	Črčkova bukev	d. prašič	privabljalno
124	Plešivica	Veliko Lipje	1441	186/43	Debel hrib*	d. prašič	privabljalno
125	Plešivica	Gornji križ	1434	282/13	Dujakovo posekovje	d. prašič	privabljalno
126	Plešivica	Ajdovec	1444	787/2	Dule - Andrejčič*	d. prašič	privabljalno
127	Plešivica	Šmihel pri ŽBK	1437	1895/5	Fištrova luža	d. prašič	privabljalno
128	Plešivica	Brezova Reber	1445	143/40	Gomila	d. prašič	privabljalno
129	Plešivica	Dvor	1443	601	Hrastiček Dolnja senožet	d. prašič	privabljalno
130	Plešivica	Žužemberk	1436	713/123	Komanca	d. prašič	privabljalno
131	Plešivica	Gorenje Polje	1446	1817	Konjeniki	d. prašič	privabljalno
132	Plešivica	Žužemberk	1436	1398/94	Mačkin hrib	d. prašič	privabljalno

133	Plešivica	Ajdovec	1444	3218/19	Medvedova Podlipa	d. prašič	privabljalno
134	Plešivica	Brezova reber	1445	143/63	Na daljnovodu	d. prašič	privabljalno
135	Plešivica	Dvor	1443	610/149	Na hribu -dr Kotar	d. prašič	privabljalno
136	Plešivica	Veliko Lipje	1441	1683/1	Nad vodovodom	d. prašič	privabljalno
137	Plešivica	Stavča vas	1442	296	Nad žago	d. prašič	privabljalno
138	Plešivica	Šmihel pri ŽBK	1437	1885/24	Plešiviški dol	d. prašič	privabljalno
139	Plešivica	Stavča vas	1442	232/4	Pod laščam Bukovc	d. prašič	privabljalno
140	Plešivica	Veliko Lipje	1441	1012/72	Podvrh	d. prašič	privabljalno
141	Plešivica	Dvor	1443	536/20	Praprot Rado*	d. prašič	privabljalno
142	Plešivica	Žužemberk	1436	713/10	Primož Cegelnica	d. prašič	privabljalno
143	Plešivica	Sela pri Hinjah	1440	977/1	Severjeva dolina	d. prašič	privabljalno
144	Plešivica	Šmihel pri ŽBK	1437	948/2	Šice	d. prašič	privabljalno
145	Plešivica	Vel. Lipje	1441	2275	Vrtače - Vel. Lipje	d. prašič	privabljalno
146	Plešivica	Ajdovec	1444	850/51	Žvajdgerga	d. prašič	privabljalno
147	Plešivica	Veliko Lipje	1441	1979	Žvinglovec	d. prašič	privabljalno
148	Šentjanž	Cerovec	1383	733/4	Bajnof	d. prašič	privabljalno
149	Šentjanž	Goveji Dol	1389	793	Goveji Dol	d. prašič	privabljalno
150	Šentjanž	Cerovec	1383	1100/2	Hom	d. prašič	privabljalno
151	Šentjanž	Kal	1386	1105/4	Jatna	d. prašič	privabljalno
152	Šentjanž	Kal	1386	933/3	jatna	d. prašič	privabljalno
153	Šentjanž	Šentjanž	1384	1057	Kamenško	d. prašič	privabljalno
154	Šentjanž	Cerovec	1383	411/1	Kocutna	d. prašič	privabljalno
155	Šentjanž	Goveji dol	1389	1106/1	Krmelj	d. prašič	privabljalno
156	Šentjanž	Kal	1386	746	Leskovška reber	d. prašič	privabljalno
157	Šentjanž	Cerovec	1383	945/1	Lisičjek	d. prašič	privabljalno
158	Šentjernei	Vrhopolje	1477	3575	Bajukova košenica	d. prašič	privabljalno
159	Šentjernei	Vrhopolje	1477	4339/1	Grubarjeva košenica	d. prašič	privabljalno
160	Šentjernei	Vrhopolje	1477	4432	Kal herkules	d. prašič	privabljalno
161	Šentjernei	Vrhopolje	1477	3585/1	Krči	d. prašič	privabljalno
162	Šentjernei	Vrhopolje	1477	2633/1	krmišče Apnenik	d. prašič	privabljalno
163	Šentjernei	Vrhopolje	1477	4412	Krmišče Deleže	d. prašič	privabljalno
164	Šentjernei	Vrhopolje	1477	3585/1	Krmišče Japetovka	d. prašič	privabljalno
165	Šentjernei	Vrhopolje	1477	2355/1	krmišče Javorovica	d. prašič	privabljalno
166	Šentjernei	Vrhopolje	1477	3556	Krmišče Kal	d. prašič	privabljalno
167	Šentjernei	Vrhopolje	1477	3585/1	krmišče Klimčevka	d. prašič	privabljalno
168	Šentjernei	Vrhopolje	1477	3585/24	krmišče Žluta	d. prašič	privabljalno
169	Šentjernei	Vrhopolje	1477	3585/126	Na placu	d. prašič	privabljalno
170	Šentjernei	Vrhopolje	1477	1350	Piretov tal	d. prašič	privabljalno
171	Šentjernei	Vrhopolje	1477	4412	Pleterska	d. prašič	privabljalno
172	Šentjernei	Vrhopolje	1477	4459	Trije Tali	d. prašič	privabljalno
173	Šentjernei	Vrhopolje	1477	3558/85	Vešče	d. prašič	privabljalno
174	Šentrupert	Prelesje	1843	548/10	Ježevcevec	d. prašič	privabljalno
175	Šentrupert	Šentrupert	1399	2707	Nikotovo krmišče	d. prašič	privabljalno
176	Šentrupert	Prelesje	1843	1302/7	Ravne - preža	d. prašič	privabljalno
177	Šentrupert	Šentrupert	1399	3012/5	Vederina	d. prašič	privabljalno

178	Šentrupert	Šentrupert	1399	1757	Viher	d. prašič	privabljalno
179	Šentrupert	Straža	1400	101	Zaloka	d. prašič	privabljalno
180	Škocjan	Mršeča vas	1471	1104/62	Beletova preseka	d. prašič	privabljalno
181	Škocjan	Mršeča vas	1471	575	Hudenje	d. prašič	privabljalno
182	Škocjan	Zagrad	1463	804/1	Kočnik - Gradc	d. prašič	privabljalno
183	Škocjan	Mršeča vas	1471	1098/15	Ščurki	d. prašič	privabljalno
184	Toplice	Vinja vas	1501	3876/107	Blatna dolina	d. prašič	privabljalno
185	Toplice	Jurka vas	1494	2100/1	Bogitov štant	d. prašič	privabljalno
186	Toplice	Dobindol	1500	2155	Bučarjeva preža	d. prašič	privabljalno
187	Toplice	Poljane	1498	2338	Cerovna Dvojna luža	d. prašič	privabljalno
188	Toplice	Jurka vas	1494	1995	Danetov štant	d. prašič	privabljalno
189	Toplice	Jurka vas	1494	2100/1	Duhova preža	d. prašič	privabljalno
190	Toplice	Jurka vas	1494	276/2	Jakatovo krmišče	d. prašič	privabljalno
191	Toplice	Jurka vas	1494	1674/1	KB štant	d. prašič	privabljalno
192	Toplice	Stare Žage	1499	1334	Kogojev štant*	d. prašič	privabljalno
193	Toplice	Jurka vas	1494	2100/145	Kulitova preža	d. prašič	privabljalno
194	Toplice	Veliki Podljuben	1493	20/34	Ljuben - Križe- krmišče	d. prašič	privabljalno
195	Toplice	Jurka vas	1494	316	Palčičeva luža	d. prašič	privabljalno
196	Toplice	Jurka vas	1494	1962	Pirčevo krmišče	d. prašič	privabljalno
197	Toplice	Dobindol	1500	2237/53	Pri piramidi	d. prašič	privabljalno
198	Toplice	Poljane	1498	2151/1	Pri Urški	d. prašič	privabljalno
199	Toplice	Jurka vas	1494	2485/9	Rakožovec	d. prašič	privabljalno
200	Toplice	Stare Žage	1499	1004/2	Seč- Vrh (na kostanju)	d. prašič	privabljalno
201	Toplice	Jurka vas	1494	802	Staje*	d. prašič	privabljalno
202	Toplice	Stare žage	1499	1436	Staro mrhovišče	d. prašič	privabljalno
203	Toplice	Dobindol	1500	1266/8	Treh lovcev	d. prašič	privabljalno
204	Toplice	Jurka vas	1494	787/1	Vavtovška luža	d. prašič	privabljalno
205	Toplice	Dobindol	1500	1418	Verdun - Križe	d. prašič	privabljalno
206	Toplice	Vinja vas	1501	3876/107	Zafroncova	d. prašič	privabljalno
207	Toplice	Dobindol	1500	2114	Žeknar	d. prašič	privabljalno
208	Trebelno	Trebelno	1415	1445/29	Grunť	d. prašič	privabljalno
209	Trebelno	Trebelno	1415	2791/39	Radulja	d. prašič	privabljalno
210	Trebelno	Trebelno	1415	2791/61	Radulja	d. prašič	privabljalno
211	Trebelno	Trebelno	1415	2791/57	Radulja- Latuce	d. prašič	privabljalno
212	Trebelno	Staro zabukovje	1416	1542/1	Ravne	d. prašič	privabljalno
213	Trebelno	Trebelno	1415	2785/1	Zagrad	d. prašič	privabljalno
214	Trebelno	Staro zabukovje	1416	1364	Zaključ	d. prašič	privabljalno
215	Trebnje	Lukovek	1418	2335/3	Blatni klanec	d. prašič	privabljalno
216	Trebnje	Selo - Mirna	1402	1966/1	Blato	d. prašič	privabljalno
217	Trebnje	Roje	1407	590/3	Nad Podborštom	d. prašič	privabljalno
218	Trebnje	Ponikve	1419	229/7	Ponikve	d. prašič	privabljalno
219	Trebnje	Ponikve	1419	759/33	Trapšice 2	d. prašič	privabljalno
220	Tržišče	Telče	1395	1597/4	Apnenca	d. prašič	privabljalno
221	Tržišče	Tržišče	1397	790	Brežnik	d. prašič	privabljalno
222	Tržišče	Tržišče	1397	36/29	Mesnica - Vrhek	d. prašič	privabljalno

223	Tržišče	Cirnik	1387	557/1	Sela	d. prašič	privabljalno
224	Tržišče	Tržišče	1397	1463/17	Sklepnica	d. prašič	privabljalno
225	Tržišče	Tržišče	1397	1614/2	Turški dol	d. prašič	privabljalno
226	Tržišče	Telče	1395	1616/1	Zagrublje	d. prašič	privabljalno
227	Tržišče	Telče	1395	1793	Zaključje	d. prašič	privabljalno
228	Velika Loka	Čatež	1403	8//1	Bajtun	d. prašič	privabljalno
229	Velika Loka	Čatež	1403	1532	Gaberje	d. prašič	privabljalno
230	Velika Loka	Poljane	1852	792	Jazbine nova lokacija	d. prašič	privabljalno
231	Velika Loka	Velika Loka	1452	443	Kavci	d. prašič	privabljalno
232	Velika Loka	Velika Loka	1452	1532/5	Krušni vrh	d. prašič	privabljalno
233	Velika Loka	Gradišče	1851	764	Lanišče Mengeš	d. prašič	privabljalno
234	Velika Loka	Velika Loka	1452	590	Medvedjek	d. prašič	privabljalno
235	Velika Loka	Poljane	1852	1097/1	Nad lačico - krmna njiva	d. prašič	privabljalno
236	Velika Loka	Dolga njiva	1404	672/1	Pod obešanko	d. prašič	privabljalno
237	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	972/55	Babenska gmajna	d. prašič	privabljalno
238	Veliki Gaber	Zagorica	1428	527/1	Bavtov kot za Dularjem	d. prašič	privabljalno
239	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	1080/1	Brezni vrh - zgoraj	d. prašič	privabljalno
240	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	407/10	Grajski Boršt	d. prašič	privabljalno
241	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	482/1	Kovačev laz	d. prašič	privabljalno
242	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	73/10	Kremenjak - koren	d. prašič	privabljalno
243	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	428/33	Marjetna jama	d. prašič	privabljalno
244	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	972/12	Osredek	d. prašič	privabljalno
245	Veliki Gaber	Male Dole	1808	300	Potok	d. prašič	privabljalno
246	Veliki Gaber	Stehanja vas	1429	215	Stehanjsko	d. prašič	privabljalno
247	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	972/65	Žlebi	d. prašič	privabljalno
248	Otočec	Črešnjice	1458	2471/1	Blišče- herkules	d.prašič	privabljalno
249	Otočec	Žaloviče	1461	588/28	Čela	d.prašič	privabljalno
250	Otočec	Zbure	1462	2696/1	Grič-Hom	d.prašič	privabljalno
251	Otočec	Zbure	1462	2543/1	Jurjevci krmišče	d.prašič	privabljalno
252	Otočec	Žaloviče	1461	498	Kostanjevina-Križišča	d.prašič	privabljalno
253	Otočec	Žaloviče	1461	24	Krmišče nad igriščem-Žaloviče	d.prašič	privabljalno
254	Otočec	Črešnjice	1458	2472/68	Krmišče pod Novo goro- izvir Lešnice	d.prašič	privabljalno
255	Otočec	Žaloviče	1461	646/24	Krmišče Zavetršca	d.prašič	privabljalno
256	Otočec	Herinja vas	1459	454	Male loke-herkules	d.prašič	privabljalno
257	Otočec	Herinja vas	1459	200	Pod Piletičem Štravberk-herkules	d.prašič	privabljalno
258	Otočec	Herinja vas	1459	198/6	Pod vodohramom Golobica	d.prašič	privabljalno
259	Otočec	Zbure	1462	2370/76	Roje	d.prašič	privabljalno
260	Otočec	Zbure	1462	1806	Sela	d.prašič	privabljalno
261	Otočec	Herinja vas	1459	4/1	Veliki vrh	d.prašič	privabljalno
262	Otočec	Žaloviče	1461	121	Žaloviče- zapuščeni vinogradi-herkules	d.prašič	privabljalno
263	Otočec	Zbure	1462	1719	Žinga	d.prašič	privabljalno
264	Otočec	Zbure	1462	1721/48	Žinga kaluža	d.prašič	privabljalno
265	Padež	Vinja vas	1501	3876/107	Za Lipnim vrhom	jelenajd	privabljalno
266	Brusnice	Vrhopolje	1477	2765	Kamnolom	Jelenjad	Privabljalno

267	Brusnice	Gabrje	1478	90/101	Koprivnik	Jelenjad	Privabljalno
268	Brusnice	Gabrje	1478	101	Ravne	Jelenjad	Privabljalno
269	Brusnice	Gabrje	1478	2755/604	Tutjavka	Jelenjad	Privabljalno
270	Gorjanci	Cerovec	1489	873	Jerišava njiva	Jelenjad	privabljalno
271	Gorjanci	Cerovec	1489	4297	Lavtarce Šmuta	Jelenjad	privabljalno
272	Gorjanci	Stopiče	1486	1369	Pikica	Jelenjad	privabljalno
273	Gorjanci	Cerovec	1489	2636/3	Stevnice	Jelenjad	privabljalno
274	Gorjanci	Cerovec	1489	3369/469	Takavčeva	Jelenjad	privabljalno
275	Gorjanci	Cerovec	1489	337	Župnkov ušče	Jelenjad	privabljalno
276	Mirna	Straža	1402	1662	Blatnik Žukovec	jelenjad	privabljalno
277	Mirna	Selo - Mirna	1402	930	Brod	jelenjad	privabljalno
278	Mirna	Novo Zabukovje	1401	727/1	Kozjak	jelenjad	privabljalno
279	Mirna	Selo - Mirna	4502	1081/1	Selska gora	jelenjad	privabljalno
280	Mirna Peč	Globodol	1449	1429/8	Mali vrh - Špela	jelenjad	privabljalno
281	Mirna Peč	Globodol	1449	570	Marn	jelenjad	privabljalno
282	Mirna Peč	Globodol	1449	1429/8	Nad Malim vrhom	jelenjad	privabljalno
283	Mirna Peč	Golobinjek	1450	258/34	Nad smetiščem - Štirci	jelenjad	privabljalno
284	Novo mesto	Brezova reber	1445	1430/5	Anzer 1	jelenjad	privabljalno
285	Novo mesto	Brezova reber	1445	146/6	Avpič vrt	jelenjad	privabljalno
286	Novo mesto	Gorenje polje	1446	826/7	Kulova sela	jelenjad	privabljalno
287	Orehovica	Vrhopolje	1477	3586/1	Krči	jelenjad	privabljalno
288	Orehovica	Vrhopolje	1477	3594/80	Pod korom	jelenjad	privabljalno
289	Otočec	Herinja vas	1459	496/1	Goli hrib	jelenjad	privabljalno
290	Otočec	Herinja vas	1459	197/2	Loke	jelenjad	privabljalno
291	Otočec	Herinja vas	1459	411	Male loke	jelenjad	privabljalno
292	Otočec	Zbure	1462	1995/5	Malne	jelenjad	privabljalno
293	Otočec	Herinja vas	1459	36/2	Vrtače	jelenjad	privabljalno
294	Padež	Lakovnice	1491	748	Becinov laz	jelenjad	privabljalno
295	Padež	Stranska vas	1492	182/1	Ljuben - Perlec	jelenjad	privabljalno
296	Padež	Lakovnice	1491	352/1	Padež	Jelenjad	privabljalno
297	Padež	Vinja vas	1501	1956	Podgrajske trave - davce	Jelenjad	privabljalno
298	Padež	Stranska vas	1492	1122/1	Ruperško	jelenjad	privabljalno
299	Plešivica	Veliko Lipje	1441	2063	Bičk	jelenjad	privabljalno
300	Plešivica	Stavča vas	1442	1552	Bobnova jama	jelenjad	privabljalno
301	Plešivica	Gorenje Polje	1446	1245/31	Gerov vrh	jelenjad	privabljalno
302	Plešivica	Žužemberk	1436	713/70	Kavč laz	jelenjad	privabljalno
303	Plešivica	Veliko Lipje	1441	1134	Kriva breza	jelenjad	privabljalno
304	Plešivica	Gorenje Polje	1446	1252	Mostni del	jelenjad	privabljalno
305	Plešivica	Dvor	1443	1818/63	Pod kočjo Plešivica	Jelenjad	privabljalno
306	Plešivica	Stavča vas	1442	316/1	Potenca	Jelenjad	privabljalno
307	Plešivica	Gorenje Polje	1443	1245/79	Pri luži	Jelenjad	privabljalno
308	Plešivica	Šmihel pri ŽBK	1437	1641	Raven	Jelenjad	privabljalno
309	Plešivica	Šmihel pri ŽBK	1437	1895/31	Stevnice	jelenjad	privabljalno
310	Plešivica	Šmihel pri ŽBK	1437	245	Tekavčeva senožet	jelenjad	privabljalno
311	Plešivica	Gornji križ	1434	319/2	Vrhovske senožeti	jelenjad	privabljalno

312	Plešivica	Stavča vas	1442	297	Za vrtačo	Jelenjad	privabljalno
313	Plešivica	Veliko Lipje	1441	1923/1	Žvinglovc pri Cirilu	jelenjad	privabljalno
314	Šentjernej	Vrhopolje	1477	4335	krmišče za jelenjad Grubarca	Jelenjad	privabljalno
315	Šentjernej	Vrhopolje	1477	3585/1	krmišče za jelenjad Krči	Jelenjad	privabljalno
316	Šentrupert	Prelesje	1843	548/10	Ježevce krmišče	Jelenjad	privabljalno
317	Šentrupert	Prelesje	1843	1304/1	Ravne	Jelenjad	privabljalno
318	Šentrupert	Straža	1400	24	Senožet kopa	Jelenjad	privabljalno
319	Šentrupert	Šentrupert	1399	3012/5	Vederina	jelenjad	privabljalno
320	Šentrupert	Straža	1400	101	Zaloka	jelenjad	privabljalno
321	Toplice	Dobindol	1500	674/3	Begov laz	jelenjad	privabljalno
322	Toplice	Stare žage	1499	1881	Blaževica	jelenjad	privabljalno
323	Toplice	Poljane	1498	2166/1	Hrib - Gence	jelenjad	privabljalno
324	Toplice	Stare žage	1499	2794/1	Nova gora	jelenjad	privabljalno
325	Toplice	Stare žage	1499	1956	Pajkež-za koč	jelenjad	privabljalno
326	Toplice	Dobindol	1500	2237/53	Piramida	jelenjad	privabljalno
327	Tržišče	Tržišče	1397	790	Breznik	jelenjad	privabljalno
328	Tržišče	Telče	1395	1616/1	Zagrublje	Jelenjad	privabljalno
329	Velika Loka	Velika Loka	1403	988	G. dolina	Jelenjad	Privabljalno
330	Velika Loka	Čatež	1403	988	Globoka dolina	Jelenjad	privabljalno
331	Velika Loka	Gradišče	1851	764	Lanišče	Jelenjad	privabljalno
332	Velika Loka	Velika Loka	1425	590	Medvedjek	Jelenjad	Privabljalno
333	Velika Loka	Dolga njiva	1404	672/1	Pod obešanko	Jelenjad	Privabljalno
334	Veliki Gaber	Zagorica	1428	505	Bavtov kot Kuklji	jelenjad	privabljalno
335	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	85	Orlaka krmna njiva	jelenjad	privabljalno
336	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	1563	Volčje jame	jelenjad	privabljalno
337	Veliki Gaber	Sela pri Šumberku	1433	1594/2	Zadnje njive	jelenjad	privabljalno
338	Veliki Gaber	Zagorica	1428	244	Zavudjek	Jelenjad	privabljalno
339	Brusnice	Brusnice	1497	2573/1	Mrhovišče	male zveri	privabljalno
340	Otočec	Črešnjice	1458	1458	Blišče	male zveri	privabljalno
341	Otočec	Herinja vas	1459	496/1	Strelišče	male zveri	privabljalno
342	Šentrupert	Šentrupert	1399	3784/52	travnik LD	male zveri	privabljalno
343	Toplice	Vinja vas	1501	3876/107	Blatna dolina	male zveri	privabljalno
344	Toplice	Poljane	1498	2311/2	Cerovna Dvojna luža	male zveri	privabljalno
345	Toplice	Jurka vas	1494	1995	Danetov štant	male zveri	privabljalno
346	Toplice	Jurka vas	1494	276/1	Jakatova preža	male zveri	privabljalno
347	Toplice	Jurka vas	1494	2100/145	Kulitova preža	male zveri	privabljalno
348	Toplice	Stare žage	1499	1023	Seč- Pri medvedu	male zveri	privabljalno

Na krmiščih označenih z * se izvaja opazovanje medvedov.

Krmljenje z živalskimi stranskimi proizvodi je na navedenih krmiščih za male zveri dovoljeno skladno z veterinarsko zakonodajo in ob predhodnem dovoljenju UVHVVR. V nasprotnem primeru je na krmiščih za male zveri dovoljeno izključno uporaba krme rastlinskega izvora.

Priloga 3: Načrtovan in realiziran odvzem divjadi po loviščih za zadnja štiri leta

SRNA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	100	91	92	82
Dobrnič	160	137	160	135
Gorjanci	176	162	160	107
Mirna	132	137	156	132
Mirna Peč	156	114	156	142
Mokronog	112	120	130	128
Novo mesto	160	144	164	114
Orehovica	80	91	90	85
Otočec	264	255	252	236
Padež	180	174	172	149
Plešivica	320	323	330	315
Šentjanž	156	151	160	157
Šentjernej	120	115	130	112
Šentrupert	160	157	176	165
Škocjan	160	162	164	156
Toplice	160	153	138	136
Trebelno	180	199	200	194
Trebnje	180	178	196	176
Tržišče	180	175	172	165
Velika Loka	140	135	148	131
Veliki Gaber	164	167	168	159
Skupaj	3440	3340	3514	3176

DAMJAK				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice			0	
Dobrnič			0	
Gorjanci			2	
Mirna			4	
Mirna Peč			0	
Mokronog	4	5	4	7
Novo mesto			0	
Orehovica			0	
Otočec	2	1	4	1
Padež			0	
Plešivica			0	
Šentjanž	32	19	28	37
Šentjernej			0	
Šentrupert	12	6	6	9
Škocjan		2	8	3
Toplice		3	6	4
Trebelno	14	3	0	15
Trebnje	2		8	
Tržišče	24	21	28	37
Velika Loka			0	
Veliki Gaber			0	
Skupaj	90	60	98	113

NAVADNI JELEN				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	4	4	6	1
Dobrnič	20	19	23	19
Gorjanci	4	4	8	10
Mirna	10	21	24	25
Mirna Peč	10	8	20	18
Mokronog	4	14	20	17
Novo mesto	32	32	40	47
Orehovica	4	1	5	1
Otočec	10	8	10	14
Padež	44	42	52	46
Plešivica	60	64	71	68
Šentjanž	32	24	32	36
Šentjernej	8	5	8	9
Šentrupert	28	32	32	38
Škocjan	8	4	8	6
Toplice	130	158	130	141
Trebelno	20	22	28	36
Trebnje	8	8	11	12
Tržišče	24	18	24	33
Velika Loka	10	11	11	9
Veliki Gaber	10	13	11	12
Skupaj	480	512	574	598

DIVJI PRAŠIČ				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	32	43	40	50
Dobrnič	30	18	26	48
Gorjanci	30	41	44	57
Mirna	20	31	31	61
Mirna Peč	48	77	70	107
Mokronog	12	26	26	33
Novo mesto	100	112	114	148
Orehovica	10	9	13	24
Otočec	20	41	35	37
Padež	100	164	132	211
Plešivica	120	99	114	122
Šentjanž	60	124	83	121
Šentjernej	20	35	40	24
Šentrupert	38	46	48	62
Škocjan	20	23	26	33
Toplice	110	164	132	222
Trebelno	38	90	88	115
Trebnje	16	11	22	32
Tržišče	52	121	77	136
Velika Loka	8	10	11	22
Veliki Gaber	16	17	18	24
Skupaj	900	1302	1190	1689

EVRAZIJSKI ŠAKAL				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice		2		9
Dobrníč		3		9
Gorjanci				9
Mirna		1		
Mirna Peč				6
Mokronog				
Novo mesto		1		15
Orehovica		2		7
Otočec				1
Padež		4		8
Plešivica		1		10
Šentjanž				
Šentjernej		1		18
Šentrupert		1		9
Škocjan				1
Toplice		3		30
Trebelno				1
Trebnje		2		7
Tržišče				
Velika Loka				9
Veliki Gaber				7
Skupaj	12	21	36	156

LISICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	44	45	24	43
Dobrníč	60	38	60	64
Gorjanci	40	49	30	28
Mirna	80	61	80	70
Mirna Peč	44	22	48	49
Mokronog	60	36	40	58
Novo mesto	40	15	20	28
Orehovica	36	37	40	44
Otočec	120	109	80	130
Padež	70	57	60	118
Plešivica	100	87	60	58
Šentjanž	56	40	32	31
Šentjernej	90	90	80	81
Šentrupert	130	131	120	122
Škocjan	60	69	70	99
Toplice	70	70	40	59
Trebelno	56	55	60	63
Trebnje	64	60	60	60
Tržišče	50	64	40	76
Velika Loka	70	59	60	56
Veliki Gaber	60	66	60	70
Skupaj	1400	1260	1164	1407

JAZBEC				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	5	11	12	5
Dobrníč	3	12	16	10
Gorjanci	11	19	16	13
Mirna	10	11	10	10
Mirna Peč	6	10	16	17
Mokronog	2	9	6	4
Novo mesto	4	11	20	14
Orehovica	4	8	8	7
Otočec	8	16	10	12
Padež	6	15	12	21
Plešivica	5	11	16	16
Šentjanž	3	8	8	8
Šentjernej	5	9	12	10
Šentrupert	4	7	8	11
Škocjan	2	2	10	2
Toplice	7	12	12	18
Trebelno	2	5	4	5
Trebnje	3	6	8	6
Tržišče	2	7	4	4
Velika Loka	5	7	8	7
Veliki Gaber	3	8	8	8
Skupaj	100	204	224	208

KUNA ZLATICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice			1	
Dobrníč			1	
Gorjanci		3	1	3
Mirna		2	1	
Mirna Peč			1	1
Mokronog			1	
Novo mesto			1	
Orehovica			1	
Otočec			1	2
Padež			1	
Plešivica		2	1	1
Šentjanž			1	
Šentjernej			1	
Šentrupert		3	1	3
Škocjan			1	
Toplice		2	1	1
Trebelno			1	
Trebnje			1	
Tržišče			1	
Velika Loka			1	
Veliki Gaber			1	1
Skupaj	10	12	21	12

KUNA BELICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	1	6	2	3
Dobrnič	1		4	
Gorjanci	1	2	4	
Mirna	1	3	4	
Mirna Peč	1		2	2
Mokronog	1	5	4	3
Novo mesto	2		2	1
Orehovica	3	2	4	1
Otočec	2	4	4	3
Padež	2	1	4	2
Plešivica	2	2	2	2
Šentjanž	1	1	2	3
Šentjernej	1	5	4	4
Šentrupert	1	5	8	8
Škocjan	2	3	2	4
Toplice	1	5	2	2
Trebelno	2		2	1
Trebnje	1		2	
Tržišče	1		2	
Velika Loka	1	2	2	2
Veliki Gaber	1	4	2	3
Skupaj	29	50	64	44

FAZAN				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice			2	
Dobrnič			2	
Gorjanci			2	
Mirna			2	
Mirna Peč			2	
Mokronog			2	
Novo mesto	50		40	
Orehovica	40	2	0	
Otočec	50	1	2	
Padež			2	
Plešivica			2	
Šentjanž			2	
Šentjernej	15	3	30	
Šentrupert	95	44	120	35
Škocjan			2	
Toplice			2	
Trebelno			2	
Trebnje			2	
Tržišče			2	
Velika Loka			2	
Veliki Gaber			2	
Skupaj	250	50	224	35

POLJSKI ZAJEC				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	10	13	12	8
Dobrnič	6	3	4	5
Gorjanci	10	9	8	6
Mirna	4	4	4	3
Mirna Peč	6	3	6	6
Mokronog	6	2	6	5
Novo mesto	4	1	4	3
Orehovica	10	9	10	10
Otočec	34	44	48	50
Padež	2	1	4	3
Plešivica	8	8	4	4
Šentjanž	2		4	2
Šentjernej	24	31	30	35
Šentrupert	12	11	10	11
Škocjan	14	16	16	13
Toplice	8	6	4	4
Trebelno	2	1	4	
Trebnje	18	15	8	9
Tržišče	2		2	
Velika Loka	12	13	12	12
Veliki Gaber	6	4	6	4
Skupaj	200	194	206	193

RACA MLAKARICA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	3	8	8	8
Dobrnič			0	
Gorjanci	3	9	10	
Mirna	3	3	4	5
Mirna Peč	6	1	4	5
Mokronog	3	9	8	13
Novo mesto	5	5	10	9
Orehovica	3	4	6	4
Otočec	13	28	28	31
Padež	2	1	6	
Plešivica	11	21	20	18
Šentjanž	2		2	
Šentjernej	8	28	30	33
Šentrupert	7	10	10	11
Škocjan	12	30	30	31
Toplice	10	16	16	26
Trebelno	2		4	
Trebnje	3	8	8	6
Tržišče	0	4	2	
Velika Loka	2	2	2	2
Veliki Gaber	2	1	2	3
Skupaj	100	188	210	205

SRAKA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	9	9	8	2
Dobrníč	2		10	
Gorjanci	8		2	
Mirna	2	2	6	
Mirna Peč	12	4	16	18
Mokronog	12	6	12	4
Novo mesto	2		6	5
Orehovica	11	13	12	12
Otočec	3	1	10	1
Padež	10	7	10	9
Plešivica	15	15	10	7
Šentjanž	10	8	8	4
Šentjernej	19	22	24	23
Šentrupert	20	22	20	22
Škocjan	10	5	6	4
Toplice	8	10	8	11
Trebelno	12	8	10	9
Trebnje	15	11	10	8
Tržišče	2		4	
Velika Loka	6		10	
Veliki Gaber	12	13	14	11
Skupaj	200	156	216	150

ŠOJA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	4	7	8	5
Dobrníč	4		10	
Gorjanci	10	9	16	2
Mirna	5	3	6	5
Mirna Peč	18	3	14	15
Mokronog	12	11	12	11
Novo mesto	10		20	11
Orehovica	24	24	20	20
Otočec	6	2	10	1
Padež	15	9	16	16
Plešivica	25	22	10	10
Šentjanž	15	10	8	6
Šentjernej	20	20	22	21
Šentrupert	25	30	20	21
Škocjan	15	5	6	3
Toplice	25	27	24	33
Trebelno	18	15	12	12
Trebnje	20	16	10	11
Tržišče	2		4	
Velika Loka	12	5	10	4
Veliki Gaber	15	16	18	14
Skupaj	300	234	276	221

SIVA VRANA				
Lovišče	2021–2022		2023–2024	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	26	27	24	22
Dobrníč	34	34	30	34
Gorjanci	26	44	20	22
Mirna	34	35	22	22
Mirna Peč	44	54	40	42
Mokronog	24	22	24	21
Novo mesto	50	26	50	40
Orehovica	36	36	40	40
Otočec	30	26	20	18
Padež	16	29	24	21
Plešivica	28	24	16	15
Šentjanž	24	35	24	25
Šentjernej	80	81	80	77
Šentrupert	40	40	30	41
Škocjan	36	40	40	47
Toplice	36	37	30	38
Trebelno	12	21	16	16
Trebnje	40	37	30	30
Tržišče	36	30	30	34
Velika Loka	24	22	20	17
Veliki Gaber	24	26	26	25
Skupaj	700	726	636	647

Priloga 4: Razdelitev odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2025 in 2026

Lovišče	Srna	Nav. jelen	Damjak	Muflon	D. prašič
Brusnice	70	6	*	*	40
Dobrnich	130	12	*	*	48
Gorjanci	120	10	*	*	48
Mirna	156	24	0	*	40
Mirna peč	108	22	*	*	80
Mokronog	80	24	12	*	16
Novo mesto	105	64	*	*	120
Orehovica	60	6	*	*	20
Otočec	194	12	4	*	40
Padež	116	54	*	*	156
Plešivica	260	80	*	*	120
Šentjanž	135	48	40	*	100
Šentjernej	90	10	*	*	40
Šentrupert	132	48	14	*	48
Škocjan	130	8	10	*	32
Toplice	80	140	4	*	200
Trebelno	200	44	20	*	112
Trebnje	180	16	*	*	20
Tržišče	152	32	44	*	100
Velika Loka	84	10	*	*	16
Veliki Gaber	136	10	*	*	24
SKUPAJ	2718	680	148	*	1420

* Višina odvzema se v načrt lovišča ne vpiše, odvzem po višini ni omejen

Priloga 5: Prisotnost in populacijski trend rakunastega psa, pižmovke in nutrije po loviščih

Lovišče	Rakunasti pes*	Pižmovka	Nutrija
Brusnice	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Dobrnič	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Gorjanci	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Mirna	ni zaznan	padajoč	ni zaznana
Mirna peč	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Mokronog	ni zaznan	padajoč	ni zaznana
Novo mesto	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Orehovica	ni zaznan	padajoč	ni zaznana
Otočec	ni zaznan	padajoč	ni zaznana
Padež	ni zaznan	padajoč	ni zaznana
Plešivica	ni zaznan	padajoč	ni zaznana
Šentjanž	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Šentjernej	ni zaznan	padajoč	ni zaznana
Šentrupert	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Škocjan	ni zaznan	padajoč	ni zaznana
Toplice	ni zaznan	padajoč	ni zaznana
Trebelno	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Trebnje	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Tržišče	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Velika Loka	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana
Veliki Gaber	ni zaznan	ni zaznana	ni zaznana

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

Zapisnik usklajevanja (pred)osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2025 in 2026 (dalje: načrt)

Prisotni: Franc Jarc (predsednik OZUL NM LUO), Stane Gabrijel (tajnik ZLD Novo mesto), Jan Mehak (kmet), Pavel Vicić (podpredsednik KGZS OE NM, Zbornica), Andrej Gradišar (kmet), Vinko Merzel (KGZS OE Novo mesto), Stane Glač (KGZS OE Novo mesto), Marjan Kumelj (ZGS OE Novo mesto)

Usklajevalni sestanek dne 28.2.2025, pričetek ob 12.00 uri.

Usklajevalni sestanek je bil zaključen: ob 14.20 uri.

Dnevni red:

- 1. Usklajevanje (pred)osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2025 in 2026**
- 2. Razno**

Franc Jarc ob pričetku vpraša, kdo je na usklajevanje povabil tudi predstavnike KGZS, ter pove, da to ni v skladu s Pravilnikom o načrtih.

Točka dnevnega reda št.1:

M. Kumelj je v uvodu pozdravil sodelujoče. Pove, da je predhodno usklajevanje faza v izdelavi načrta, ki ima podlago v 86. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanju z divjadjo (Ul. RS, št. 91/2010 in 200/20) ter, da se bo o poteku usklajevanja sprotno pisal zapisnik. V nadaljevanju predstavi usmeritve in ukrepe v populacijah, katere je na podlagi analiz preteklega upravljanja, stanja populacij divjadi in ciljev upravljanja, kot odgovorni načrtovalec predvidel za leti 2025 in 2026. V zapisniku bodo argumenti za določene ukrepe zapisani dokaj kratko, saj so opredeljeni v tekstu načrta.

- 1. Dela v okolju**
Dela v okolju so načrtovana v višini kot so jih predlagali upravljavci lovišč.

- 2. Srnjad**
ZGS predlaga odvoz v višini 3200 živali. Predstavnika OZUL ocenjujeta, da je načrtovan odvoz srnjadi prevelik, še zlasti zaradi vpliva plenilcev in pričakovanega večjega vpliva šakalov. Poleg tega je v načrtu zapisano, da je gozdno mladje v LUO med manj objedenimi v Sloveniji. Predlagajo, da se upošteva predlog upravljavcev lovišč v višini 2628 živali. Jarc izpostavi zmanjševanje številčnosti srnjadi v Sloveniji zaradi vpliva šakala. Kumelj pojasni, da je zaradi vpliva šakala možno odstopanje od načrta v višini – 40 %.

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

3. *Jelenjad*

Načrtovalec predstavi podatke analiz upravljanja z jelenjadjo v preteklih letih in oceno stanja. Izpostavi znatno povečevanje številčnosti jelenjadi. Po prvi bi se načrtovan odvzem jelenjadi v prihodnjih dveh letih povečal za 28 % v primerjavi z realiziranim odvzedom preteklih dveh let, od tega v loviščih skupine A za 12 % in skupini lovišč B za 27 %. Ob tem se v strukturi načrtovanega odvzema upošteva dodaten odvzem nerealiziranega i odvzema junic in košut v preteklih dveh letih, ki bi moral odvzem košit in junic biti za 15 % večji od odvzema jelenov 1+. Stane Gabrijel predlaga, da se načrtuje odvzem nad enoletne jelenjadi v spolnem razmerju 1:1. Kumelj pojasni, da 15 % večji odvzem ženske jelenjadi narekuje spolno razmerje telet, ki je v korist ženskega spola. V primeru odvzema v razmerju 1:1 bo v prihodnje številčnost jelenjadi še naraščala.

Brane Križe pove, da je dotok jelenjadi iz LPN Kočevsko še vedno velik, da pa bi lovci lahko imeli probleme pri doseganju načrtovanega odvzema če se ta dotok zmanjša.

Franč Jarc zahteva, da se dopustno osdstopanje realizacije od načrta dovoli v višini – 20%.

4. *Damjak*

Predlagana višina odvzema je 156 živali. Podatki nakazujejo, da se številčnost damjaka povečuje, vendar je dše vedno večina damjakov uplenjenih ob meji z Zasavskim LUO..

5. *Divji prašič*

Načrtovalec predlaga odvzem v višini 1420 živali. Predstavniki lovcev izpostavijo, da divje prašiče intenzivno lovijo, da pa obstaja bojazen, da ne bo mogoče upleniti 20 % svinj in lanščakov, še zlasti v primeru večjega prirastka in s tem večjega deleža ozimcev v populaciji.

6. *Šakal*

Načrtovalec predlaga načrtovan odvzem v višini 400 živali in je znatno večji kot v preteklih letih. Poudari, da je višina načrtovanega odvzema v preteklih letih bila neustrezna. Vinko Merzel predlga, da se za lov šakala dovoli uporaba nočne optike. Kumelj pojasni, da uporaba naprav ni predmet načrta temveč predpisov.

7. *Lisica, jazbec, kuni, fazan, sraka, šoja, siva vrana*

Višina načrtovanega odvzema bo v višini predlaganega odvzema upravljavcev lovišč

8. *Poljski zajec*

ZGS predlaga odvzem v višini 200 živali.

9. *Raca mlakarica*

ZGS predlaga odvzem v višini 200 živali.

Zapisal:

Marjan Kumelj

Višji sodelavec I

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

Šifra: 900-3/2023-22

Datum: 17. 3. 2025

ZAPISNIK

12. seje Strokovnega sveta OE Novo mesto, ki je bila 17. 3. 2025, s pričetkom ob 8.00 uri

Vabljeni na sejo Strokovnega sveta:

mag. Andrej Kotnik, Andrej Držaj, Marjan Grah, Miloš Kecman, Anton Turk in dodatno Marjan Kumelj
Prisotni: Anton Turk, mag. Andrej Kotnik, Andrej Držaj, Marjan Grah in Miloš Kecman, Marjan Kumelj

Dnevni red:

1. Predstavitev osnutka Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026 in določitev osnutka načrta (Kumelj)
2. Obravnava osnutka Poročila o delu ZGS OE Novo mesto za leto 2024
3. Obravnava Programa dela ZGS OE Novo mesto za 2025
4. Razno, kadrovska situacija na OE

AD 1

Sestavljenec načrta Marjan Kumelj, višji sodelavec I, je predstavil osnutek Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026. V postopku nastajanja se je izvajala širša participacija z deležniki, predstavniki lovstva in kmetijstva. Zaradi močnega vpliva LUN za III. Kočevsko Belokranjski LUO na dogajanje v Novomeškem LUO in na gozdove v GGO Novo mesto je potrebno spremljati in sodelovati v postopku priprave tudi tega načrta.

Člani strokovnega sveta ocenjujejo osnutek načrta kot primeren za nadaljnji postopek.

Sklep št. 22: Strokovni svet OE se je seznanil z vsebino osnutka in določil osnutek načrta za I. Novomeško lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026.

AD 2

Koordinator priprave Poročila o delu ZGS OE Novo mesto za leto 2024 Marjan Grah je predstavil potek priprave in osnutek dokumenta.

Sklep št. 23: Strokovni svet OE Novo mesto sprejme osnutek Poročila o delu ZGS OE Novo mesto za leto 2024.

AD 3

Koordinator priprave Programa dela ZGS OE Novo mesto za 2025 Marjan Grah je predstavil potek priprave in osnutek dokumenta.

Sklep št. 24: Strokovni svet OE Novo mesto sprejme osnutek Programa dela ZGS OE Novo mesto za leto 2025.

AD 4 Razno

Vodja OE je predstavil kadrovska situacija na OE s predvidenimi odhodi in razpisi za nove zaposlitve. Potrebno je angažiranje za iskanje novih kompetentnih sodelavcev.

Digitalno podpisal Anton Turk
Datum: 2025.03.17 08:59:16
+01'00'

Anton Turk
Predsednik Strokovnega sveta

Gubčeva 15, 8000 NOVO MESTO
Tel.: +386 (0)7 39-42-550, www.zgs.si, e-pošta: oenovomesto@zgs.si

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

Šifra: 3401-5/2025-1

Datum: 20. 3. 2025

Vabilo

V skladu z 86. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanja z divjadjo (Ur.list RS, šte. 91/10 in 200/20) in Zakonom o divjadi in lovstvu (Ur.l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22) Vas vabimo **na javno predstavitev osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za I. Novomeško lovsko upravljaljsko območje za leti 2025 in 2026.**

Predstavitev bo

**v ponedeljek, 7. aprila 2025 ob 10.00 uri,
v sejni sobi Kmetijsko gozdarskega zavoda Novo mesto
Šmihelska c. 14, Novo mesto.**

Javna predstavitev je namenjena podajanju pripomb predstavnikov organizacij, ki jih navaja že omenjeni pravilnik. Pripombe se zapišejo v zapisnik javne predstavitve in se smiselno upoštevajo pri oblikovanju predloga načrta.

Osnutek načrta je objavljen na spletni strani zavoda za gozdove Slovenije:

<https://www.zgs.si/delovna-podrocja/prostozivece-zivali/lovskoupravljaljsko-nacrtovanje> pod zavihkom »Osnutki dvoletnih načrtov za leti 2025 in 2026«.

Pripombe k osnutku načrta je možno podati pisno ali ustno na javni predstavitvi. Pripombe lahko posredujete tudi pisno na elektronski naslov OENovomesto@zgs.si in sicer do pričetka javne predstavitve.

Vljudno vabljeni.

Anton TURK
Vodja območne enote

Poslati: - seznam na zadnji strani!

Gubčeva 15 — 8000 Novo mesto — +386 (0)7 394 25 50 — www.zgs.si — OENovomesto@zgs.si

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

Vabljeni:	E-pošta
OZUL Novomeškega LUO, Seidlova cesta 6, 8000 Novo mesto	zld.nm@siol.net
Sindikat kmetov Slovenije, Gospodinska ulica 6, 1000 Ljubljana	sindikat.kmetov.slovenije@gmail.com
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Sektor za lovstvo, Dunajska 22, 1000 Ljubljana	saso.novinec@gov.si
Zveza lastnikov gozdov Slovenije, Slovenska vas 5, 8232 Šentrupert	info.zlgs@gmail.com
Društvo lastnikov gozdov ob reki Krki, Aleš Lavrič, Gorenje Polje 1, 8361 Straža	
Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva	info@osvoboditevzivali.si
Društvo za zaščito živali, p.p. 4733, 1001 Ljubljana	info@dzzz.si
Upravna Enota Novo mesto, Oddelek za družbene dejavnosti, gospodarstvo in kmetijstvo, Defranceschijeva 1, 8000 Novo mesto	ue.novomesto@gov.si
Upravna enota Sevnica, Glavni trg 19a, 8290 Sevnica	ue.sevnica@gov.si
Inšpekcija za lovstvo in ribištvo, OE Novo mesto, Izpostava Brežice, Cesta prvih borcev 24A, 8250 Brežice	Barbara.Ogorevc@gov.si
ZRSVN, OE Novo mesto, Adamičeva ul. 2, 8000 Novo mesto	zrsvn.oe@zrsvn.si
KGZS, Zavod NM, Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto	tajnistvo@kgzs-zavodnm.si
Slovenski državni gozdovi d.o.o., Rožna ulica 39, 1330 Kočevje	tajnistvo@sidg.si
Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice	obcina@dolenjske-toplice.si
Občina Mirna Peč, Trg 2, 8216 Mirna Peč	obcina.mirnapec@siol.net
Mestna občina Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto	mestna.obcina@novomesto.si
Občina Šentjernej, Prvomajska cesta 3a, 8310 Šentjernej	sentjernejsiol@siol.net
Občina Škocjan, Škocjan 67, 8275 Škocjan	info@obcina-skocjan.si
Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk	obcina.zuzemberk@siol.net
Občina Trebnje, Goliev trg 5, 8210 Trebnje	obcina.trebnje@trebnje.si
Občina Sevnica, Glavni trg 19a, 8290 Sevnica	obcina.sevnica@siol.net
Občina Straža, Ulica talcev 9, 8351 Straža	info@obcina-straza.si
Občina Mirna, Glavna cesta 28, 8233 Mirna	obcina@mirna.si
Občina Šmarješke Toplice, Šmarjeta 66, 8220 Šmarješke Toplice	info@smarjeske-toplice.si
Občina Mokronog - Trebelno, Pod gradom 2, 8230 Mokronog	obcina@mokronog-trebelno.si
Občina Šentrupert, Šentrupert 5, 8232 Šentrupert na Dolenjskem	obcina@sentrupert.si
Občina Kostanjevica na Krki, Ljubljanska cesta 7, 8311 Kostanjevica na Krki	obcina@kostanjevica.si
Zavod za gozdove Slovenije, OE Brežice	oebrezice@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje	oekocevje@zgs.si
Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana	oeljubljanazgs@zgs.si
DOPPS, Tržaška 2, 1000 Ljubljana	dopps@dopps.si

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

Šifra: 3401-5/2025-6

Datum: 7. 4. 2025

**Zapisnik Javne obravnave osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za
I. Novomeško LUO za leti 2025 in 2026 z dne 7. 4. 2025
in opredelitev do pripomb podanih na javni predstavitvi in poslanih po elektronski pošti**

Vabljeni: OZUL Novomeškega LUO, Seidlova cesta 6, 8000 Novo mesto; Sindikat kmetov Slovenije, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana; Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Sektor za lovstvo, Dunajska 22, 1000 Ljubljana; Zveza lastnikov gozdov Slovenije, Slovenska vas 5, 8232 Šentrupert; Društvo lastnikov gozdov ob reki Krki, Aleš Lavrič, Gorenje Polje 1, 8361 Straža; Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva; Društvo za zaščito živali, p.p. 4733, 1001 Ljubljana; Upravna Enota Novo mesto, Oddelek za družbene dejavnosti, gospodarstvo in kmetijstvo, Defranceschijeva 1, 8000 Novo mesto; Upravna enota Sevnica, Glavni trg 19a, 8290 Sevnica; Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, OE Novo mesto, izpostava Brežice, Cesta prvih borcev 24a, 8250 Brežice - Barbara Ogorevc; ZRSVN, OE Novo mesto, Adamičeva ulica 2, 8000 Novo mesto; KGZS, Zavod NM, Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto; Slovenski državni gozdovi d.o.o., Rožna ulica 39, 1330 Kočevje; Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice; Občina Mirna Peč, Trg 2, 8216 Mirna Peč; Mestna občina Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto; Občina Šentjernej, Prvomajska cesta 3a, 8310 Šentjernej; Občina Škocjan, Škocjan 67, 8275 Škocjan; Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk; Občina Trebnje, Goliev trg 5, 8210 Trebnje; Občina Sevnica, Glavni trg 19a, 8290 Sevnica; Občina Straža, Ulica talcev 9, 8351 Straža; Občina Mirna, Glavna cesta 28, 8233 Mirna; Občina Šmarješke Toplice, Šmarjeta 66, 8220 Šmarješke Toplice; Občina Mokronog-Trebelno, Pod gradom 2, 8230 Mokronog; Občina Šentrupert, Šentrupert 5, 8232 Šentrupert na Dolenjskem; Občina Kostanjevica na Krki, Ljubljanska cesta 7, 8311 Kostanjevica na Krki; DOPPS, Tržaška 2, 1000 Ljubljana; Zavod za gozdove Slovenije, OE Brežice; Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje; Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana.

Prisotni: Sašo Novinec (MKGP), Stane Gabrijel (OZUL Novo mesto, ZLD), Anton Turk (ZGS OE Novo mesto), Andrej Kotnik (ZGS OE Novo mesto), Borut Tavčar (LD Padež), Brane Križe (OZUL NM LUO), Jože Henigman (LD Toplice), Branko Tolar (LD Toplice), Pavel Vidic (KGZ OE Novo mesto), Miro Kos (LD Šentrupert), Miha Petrič (LD Šentrupert), Aleksander Jordan (LD Plešivica), Tanja Jakše Gazvoda (Slovenske novice), Mitja Žagar (kmet), Barbara Ogorevc (IRSKGRL, lovsko inšpekcija), Marko Repše (LD Trebelno), Rudi Praznik (LD Veliki Gaber), Mirko Žefran (LD Veliki Gaber), Franc Pogačnik (Metropolitana d.o.o.), Jakob Zaletel (LD Gorjanci, GG Bled), Primož Tratar (LD Otočec), Marjan Jenko (LD Škocjan), Jure Mlakar (LD Novo mesto), Iztok Rožič (LD Novo mesto), Andrej Pavlič (LD Orehovica), Hinko Rihtar (LD Mirna Peč), Tomaž Janževič (LD Šentjernej), Iztok Fister (neznano), Tomaž Bedek (LD Padež, LZSKUD), Jože Golob (LD Trebnje), Jože Uhan (LD Trebnje).

Gubčeva 15 — 8000 Novo mesto — +386 (0)7 394 25 50 — www.zgs.si — OENovoMesto@zgs.si

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

Javna predstavitev se je pričela ob 10.00 uri v sejni sobi Kmetijsko gozdarskega zavoda, Šmihelska cesta 14, Novo mesto.

Javna predstavitev je bila zaključena ob 12.15 uri.

Javno predstavitev je vodil Marjan Kumelj (ZGS OE Novo mesto)

Dnevni red:

- 1. Predstavitev osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2025 in 2026**
- 2. Mnenja in pripombe**

Točka dnevnega reda št. 1: Predstavitev osnutka Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2025 in 2026 (v nadaljevanju: načrt)

Po pozdravnem nagovoru je Marjan Kumelj predstavil dosednji potek izdelave načrta.

V nadaljevanju je Marjan Kumelj kot izdelovalec načrta pojasnil namen javne predstavitve ter ob Power Point prezentaciji povzel vsebino osnutka načrta.

Povedal je, da bo na mnenja in pripombe, ki bodo podane na javni predstavitvi, podal kratka pojasnila že na sami predstavitvi, naknadno pa bodo opredelitve do pripomb skupaj z zapisnikom posredovane organizacijam, ki bodo podale pripombe in mnenja. Opredelitve do pripomb, ki jih bodo podale LD, bodo posredovane na OZUL NM LUO.

Točka dnevnega reda št. 2: Mnenja in pripombe

1) Stane Gabrijel (OZUL Novomeškega LUO)

Podane pripombe so v prilogi zapisnika javne obravnave.

G. Gabrijel navaja, da so upravljalci lovišč načrtovali odvzem srnjadi v višini 2624 živali za naslednji 2 leti in da jim gre najbolj zaupati. Pri tem navaja, da je prisotnost volkov skoraj v vseh loviščih, poleg tega pa beležijo prisotnost najmanj petih različnih risov. Hkrati navaja, da mora biti načrtovana struktura odvzema v spolnem razmerju 50 proti 50, odstopanje navzdol naj tudi ne bi bilo omejeno.

Opredelitev do pripombe:

Načrtovan odvzem srnjadi v višini 3000 živali in ob tem dovoljenem odstopanju – 40 %, zaradi prilagojenega načrtovanja ob upoštevanju prisotnosti šakala, omogoča upravljavcem lovišč, da realizirajo odvzem tudi v višini njihovega predloga (spodnja meja $3000 \times 0,6 = 1800$). Načrtovan odvzem v tej višini torej omogoča, da nekateri upravljalci lovišč izvedejo odvzem v višini, kot so ga predlagali. Načrtovan odvzem ne sledi vsem predlogom upravljavcem lovišč. Podajam primer:

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

za eno izmed lovišč je upravljavec lovišča predlagal odvzem v višini 70 živali, ob tem, da je v preteklem desetletju, ter tudi v zadnjih dveh letih, letni odvzem znašal vedno nad 150 živali, od tega je bilo povprečno 35 izgub, od tega večina zaradi prometa. Glede na te podatke ni razumljivo, zakaj bi bilo takšno zmanjšanje načrtovanega odvzema. Načrtovalec je v tem lovišču v januarju 2025 ob terenskem obhodu, v 2 urah, le na območju ok. 80 ha videl 18 živali srnjadi. Načrtovan odvzem srnjadi je v spolnem razmerju 1 proti 1, tako da je pripomba s strani OZUL brezpredmetna.

G. Gabrijel navaja, da je bil postopek usklajevanja načrta v nasprotju z zakonskimi in podzakonskimi akti, ki urejajo to področje, saj ta zahteva usklajevanje le z OZUL.

Opredelitev do pripombe:

Načrtovalec je na usklajevalni sestanek povabil predstavnike kmetijskih organizacij na podlagi zahteve CE ZGS. Na usklajevalni sestanek v fazi priprave načrta bodo tudi v prihodnje vabljeni predstavniki kmetijskih organizacij, saj so le ti predstavniki dejavnosti, na katere ima divjad lahko zelo velik vpliv, in s tem vpliv na dejavnosti in interese lastnikov zemljišč.

G. Gabrijel navaja, da bi moral biti odvzem jelenjadi v loviščih vsaj tolikšen, da bi prihodki od jelenjadi pokrivali višino povzročenih škod, ali pa se dogovoriti z državo o subvencijah za poplačilo. Hkrati navaja, da je predlagani odvzem 680 jelenjadi za naslednji dve leti kar visok in temu primerno bi bilo odstopanje realizacije načrta $\pm$ 30 %. Hkrati navaja, da bi morale biti spolno razmerje načrtovanega odvzema v razmerju 1 proti 1, saj trdi, da je tudi v populaciji jelenjadi spolno razmere 1 proti 1.

Opredelitev do pripombe:

V loviščih, ki mejijo na LPN Kočevsko, je načrt odvzema jelenjadi takšen, da prihodki od prodanega mesa jelenjadi že sedaj znatno presegajo višino izplačanih odškodnin za škodo od jelenjadi. Ob tem velja poudariti, da je v tej skupini lovišč dovoljeno odstopanje realizacije od načrta v višini - 20 %, v preostalih loviščih (lovišča skupina B) pa višine odvzema ni potrebno dosegati, potrebno pa je zagotavljati ustrezno strukturo odvzema, pri kateri mora biti odvzem junic in košut vsaj za 15 % večji od odvzema nad enoletnih jelenov. Glede načrtovanega spolnega razmerja odvzema jelenjadi je načrtovalec upošteval, da je že ob pleganju oziroma v času lovne dobe telet spolno razmerje pomaknjeno v korist ženskega spola. Analize kažejo, da je v populaciji za ok. 15 % več ženskih kot moških telet. Poleg tega izsledki raziskav navajajo, da je naravna smrtnost moške jelenjadi večja kot ženske. Ob neupoštevanju prej zapisanih dejstev bi izvajanje odvzema v spolnem razmerju 1 proti 1 imelo za posledico nadaljnje naraščanje številčnosti jelenjadi. Menimo, da je izvajanje odvzema v spolnem razmerju 1 proti 1 v preteklem desetletju imelo za posledico povečanje številčnosti jelenjadi.

G. Gabrijel navaja, da so upravljavci lovišč načrtovali odvzem 835 divjih prašičev v prihodnjih dveh letih, načrt pa določa odvzem v višini 1520 živali. Meni, da je to v škodo upravljavcev lovišč, ki ne bodo dobili toliko izplačil s strani države za uplenjene divje prašiče, da s temi sredstvi pripomorejo k izplačevanju škod.

Opredelitev do pripombe:

Višina načrtovanega odvzema ne vpliva na višino stimulacij za odstrel divjih prašičev, katere izplačuje država, saj so ta izplačila povezana z višino odvzema prašičev preteklih let. V preteklem

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

dvoletnem obdobju je bilo v LUO ovrednotenih 38.296 € škod od divjih prašičev, katere so oškodovancem poravnali upravljavci lovišč. V tem obdobju je bilo upravljavcem lovišč izplačanih 68.000 € stimulacij s strani države, poleg tega pa je vrednost mesa divjih prašičev po naši oceni, ob povprečni ceni 2 € za kg, znašala 120.000 €. Ob upoštevanja dejstva, da je višina stimulacije za uplenjenega divjega prašiča vezana na višino odvzema preteklih let, bodo stimulacije izplačevane samo v primeru nadaljnega povečevanja številčnosti divjih prašičev, ki bi omogočala tudi večji odstrel. Iz tega vidika je učinek stimulacij celo vprašljiv. Glede na zapisano ne vidimo smiselno podane pripombe.

G. Gabrijel navaja, da so zveri v številčnem porastu. Meni, da so največji problem šakali, ter da bi moral biti načrtovan neomejen odzem. Meni tudi, da je v naravi preveč volkov in bi bilo potrebno njihovo številčnost znižati.

Opredelitev do pripombe:

Menimo, da je načrtovan odzem šakalov v višini 400 živali ob hkratnem dovoljenem preseganju 50 % tolikšen, da upravljavce lovišč praktično ne omejuje pri izvajanju odvzema. Poseganja v populacijo volka ni predmet obravnavanega načrta.

G. Gabrijel navaja, da bi načrt odvzema divjadi moral sloneti na predlogih posameznih upravljavcev lovišč, ter navaja, da je to navodilo MKGP. Trdi, da se tako načrtuje v drugih LUO in sprašuje zakaj tako načrtovanje ni možno tudi za NM LUO. Navaja tudi, da v kolikor načrtovalec ne upošteva predlogov upravljavcev lovišč, vsaj pričakuje, da se bo držal navedb resornega ministrstva.

Opredelitev do pripombe:

Načrtovalcu ni poznano nikakršno navodilo ali predpis, katerega bi izdalo MKGP, v katerem bi načrt bil prepis predlogov upravljavcev lovišč. Načrt za upravljanje z divjadjo za prihodnji dve leti sicer deloma upošteva predloge lovišč, vendar pri tem sledi tudi zastavljenim ciljem upravljanja s posamezno vrsto divjadi in interesov drugih deležnikov (lastniki zemljišč).

2) Primož Tratar (LD Otočec)

Na javni predstavitvi podane pripombe je podal tudi v pisni obliki, ki so priloga načrta.

G. Tratar predlaga, da se v lovišču Otočec načrtuje odzem srnjadi v višini, ki bo omogočala do 40 % odstopanje zaradi šakala. Meni namreč, da je šakal prisoten tudi v lovišču Otočec ter da se bo njegov vpliv na srnjad lahko povečal v prihodnjih letih. Predlaga, da se to upošteva tudi v loviščih, ki imajo načrtovan odzem nad 2 živali na 100 hektarjev.

Opredelitev do pripombe:

Pripomba se upošteva in se načrt spremeni tako, da se bo v lovišču Otočec načrt odvzema srnjadi zmanjšal do višine 2 živali na 100 hektarjev in bo prihodnjih dveh letih znašal 194 živali (prvotni predlog LD je bil 210 živali). Načrt odvzema se bo zmanjšal tudi v lovišču Mirna na 136 živali (predlog LD je bil 156 živali). Z dovoljenim preseganjem načrtovanega odvzema bo upravljavec lovišča lahko izvedel tudi prvotno predlagan odzem.

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

G. Tratar meni, da je predpis o 15 % večjem odvzemu junic in košut za lovišča skupine B2 pretiran in naj se to zahtevo izvzame, oziroma glede na pretiran načrt LD Trebelno omeji odstrel v omenjeni LD.

Opredelitev do pripombe:

Pripomba se ne upošteva. Kot je bilo že pojasnjeno v opredelitvi do pripombe podane s stran OZUL, je predpisan 15 % večji odvzem košut in junic v primerjavi z jeleni določen s ciljem zaustavljanja povečevanja številčnosti jelenjadi. Morebitno omejevanje odvzema v lovišču Trebelno bi bilo v nasprotju s tem ciljem. Širjenje jelenjadi v lovišče Otočec je iz lovišča Trebelno. V tem lovišču se je odvzem v zadnjem obdobju znatno povečal. Če je še pred desetletjem odvzem v tem lovišču znašal ok. 4 živali letno, je v zadnjih letih ok. 14 živali. Omejitev odvzema v lovišču Trebelno bi bilo v nasprotju s postavljenimi cilji. Celo nasprotno, v kolikor se bo številčnost jelenjadi povečevala, se bo načrtovan odvzem celo še povečal in obvezujoče določal.

G. Tratar sprašuje, ali je napaka v preglednici osnutka načrta, ki prikazuje razdelitev odvzema za leti 2025 in 2026 pri srnjadi in jelenjadi, saj se načrtovan odvzem bistveno razlikuje od predloga upravljalca lovišča.

Opredelitev do pripombe:

Pripomba se upošteva pri načrtovanem odvzemu srne, saj je v preglednici napaka in so vpisane vrednosti letne, namesto dvoletne. Načrtovan odvzem srnjadi v loviščih se bo ustrezno popravil.

3) Metropolitana d.o.o.

Po elektronski pošti so bile podane pripombe, vprašanja in mnenja glede načrta in so priloga načrtu.

Metropolitana d.o.o. navaja, da je v načrtu načrtovan obseg vzdrževanja pasišč v primerjavi z ostalimi LUO zelo nizek, še posebej pa je nizek obseg vzdrževanje grmišč.

Opredelitev do pripombe:

Obsega vzdrževanja grmišč načrt ne omejuje. Glede na oceno, da so prehranski pogoji za rastlinojedo divjad dobri, menimo, da namensko vzdrževanje grmišč zaradi dodatnega izboljševanja prehranske ponudbe ni potrebno.

Metropolitana d.o.o. zahteva, da morajo imeti upravljalci lovišč pred postavitvijo lovsko tehničnih objektov pridobljeno pisno soglasje lastnika in skupaj dogovorjeno mesto postavitve.

Opredelitev do pripombe:

Pripomba se upošteva. Načrtovani lovsko tehnični objekti v načrtu upravljalcem lovišč še ne dajejo pravice njihove izvedbe na zemljiščih, ki niso v njihovi lasti. Pravica do postavitve teh objektov naj bi bila v dogovoru med upravljalcem lovišča in lastnikom zemljišča. Glede na to, da Metropolitana zahteva pisno soglasje lastnika, se bo načrt dopolnil tako, da bo v njem zapisano, da morajo upravljalci lovišč na zemljiščih v lasti Metropolitane d.o.o. pridobiti za izvedbo lovsko tehničnih objektov njihovo pisno soglasje. V načrtu pa ne bomo zapisali, da je obvezno pisno soglasje tudi za objekte na ostalih zemljiščih, saj menimo, da bi posegali na področje, ki ni predmet načrta in posega v odnos upravljalcev lastnik.

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

Metropolitana d.o.o. pogreša jasen zapis vplivov jelenjadi, šakala in volka na populacijo avtohtone srnjadi.

Opredelitev do pripombe:

Tako kot srnjad je avtohtona tudi jelenjad, volk in tudi šakal. Vpliva jelenjadi na srnjad v LUO praktično ni. Vpliv jelenjadi na srnjad bi bil možen le v primeru izrazitejše konkurence pri rabi prehranskih virov. Glede na majhno gostoto jelenjadi v predelu Gorjancev ocenjujemo, da jelenjad ne vpliva na številčnost srnjadi. Glede vpliva volka in šakala na srnjad menimo, da ti vrsti ne bosta ogrozili obstoj srnjadi, še posebej zato, ker volk in šakal nista prehranska specialista, ampak prehranska generalista.

Metropolitana d.o.o. navaja, da je v načrtu nelogičnost, saj je zapisano, da je cilj izločitev damjaka, v nadaljevanju pa je cilj tudi zaustavitev njegove prostorske stiske in preprečevanja njegove številčnosti.

Opredelitev do pripombe:

Osnovni cilj upravljanja z damjakom je zaustavitev prostorskega širjenja populacije in preprečitev naraščanja številčnosti. Cilj, opredeljen v DLUN glede opravljanja z damjakom, je njegova popolna odstranitev iz lovišč. V načrtu tudi nikjer ni omenjeno, da je damjak avtohtona vrsta, temveč je opredeljen kot tujerodna vrsta. Zapis na strani 26 glede zaustavitve njegove prostorske širitve in preprečevanja naraščanja njegove številčnosti je v skladu s postavljenim osnovnim ciljem. Zavedamo se, da samo z usmeritvami načrta ne bo možno odstraniti damjaka iz lovišč, saj upravljavci lovišč za to nimajo interesa. Za popolno odstranitev damjaka iz lovišč bi bili potrebni drugačni ukrepi. Glede na to, da upravljavci lovišč plačujejo koncesnino v višini 15 % od vrednosti mesa damjakov, bi znatni dvig koncesnine iz naslova prihodkov damjakov zmanjšal interes upravljavcev lovišč za ohranitev damjaka. Glede na prostorski razpored odvzema, kjer je večina damjakov uplenjena ob Zasavskem LUO, je videti, da je prisotnost damjaka v NM LUO v veliki meri posledica njegove znatno višje gostote v tem LUO.

4) Območna enota KGZS Brežice, Odbor izpostave Sevnica

Po elektronski pošti so bile podane pripombe, vprašanja in mnenja glede načrta in so priloga načrtu.

KGZS OE Brežice predlaga višji odstrel jelena, damjaka in divjega prašiča, saj je njihova številčnost previsoka. Poleg tega si želijo, da bi bilo več ukrepov in izvedbe preprečevanja škod na kmetijskih zemljiščih.

Opredelitev do pripombe:

Višina odvzema divjega prašiča navzgor ni omejena. Načrtovan odzjem jelenjadi je v loviščih, ki ležijo v občini Sevnica, v primerjavi s preteklim obdobjem znatno večji (za ok. 27 %) V preteklem desetletnem obdobju v teh loviščih ni bilo izplačane nobene škode od jelena ali damjaka. Predlagatelju predlagamo, da lastnike zemljišč pozove, da v primeru ugotovitve škod od divjadi na kmetijskih površinah zahtevajo plačilo odškodnine. Ob pričakovanosti škod pa naj že v začetku od upravljavca lovišč zahtevajo zaščitna sredstva. Ob tem naj poudarimo, da je v Zakonu o divjadi in lovstvu sicer zapisano, da mora tisti, ki mu divjad lahko povzroči škodo, na primeren način kot dober gospodar narediti vse potrebno, da obvaruje svoje premoženje pred nastankom škode,

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

nikjer pa ni določeno, kakšni so ti ukrepi. Menimo tudi, da so morebitne zahteve upravljavcev lovišč do potencialnih oškodovancev glede potrebnih ukrepov (npr. elektro ograje, različne višine mrež...) in pogojevanje izvedbe le teh v smislu upravičenosti do odškodnine brez pravne podlage.

5) MKGP, direktorat za gozdarstvo in lovstvo

Po elektronski pošti so bile podane pripombe, vprašanja in mnenja glede načrta in so priloga načrtu.

MKGP predlaga, da se v drugem odstavku na strani ena med pravne akte doda tudi Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih.

Opredelitev do pripombe:

Pripomba se upošteva in načrt se bo ustrezno dopolnil.

MKGP glede zapisov, ki podrobneje navajajo lovišča, v katerih v preteklih letih ni bil dosežen ustrezen odvzem junic in košut, ter navedbe o povečanju načrtovanega odvzema v prihodnjih dveh letih, navaja, da za »poračunavanje« ne obstaja pravna podlaga in meni, da je načrtovan odvzem izveden ali neizveden, glede na realizacijo in cilje upravljanja, ter naj se v vsakem načrtovalskem obdobju določi nove, temu prilagojene ukrepe.

Opredelitev do pripombe:

Pripomba se ne upošteva. Podlaga za navedene zapise v načrtu je načrt za obdobje 2023-2024, kjer je navedeno, da je v več letnem obdobju potrebno v nekaterih loviščih zagotavljati vsaj za 15 % večji odvzem ženske eno in več letne jelenjadi v primerjavi z moško jelenjaddo. Navedba lovišč je zapisana zato, da se bo pri razdelitvi za LUO načrtovanega odvzema ustrezno razdelila po loviščih. Neprimerno bi bilo, da bi se nerealiziran odvzem junic in košut v preteklih letih pripisal v lovišča z ustreznim odvzemom.

MKGP opozarja na napako, saj je v načrtu zapisano, da mora biti v loviščih Tržišče in Šentjanž odvzem košut vsaj 120 % večji od odvzema jelenov, saj je verjetno mišljeno 20 %. Prav tako opozarja na napako v prilogi štiri, saj je v preglednici odvzema parkljaste divjadi v loviščih za srnjad prikazana višina za eno letno obdobje.

Opredelitev do pripombe:

Gre za napako v osnutku načrta in načrt bo ustrezno popravljen, tako pri damjaku kot tudi v razdelilniku odvzema srnjadi.

Zapisal:

Marjan Kumelj
Višji sodelavec I

Poslati:

- vsem udeležencem po elektronski pošti

Anton Turk
Vodja območne enote

Digitalno
podpisal
Anton Turk
Datum:
2025.04.09
15:04:15
+02'00'

Območno združenje UL

I. novomeškega LUO

Seidlova cesta 6

8000 Novo mesto

Datum: 30. 3. 2025

Zavod za gozdove Slovenije

Območna enota Novo mesto

Gubčeva 15

8000 Novo mesto

Zadeva: Pripombe na osnutek dvoletnega načrta za I. novomeško LUO za leti 2025-2026

Osnutek dvoletnega načrta za I. novomeško LUO za leti 2025 -2026 smo skrbno proučili z namenom zaščite in varstva divjadi in tudi dobrega sodelovanja in sobivanja z vsemi ostalimi uporabniki prostora. Še posebej se zavzemamo za dobro sodelovanje z obdelovalci kmetijskih površin, živinorejci in gozdarji.

1. **SRNJAD** je naša najpogostejša vrsta divjadi, ki žal izginja iz naših lovišč, zaradi velikih težav z šakalom, ki je v zadnjih letih preplaval vsa lovišča v I. novomeškem LUO in povzroča drastične spremembe v okolju. Srnjad nikoli do sedaj ni povzročala tako velike škode na kmetijskih in gozdnih površinah, da bi bilo potrebno v dvoletnih načrtih planirati takšno količino odvzema kot je predvideno za prihodnje dve leti.
2. **Načrtovan odvzem načrtovalca ZGS 3000 srnjadi** za naslednji dve leti je dobesedno nevzdržen in nepremišljen. Če pogledamo graf na strani 14 se lahko vprašamo kam bo šla krivulja v naslednjih dveh letih. Mogoče na čisti minimum, kot se to, na žalost, že dogaja drugje v Sloveniji.
3. **Upravitelji lovišč so načrtovali 2624 kosov** za naslednji dve leti in jim gre najbolj zaupati kaj imajo v loviščih in kakšne so možnosti odvzema, čeprav je težko predvideti, kolikšne bodo izgube po zvreh, predvsem šakalov, bo plan zelo težko realizirati. Prisotnost volkov je skoraj v vseh loviščih,

gre od večjih do manjših tropov, kakor tudi posameznih živali. V preteklih dveh letih smo beležili prisotnost najmanj petih različnih risov. Vsak osebek rabi 50 kosov srnjadi letno za preživetje. Veliko izgub je tudi zaradi volkov, lisic, krokarjev. Tukaj moramo prišteti še izgube zaradi povoza na cesti, kmetijskih strojev, krivolova itd. Lovci s svojo prisotnostjo v loviščih lahko najbolj točno ocenijo stalež srnjadi v loviščih, ki pa je po njihovih opažanjih porazno, kar potrjuje tudi foto nadzor v loviščih.

4. **Spolna in starostna struktura načrtovanja mora biti uravnotežena 50 : 50**, in ne tako kot je sedaj, ko je planiranje v škodo srn 2+. Dovoljeno odstopanje navzdol naj bi bilo v načrtu neomejeno, zaradi številčnosti srnjadi v loviščih, ki je v drastičnem upadu, ter vplivu zveri, in nekatere lovske družine že sedaj ne morejo dosegati načrtovanega odvzema srnjadi.
5. **Območno združenje upravljavk lovišč ne prevzema nobene odgovornosti za nedoseganje letnih lovskih načrtov za lovišča pri srnjadi**, ker na načrte nimamo nobenega vpliva, zato smatramo, da je čas, da odgovornost prevzame načrtovalec, ki ne upošteva nobenih pripomb Območnega združenja upravljavk lovišč. Še enkrat poudarjamo, da na pripravljen dvoletni lovsko upravljaljski načrt za I. novomeško LUO, OZUL in UL nimamo praktično nobenega vpliva ker se naši predlogi ne upoštevajo.
6. **Na usklajevanje dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za I. novomeško LUO, med ZGS in OZUL-om je načrtovalec povabil tudi druge deležnike**, kar pa zakonodaja v tej fazi postopka priprave načrtov ne predvideva. Usklajevanje glede dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za I. novomeško LUO, naj bi v skladu s Pravilnikom potekalo med ZGS in OZUL-om. Tudi sicer je usklajevanje neproduktivno, saj načrtovalec glede načrta odvzema srnjadi in tudi sicer, ni upošteval nobenih predlogov lovske organizacije. Torej je že sam postopek priprave dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za I. novomeško LUO, v nasprotju z veljavno zakonodajo in podzakonskimi akti, ki urejajo to področje.

7. **JELENJAD je divjad**, ki počasi naseljuje naše celotno LUO. Škodo povzroča na posevkih, predvsem koruzi. Lovci uspešno z odvzemom in plačilom škod preprečujejo večje konflikte glede škod jelenjadi s kmetovalci. Nikakor pa ne sprejemamo odgovornosti za dogajanja in škode tako na poljščinah kot v gozdovih z lupljenjem smrek, ki nastajajo ob meji z loviščem s katerim upravlja ZGS, Medved Kočevje.

Prehranske možnosti v predelu Lovišča Medved Kočevje so zelo osiromašene, tudi zaradi, kot se sliši, premajhnega polaganja krme in tako jelenjad množično prehaja na območje UL Toplice, Plešivice in celo LUO. Odvzem v teh loviščih mora biti vsaj tolikšen, da prihodki od jelenjadi pokrivajo višino povzročenih škod ali pa se je potrebno dogovoriti z državo, (ZGS) o subvencijah za poplačilo.

Predlagan odvzem 680 kosov jelenjadi za naslednji dve leti je kar visok in temu primerno bi bilo odstopanje v + ali- do 30% zelo primerno. UL so planirali 594 kosov jelenjadi.

Absolutno pa se zavzemamo za spolno in starostno razmerje odvzema tudi pri jelenjadi 50 : 50 %. Na ta način bi lahko pravilno uravnavali stalež divjadi, ki je v naravi po spolni strukturi v razmerju 50% : 50%. Upoštevati bi bilo potrebno tudi zimovališča jelenjadi, ki se prostorsko ločujejo med jeleni in mulasto jelenjadjo. Prerazporeditev odvzema je tako nujna.

8. **DIVJI PRAŠIČI** so planirani s strani ZGS za odvzem v obdobju 2025 – 2026 v višini 1420 živali, UL pa so planirali 835 kosov. Ker je odvzem po številu in vseh strukturah neomejen, je višji plan le v škodo Upravljavcem lovišč, ker ne bo toliko izplačil države za uplenjene prašiče, ki vsaj delno pripomorejo k izplačevanju škod. 1000 kosov planiranega odvzema divjih prašičev bi bil bolj primerna številka. Škode po divjem prašiču so večje od vse druge divjadi.

9. **MALA DIVJAD se že dolga leta** ohranja v naravi le toliko, da ne govorimo o izmrtju. Planiran odvzem je bolj pokazatelj prisotnosti posameznih vrst in dodatno ne škoduje populacijam.

10. **ZVERI so v številčnem porastu**, tako medvedi, volki, šakali in risi. Lisica je nekako vseskozi enakomerno zastopanja brez kakšnih večjih nihanj v številčnosti. Trenutno so največji problem šakali in odvzem bi moral biti

neomejen. Tudi volkov je v naravi tudi na podlagi vse obstoječe literature preveč in bi bilo nujno potrebno znižati številčnost z odvzemom.

11. SPLOŠNE PRIPOMBE IN SUGESTIJE: Od Zavoda za gozdove RS pričakujemo večjo aktivnost pri dogovarjanju s pristojnimi ministrstvi na sledečih področjih:

V kmetijstvu omejiti uporabo škropiv (vrste in čas uporabe), ki bi bili bolj prijazni do narave, predvsem male divjadi. Za vse kosilnice obvezna uporaba pripomočkov za odkrivanje divjadi na travnikih kjer se izvaja košnja, kot to poznamo v drugih državah EU.

S pristojnimi ministrstvi doseči dogovor in načrtovati odvzem vseh zveri, ki prekomerno naseljujejo naša lovišča.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je sredi marca, podalo v medijih prispevek v katerem pravi, da **Pravilnik** o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanja divjadi določa, da podatke, ki so potrebni za izdelavo dvoletnega načrta posreduje upravljavec lovišča ZGS. **Osnova za pripravo načrtov odvzema divjadi pa so ravno predlogi posameznih upravljavcev lovišč.** Če bi načrtovalec to navodilo od MKGP upošteval, namreč predloge posameznih upravljavk lovišč glede odvzema divjadi, bi zagotovil stabilni stalež srnjadi, tako pa srnjad izginja iz naših lovišč.

V drugih LUO načrtujejo tako, kot navaja zgornji odstavek. Vprašanje za načrtovalca na ZGS OE Novo mesto, pa je zakaj tako načrtovanje ni mogoče tudi za naše LUO.

Če načrtovalec že ne upošteva naših predlogov, pa pričakujemo, da se bo držal **navedb resornega ministrstva.**

Lovski zdravo!

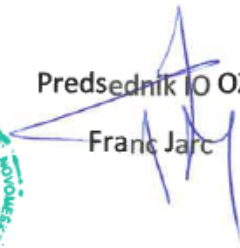
Strokovni tajnik OZUL

Stane Gabrijel

Predsednik LO OZUL

Franc Jarc

Pripombe na osnutek 2025/2026 NM LUO

Srnjad

LD z odvzemom nad 2kom/100ha srnjadi imamo odstopanja +/-20%, ne glede na odvzem šakala, ostali z odvzemom šakala ali brez odvzema šakala pa -40%/+20% ali več, je prav, da tudi LD z odvzemom nad 2kom/100ha (z odvzemom šakala) zapademo pod -40%, ker smo dejansko določeni (LD Otočec z izvzemom nad 2 kom/100ha) že v osnovi znižali načrt, vendar točnih okvirjev ne vemo, zaradi vpliva šakala. Bariera reka Krka in AC lahko trenutno popusti in vpliv šakala je lahko enormn glede še na dokaj stabilno populacijo srnjadi napram ostalim loviščem, kjer je šakal opravil svoje. Vemo, da se zveri, oz. šakal seli v področje, kjer je lažje priti do hrane.

V dopisu predosnutnega usklajevalnega sestanka s strani Kumelja je zapisano, da zaradi šakala je odstopanje -/40%. Torej predvidevam in sem prepričan, da je zato v osnutku napaka in da 3 družine, katere imamo planirano nad 2kom/100ha in imamo odvzem šakala, imamo ravno tako možno odstopanje - 40% kot ostale, oz. naj se to popravi v načrtu.

Pozdravljam pa nevezavo odstrela srn glede na odstrel srnjakov za obdobje 2025/26.

Pri odstopanjih me skrbi predvsem novi razred mladičev ž. spol, samo odstopanje +/-20%, ker vemo, da odstrel mladičev opravimo v septembru in prvi polovici oktobra, ne moremo, oz. težko ocenimo spol pred odstrelom in je lahko kategorija hitro presežena oz. nedosežena, zato je skupno odstopanje -40 % še bolj pomembno, ker vemo, da šakal pleni predvsem mlajšo srnjad.

Ravno tako je, do neke mere problematična evidenca povozov oz. poginov, ker hig. služba dobi poziv za odvoz direktno od prebivalcev, brez da bi bila LD obveščena.

Tudi dejanska lovna površina za Ld Otočec se spreminja, vinogradniška območja so stalno naseljena, konflikti divjad/pridelovalci /naseljenci se spreminja iz leta v leto, zato je v naši LD Otočec načrtovanje še bolj oteženo in je nujno večje odstopanje.

Glede na vse je nujno, da tudi ostale LD s trenutnim odvzemom nad 2kom /100ha imajo možnost odstopanja odvzema +20% /-40%.

Jelenjad

B2 skupina lovišč robnega dela ima predpisano odvzem + 15% košut in junic, glede na pretiran osnovni odvzem jelenjadi lovišča Trebelno, menim da ta predpis o +15% junic in košut za omenjeno območje B2 pretiran in se naj to zahtevo izvzame, oz. glede na pretiran načrt LD Trebelno omeji skupni odstrel v omenjeni LD.

Tabela odvzema 2025/2026

Napaka ali je predlagan spremenjen plan ZGS s tako velikimi odstopanji, glede na predlog plan Id?

Ld Otočec

Srnjad 105 /leto 2025?

Jelenjad 12? planirano skupaj 14 za dve leti

Damjak 4 /leto 2025?

Divji prašič 40 ? planirano 18 za dve leti 10+8

Glede na vse očitno ni izbran podan plan izvzema s strani Id, oz. vsaj pri divjemu prašiču in jelenjadi ne, oz. verjetno gre pri srnjadi in damjaku za napako.

Otočec, 4.4.2025

Gospodar Id Otočec: Tratar Primož

Td

PLANIRAJ ODVZEM 1,99 km/100ha, da zapademo
v -40% +20%, ali dovoli pri odvzemu 2km/100ha
odstopanje -40% +20%.

Novo mesto, 7.4.2025

Tu

METROPOLITANA d.o.o.

Mačkova ulica 6, p.p.1990, SI-1000 Ljubljana • Tel: +386 31 83 41 31 • e- pošta: franc.pogacnik@metropolitana.si

Številka:

Datum: 4.4.2025

ZAVOD ZA GOZDOVE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO

ZADEVA: Pripombe, vprašanja in mnenja glede LUN 2025/2026 za Novomeško LUO

Pozdravljeni!

Ob analizi osnutka LUN za Novomeško LUO za leti 2025 in 2026 podajamo naslednje pripombe, mnenja in vprašanja:

- str. 5 in 6: Preglednici 3.2.1 in 3.2.2. Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi: BIOMELIORATIVNI UKREPI: Vzdrževanje pasišč- v primerjavi z ostalimi LUO po Sloveniji zelo nizek obseg planiranih del na pasiščih, še posebej pa na grmiščih. Če so pasišča še nekako zaobsežena v travnati kulturni krajini, ki je v osnovi namenjena pridelavi hrane za domače prežvekovalce, pa so vzdrževana grmišča lahko bogat vir hrane v izven pašni dobi vsaj dve leti po obnovi grmišč. S tem lahko preprečimo marsikatero objedanje gospodarskih drevesnih vrst.

- str. 6: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi: LOVSKO TEHNIČNI OBJEKTI: Trije ukrepi (razen solnic, katerih postavitev opredeljujejo lovsko gozdarske norme- preprečitev lupljenja v bližini; ne v mladju; erozija;...) morajo imeti pred postavitvijo pisno soglasje lastnika in skupaj dogovorjeno mesto postavitve.

-str. 9, preglednica 3.3.1.: Škoda po divjadi: Šakal: glede na razširjenost te divjadi in na ovrednotenje njegovih škod drugod po Sloveniji se nam zdi zapisana škoda povsem nerealna v finančnem obsegu.

-str.16: Ocena stanja populacije srnjadi...: Pogrešamo jasen zapis o vplivu jelenjadi, šakala in volka na populacijo avtohtone srnjadi. Te vplive bi bilo potrebno kar najhitreje strokovno proučiti, da se ne bomo znašli po par letih v akciji Reševanje avtohtone srnjadi! Le-ta je ocenjena na močno zmanjšano v zadnjem šestletju ter z najnižjo gostoto v tem časovnem obdobju, še posebej v predelu Gorjancev.

-str.26: Presoja doseganja dolgoročnih ciljev pri damjaku in dosedanje gospodarjenje: V odstavku Damjak in ukrepi- dosedanji in načrtovani- je kar nekaj nelogičnosti. Najprej se ugotavlja, da je avtohton in se ga kot takega popolnoma izloči (str. 7. nedovoljeno zimsko krmljenje damjaka zaradi njegove popolne odstranitve; ...); nato se na str. 26 ugotovi dosedanje neuspešnost gospodarjenja v smislu njegove prostorske in številčne razširitve v LUO; temu pa po našem mnenju ne sledi zapis na str. 26: »...Cilj pri upravljanju z damjakom je bil in še vedno je, da se zaustavi njegova prostorska širitev, prepreči povečevanje njegove številčnosti...« Torej a ni cilj njegova popolna odstranitev kot alohtone vrste?

-str.26: Še mnenje glede damjaka: Brez močnega posega v reproduktivno spolno skupino v naslednjem načrtovalskem obdobju ne bo napredka v smislu vidnega zmanjševanja populacije, kaj šele odstranitve.

--str.36: Šakal: glede na njegovo invazivno širitev po Sloveniji in povzročene škode v predelih, kjer so pričeli lastniki dokaj striktno prijavljat škode (Gorenjsko LUO, del Kamniško-Savinjskega LUO- Domžale, ...) smatramo, da je to speča bomba, ki že sedaj zelo aktivno gospodari z divjadjo in ogroža lovsko načrtovalske procese in ukrepe.

Prosimo, da navedene pripombe, mnenja in vprašanja proučite ter jih ustrezno vgradite v načrt ali jih obrazložite.

Poleg zgoraj navedenih konkretnih pripomb podajamo še nekaj **splošnih**:

-opredelitev območij osrednje, robne in nezaželjene prisotnosti jelenjadi po Sloveniji se nam zaradi prevelikih pestrosti lovišč (od ravninskih do povsem hribovskih terenov) ne zdi posrečeno in marsikdaj vodi v avtomatsko širitev dovoljene prisotnosti jelenjadi.

-potrebno bi bilo dosledno beleženje škod po divjadi (tudi če ne pride do škodnih zahtevkov), da bi načrtovalci imeli res realno sliko škod in se na podlagi tega lažje odločali. Sistem, ki bi to zagotavljal, bi si morala razdeliti ZGS za gozdove in KGZS za kmetijske površine, oboji pa bi spodbujali lastnike k striktnim sporočanjem nastalih škod.

Poudarjamo še, da se kot lastniki strinjamo, da je divjad sestavni del gozda, a da se škode gibljejo v še sprejemljivih okvirjih za normalen razvoj gozda. Ob tem vas podpiramo pri smelem načrtovanju upravljanja z divjadjo, lovske družine pa pri njihovi realizaciji v čim bližjem obsegu načrtov.

Pa dober pogled!

Metropolitana d.o.o.
Franc Pogačnik
Upravnik gozdov Nadškofije Ljubljana

Priprava: Franc Pogačnik in Jakob Zaletelj

MNENJE NA OSNUTEK DVOLETNEGA NAČRTA ZA NOVOMEŠKO LOVSKO UPRAVLJAVSKO OBMOČJE

Namen lovskega upravljaljskega načrtovanja naj bi bil **ohranitev stabilnih populacij divjadi, zmanjšanje škode na kmetijskih površinah** ter preprečevanje finančnega upada na kmetijah. Pa nam to zares uspeva? Ravnovesje med divjadjo in kmetijstvom je ključno za dolgoročno preživetje kmetov in ohranitev rodovitnih površin. Vendar realnost na terenu kaže drugačno sliko.

Srnjad, divji prašiči in jelenjad povzročajo velike škode na poljih, travnikih, vinogradih in sadovnjakih. Koliko travinja in prezimnih poljščin nam v resnici uničim jelenjad? Sistematičnih ocen teh škod pogosto primanjkuje, čeprav posledice občutimo iz leta v leto. Spomladi nas pričakajo poškodovane površine, prerite od divjih prašičev, ki jih je težko ponovno obdelati in zasejati. V vinogradih srne pogrizajo vršičke mladih poganjkov, kar pomeni manj grozdov in posledično manj pridelka. Mlade sadike dreves? Če niso skrbno zaščitene, se lahko kar poslovimo od njih. Na koruznem polju, ki ni bilo ustrezno zaščiteno z električnim pastirjem, kombajn jeseni sploh ne rabi priti – ker ne bo imel kaj požeti!

Kmetje vlagamo veliko truda in sredstev v zaščito svojih površin. Ograjevanje, električni pastirji, odvrčalna sredstva – vse to predstavlja velik finančni zalogaj in izgubo dragocenega časa. Kljub temu škode ni vedno mogoče preprečiti, njeno povračilo pa pogosto ne odraža dejanskega obsega izgub, saj uradne ocene ne zajemajo vseh dejanskih posledic. Zato številni kmetje škod sploh ne prijavljajo več – a to ne pomeni, da jih ni!

V gozdarstvu situacija prav tako ni ugodna. Prevelike populacije jelenjadi in srnjadi ovirajo naravno obnovo gozdov. Mlade sadike pogosto ne preživijo objedenih poganjkov, poškodovana drevesa pa so bolj dovzetna za bolezni, kot je lubadar. Posledice? Manjša biotska pestrost, slabša kakovost lesa in finančne izgube lastnikov gozdov.

Divji prašiči so se zaradi ugodnih pogojev močno razmnožili. Mile zime, obilica hrane in kompleksni izzivi pri uravnavanju populacij so pripeljali do kritične situacije. Previsoke številčnosti divjadi vplivajo na ekosistem in povzročajo vedno več konfliktov z ljudmi. Trajnostno upravljanje z divjadjo je zato nujno! Prilagojen odstrel, boljša zaščita kmetijskih površin in učinkovitejše odvrčalne metode so ključni ukrepi, ki jih je treba obravnavati celovito in usklajeno.

Sodelovanje med lovskimi družinami, kmetovalci in občinami in Zavodom za gozdove mora postati bolj učinkovito in transparentno. Le z usklajenimi prizadevanji lahko dosežemo trajnostno ravnovesje, ki bo koristilo vsem deležnikom. V nasprotnem primeru se bo trend opuščanja kmetijskih površin nadaljeval, kar bo imelo dolgoročne posledice za podeželje in kmetijsko pridelavo.

Ključni izzivi **povečan odstrel**, strokovna pomoč in usmerjanje pri zaščiti površin, finančna podpora pri preventivi in ob izpadu pridelka ter tesnejše sodelovanje med vsemi vpletenimi. Kmetijstvo in gozdarstvo sta temelj naše države – in če ju ne zaščitimo, bomo posledice čutili vsi! Pri tem zaupamo presoji strokovnim institucijam, da bodo s premišljenim in strokovnim upravljanjem divjadi prispevale k reševanju teh izzivov.

Naš zavod v Novomeškem lovsko upravljavskem območju zajema lovišča Tržišče ter Šentjanž, kjer je številčnost jelena, damjaka ter divjega prašiča še vedno previsoka zato predlagamo višji odstrel.

Želeli bi si tudi, da bi bilo čim več ukrepov in izvedbe **preprečevanja škod** na kmetijskih zemljiščih. Hkrati pa bi opozorila, da so škode dejansko mnogo višje, vendar kmetje velikokrat niti ne prijavljamo škode zaradi različnih vzrokov, med njimi lahko izpostavimo nespoštovanje in nerazumevanje lovcev do nas lastnikov ter pridelovalcev in tudi nizke odškodnine in priznavanje odškodnin.

Želim vam uspešno načrtovanje ter še uspešnejšo izvedbo.

Odbor Izpostave Sevnica, Območne enote KGZS Brežice

predsednica Mateja Kopar

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**
DIREKTORAT ZA GOZDARSTVO IN LOVSTVO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 91 44
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto
Gubčeva ulica 15
8000 Novo mesto

Številka: 3410-9/2025/2
Datum: 28. 3. 2025

**Zadeva: Pripombe na Dvoletni lovsko upravljaljski načrt za I. Novomeško LUO za leti
2025-2026**

Spoštovani,

na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: ministrstvo) smo pregledali osnutek Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2025-2026 in nanj pošiljamo naslednje pripombe:

Stran 1 (1 Uvod)

V drugem odstavku naj se med pravne akte doda tudi Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20).

Stran 22 (4.2 Navadni jelen / Ukrepi in usmeritve)

»Z načrti LUO je od leta 2021 dalje bila za vsa lovišča osrednjega območja prepisano, da mora biti odvzem junic in košut vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov in dve in več letnih jelenov. V preteklih štirih letih je bilo v tej skupni lovišč odvzetih premalo 12 živali ženske eno in več letne jelenjadi. Premajhen odvzem ženske jelenjadi je bil v loviščih Mima Peč, Padež, Dobmič in Veliki Gaber. Ta razlika se bo upoštevala pri razdelitvi načrtovanega odvzema med lovišča.«

»Z načrti LUO je od leta 2021 dalje za vsa lovišča osrednjega območja prepisano, da mora biti odvzem junic in košut vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov in dve in več letnih jelenov. V preteklih štirih letih je bilo v tej skupni lovišč odvzetih premalo 12 živali ženske eno in več letne jelenjadi. Premajhen odvzem ženske jelenjadi je bil v loviščih Mima Peč, Padež, Dobmič in Veliki Gaber. Ta razlika se bo upoštevala pri razdelitvi načrtovanega odvzema po loviščih. V lovišču Mima Peč ta razlika iz preteklih let znaša 8 živali (junic in košut), lovišču Dobmič 5 živali, Veliki Gaber 3 živali in Padež 2 živali. Priporočamo, da v teh loviščih prednostno izvedejo vsaj ½ manjkajočega primanjkljaja junic in košut pred nadaljnjim odvzemom eno in več letnih jelenov. V primeru, da se bo v letih 2025 in 2026 v navedenih loviščih povečal »primanjkljaj« odvzema junic

Stran 1 od 2

in košut, se bo odvzem dve in več letnih jelenov v letih 2027 in 2028 zavezujoče omejil. Odvzem junic in košut mora biti vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov in dve - in več letnih jelenov. Nedoseganje tega razmerja sicer ne predstavlja kršitev določil načrta, se bo pa le to upoštevalo (kompenziralo) v prihodnjih dveh letih (2027, 2028).«

»V podskupini lovišč B2 in B4 (lovišča: Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno, Šentjanž, Tržišče, Šentrupert, Mima) mora odvzem junic in košut biti vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov in dve - in več letnih jelenov. Nedoseganje tega razmerja sicer ne predstavlja kršitev določil načrta, se bo pa le to upoštevalo (kompenziralo) v prihodnjih dveh letih (2027, 2028).«

»Z načrti LUO je od leta 2023 dalje za lovišča Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno, Šentjanž, Tržišče, Šentrupert, Mima (podskupina B2 in B4) prepisano, da mora biti odvzem junic in košut vsaj za 15 % večji od odvzema lanščakov in dve in več letnih jelenov. V preteklih dveh letih je bilo v tej skupni lovišč odvzetih premalo 11 živali ženske eno in več letne jelenjadi. Premajhen odvzem ženske jelenjadi je bil v loviščih Otočec, Škocjan, Mima, Šentjanž in Tržišče. Ta razlika se bo upoštevala pri razdelitvi načrtovanega odvzema po loviščih. V lovišču Otočec ta razlika iz preteklih let znaša 2 živali (junic in košut), lovišču Škocjan 3 živali, Mima 2 živali, Šentjanž 3 živali in Tržišče 1 žival. Priporočamo, da v teh loviščih prednostno izvedejo vsaj 1/4 manjkajočega primanjkljaja junic in košut pred nadaljnjim odvzemom eno in več letnih jelenov. V primeru, da se bo v letih 2025 in 2026 v navedenih loviščih povečal »primanjkljaj« odvzema junic in košut, se bo odvzem dve in več letnih jelenov v letih 2027 in 2028 zavezujoče omejil.«

Poudarjamo, da za »pračunavanje« ne obstaja pravna podlaga. Načrtovan odvzem je izveden ali ni izveden. Glede na realizacijo in cilje upravljanja se v vsakem načrtovalskem obdobju določijo nove, temu prilagojene, ukrepe. Navedena določba naj se črta.

Stran 26 (4.3 Damjask / Ukrepi in usmeritve)

»Pri realizaciji načrta mora biti v loviščih Tržišč in Šentjanž odvzem košut 2+ vsaj 120 % večji od odvzema dve- in več letnih jelenov.«

Verjetno je mišljeno, da mora biti odvzem košut 20 % večji kot odvzem jelenov 2+ npr. odvzem 10 jelenov in 12 košut, ne pa 10 jelenov in 22 košut (120 %).

Priloga 4: Razdelitev odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2025 in 2026

Pri srni je seštevek 1.500 osebkov, moral pa bi biti 3.000 osebkov.

Hvala in lep pozdrav,

Pripravil:
Sašo Novinec
sekretar

Gregor Meterc
generalni direktor

Poslati:

- ZGS, OE Novo mesto, OENovo.mesto@zgs.si, marjan.kumelj@zgs.si – po e-pošti
- ZGS, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, zgs.tajnistvo@zgs.si, miha.marence@zgs.si, matija.stergar@zgs.si – po e-pošti

Stran 2 od 2

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

Datum: 11. 4. 2025
Šifra: 900-7/2023-11

Z A P I S N I K

5. seje Sveta ZGS OE Novo mesto v 8. mandatu (2023-2026), ki je bila v petek, 11.4. 2025, ob 8.00 uri v sejni sobi Zavoda za gozdove Slovenije OE Novo mesto na Gubčevi 15, Novo mesto.

Vabljeni na sejo: Sašo Novinec, Roman Zaletelj, Anton Strah, Jernej Redek, Franc Jarc, dr. Peter Železnik, Franc Štravs, Martina Kastelec, mag. Marija Černe

Dodatno vabljeni: Marjan Kumelj

Ostali prisotni na seji: Anton Turk

Sejo je vodil namestnik predsednika Roman Zaletelj, ker je Sašo Novinec, predsednik Sveta, opravičeno odsoten.

Za sejo je bil predlagan naslednji dnevni red:

1. Pregled in potrditev zapisnika 4. redne seje Sveta OE Novo mesto z dne 9. 10. 2024
2. Obravnava in določitev predloga Dvoletnega načrta za I. novomeško lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026
3. Poročilo o delu območne enote Novo mesto v letu 2024
4. Predlog Programa dela območne enote Novo mesto za leto 2025
5. Razno

Ugotovitev navzočnosti in potrditev dnevnega reda:

Predsedujoči je podal informacijo, da je Sidg namesto Boštjana Gašperšiča imenoval Martino Kastelec za predstavnico v Svetu OE.

Na seji je bilo navzočih 8 vabljenih članov Sveta: Roman Zaletelj, Anton Strah, mag. Marija Černe, Franc Štravs, Franc Jarc, dr. Peter Železnik, Martino Kastelec, Jernej Redek,

Odsotni, ki so se opravičili: Sašo Novinec

Ugotovitev o sklepčnosti: Prisotnih je 8 - osem, od devetih članov, zato je seja Sveta OE sklepčna.

Ugotovitev o dnevnem redu: Predlagani dnevni red 5. seje je bil soglasno sprejet.

Gubčeva 15, 8000 NOVO MESTO
Tel.: +386 (0)7 39-42-550, www.zgs.si, e-pošta: oenovomesto@zgs.si

AD 1: Zapisnik 4. redne seje Sveta OE Novo mesto z dne 9. 10. 2024

Na zapisnik ni bilo pripomb.

Predsednik je predlagal naslednji

Sklep št. 22: Zapisnik 4. redne seje Sveta OE Novo mesto z dne 9. 10. 2024 se sprejme kot je predlagan.

ZA sprejetje je glasovalo 8 članov, PROTI 0 in vzdržanih 0. Sklep je bil sprejet.

AD 2: Obravnava in določitev predloga Dvoletnega lovsko upravljskega načrta za I. novomeško lovsko upravljsko območje za leti 2025-2026

Načrtovalec Marjan Kumelj je predstavil osnutek predloga Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljsko območje za leti 2025-2026. V postopku izdelave so bile izvedene usklajevanja z deležniki (lovci in kmetijci) in javna razgrnitev z javno predstavitvijo načrta.

Sestavljavec je pripravil odgovore in pojasnila na pisne pripombe iz razgrnitve in javne predstavitve načrta ter način upoštevanja pripomb v načrtu. Večina pripomb je bila ustrezno upoštevana v dopolnjenem osnutku načrta. (priloga gradiva poslana po mail dne 8.4.2025; Zapisnik Javne obravnave osnutka Dvoletnega lovsko upravljskega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2025 in 2026 z dne 7.4.2025 in opredelitev do pripomb podanih na javni predstavitvi in poslanih po elektronski pošti.)

V razpravi so sodelovali:

Redek:

Šakal predstavlja glavni vir težav zaradi ukrepanja države z monitoringom v preteklosti, njegovo prenamnožitvijo in pričakuje težave zaradi zakonodaje tudi v prihodnje.

Jarc:

-Ponovno podaja pripombo na vodenje postopka usklajevanja, saj zakonodaja zahteva usklajevanje z upravljalci lovišč, ZGS OE Novo mesto pa je usklajevanje opravljal skupaj z lovci in predstavniki kmetijstva. Strinja pa se, da so bila usklajevanja korektna, potrebna in uspešna.

-Ugotavlja, da so na JP podali ustne in pisne pripombe v imenu OZUL, ki pa niso bile upoštewane v celoti. Pokazal je časopisni članek, kjer predstavnik MKGP izjavlja, da so podlaga za določitev odstrela predlogi upravljalcev lovišč (npr. za srnjad 2628 živali, ZGS pa vztraja pri številu 3000 živali.)

-Posebej opozarja na vpliv zveri, tako šakala, volka, risa in medveda, na srnjad. Ugotavlja, da bo problem s kvaliteto populacije srnjadi, če bomo nadaljevali z velikim odstrelom, ki ga bodo izvajali lovci in bili na koncu krivi, če ne bo več srnjadi. Zato vztraja pri znižanju plana odstrela srnjadi.

-Strinja se, da se spremeni odstopanje v realizaciji plana odstrela srnjadi v LD Otočec iz $\pm 20\%$ na $\pm 40\%$, vendar predlaga, da je višina odstopanja za vsa lovišča enaka. Predlaga, da se za vsa lovišča postavi odstopanje za srnjad na $\pm 40\%$ in spolno strukturo na 1 : 1.

-Oporeka vezavi odstrela jelenjadi v spolnem razmerju 1,0 : 1,15 in predlaga 1 : 1. Zahteva aktivnejše reševanje izvora problemov z jelenjadjo v LPN. Nekorektno se mu zdi, da je v LD vezava na spolno strukturo, ki je sankcionirana, če ni izpolnjena, v LPN pa tega ni.

-Strinja se z navedbo, da so in bodo divji prašiči iz opuščenih obor v LPN dodaten problem za sosednje LD. Trudili se bodo, da bodo izvedli plane, ki so navzgor neomejeni.

-Kot lovcu in naravovarstveniku mu je cilj čuvati vse vrste v dobrem stanju, ne le odstrel.

Strah:

- Kot kmet ugotavlja, da je srnjadi manj. Šakala preveč ščitimo, avtohtono srnjad pa streljamo. Boji se, da bo realizacija odstrela srnjadi težja, in reakcija na pomanjkanje srnjadi zapoznena.

LD najbolj poznajo dogajanje na terenu in z adaptivnim načrtovanjem in prilagajanjem odstrela, bi se lažje reagiralo na spremembo, pomanjkanje srnjadi.

-Sprememba v delu LPN in učinkov na jelenjad ni, gre prepočasi, sankcij pa ni zaznati.

-Za šakala predlaga neomejen odstrel.

-Zavzema se za dovolitev nočnega lova.

-Če je zakonodaja slaba je potrebno predlagati spremembe, (glede na prej navedeno).

Redek:

- Strinja se z večjo eliminacijo šakala, saj bo zaradi napačnega ukrepanja države v preteklosti šakal kmalu intenzivno povzročal škode tudi na domačih živalih.
- Pohvali postopek usklajevanja ZGS OE NM z lovci in predstavniki kmetijstva, KGZS, lastnikov, kmetov.
- Ugotavlja, da se več srnjadi pojavlja neposredno ob in v naseljih, ker se umika šakalu in zverem v gozdu.
- Predlaga večjo prilagodljivost, (fleksibilnost, adaptivno načrtovanje) pri odstrelu srnjadi (in šakala), če ga ni možno realizirati na določenih loviščih, drugje pa lahko.
- Opozarja na APK in zahtevo po čim večjem odstrelu divjih prašičev, na zmanjšanje populacije in možnosti širjenja okužbe.
- Ugotavlja, da kmetje škode velikokrat ne prijavljajo. Stroški zaščite so preveliki in raje trpijo škodo, sploh popašenost travinj.

Zaletelj:

- Odstrel prašičev (in šakala) je lahko neomejen, vendar so fizične omejitve v LD z izvedbo zaradi kadra in finančnih učinkov (starost in volja do uplenitve). Spodbude MKGP so premajhne.

Železnik: (kot naravovarstvenik, pozvan s strani predsedujočega k mnenju)

- Ne želi se opredeliti o višini odstrela posameznih vrst, saj to prepušča lovskim in gozdarskim strokovnjakom.
- Panike zaradi zveri v javnosti ne odobrava, saj so bili nedavni dogodki z volkom v mestu le slučajni.
- Opozarja na dotok jelenjadi na Gorjancih iz Hrvaške in vpliv na škode ter reševanje v sodelovanju s sosedi.
- S problemom šakala so seznanjeni vendar rešitve niso enostavne, vendar odvisne predvsem od države.
- Pripominja, da so odločitve o odstrelu, strukturi, nočnem lovu,.. kompleksne in da so podležene osebnim, strokovnim, lokalnim in političnim odločitvam.

Kastelec:

- Kot predstavnica Sidg se ne opredeljuje do višine odstrela, strinja pa se o potrebnem usklajevanju z OZUL.
- Zahteva, da se v načrt dopiše »da se pred postavitvijo lovskih objektov in izvedbo biomeliorativnih del pridobi soglasje Sidg za zemljišča, ki jih imajo v upravljanju«.

Černe:

- Med lastniki gozdov so pripombe o velikem staležu jelenjadi v predelu Jurke in Meniške vasi, vendar manjše kot pred letom.
- Poškodbe in objedenost gozdnega mladja in s tem normalen razvoj gozdov je hudo moten v področju nad Partizanko (GGE Poljane, Soteska).

Redek:

- V področju LD Toplice so premiki na bolje glede stanja z jelenjadjo in škodami.
- Opozarja, da so ukrepi v kmetijstvu in okolju dolgoročni (opuščanje travinj in zaraščanje), v populacijah divjadi pa bi bila lahko hitrejši.

Kumelj: je podal nekaj dodatnih pojasnil na razpravo;

- Svet bi se moral konkretno opredeliti le do pripomb iz JR in JP. V razpravi pa je prepleteno več vidikov.
- Višina odstrela srnjadi sloni tudi na analizi izgub, ki kažejo na stanje populacije. Te so v zadnjih 6 letih enake in ne padajo.
- Kot načrtovalec ima pravico in mora kritično presoditi čimveč podatkov ter jih analizirati. Npr; želja upravljalca, da na 8000 ha strelja le 70 kosov srnjadi, da je ob štetju medvedov na tem področju videnih 25 različnih medvedov,.. so vprašljive.
- S projekti in genskimi analizami je populacija volkov (in medveda) zelo dobro spremljana in ne kaže take velikosti kot jo predstavljajo upravljalci lovišč.
- Zaskrbljujoč je tudi negativni odnos javnosti in lovcev do risa.

-Z neomejenim odstrelom šakala bi se lahko strinjal, vendar je odstopanje tako veliko, da je taka realizacija možna.

-Pri določanju odstrela srnjadi in jelenjadi je uporabljal modele in projekcije, usmeritve ZGS in strokovno literaturo zato stoji za strokovnostjo načrta.

Predsedujoči je po razpravi predlagal;

da se Svet OE ne bo posamezno opredelil do pojasnil in pripomb iz javne obravnave osnutka načrta za I. novomeško lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026 ampak jih sprejema razen posebne zahteve. Zahteva, da se načrt spremeni v delu o srnjadi tako, da se določi odstrel srnjadi na 2718 kosov (predlog dopolnjenega osnutka ZGS 2860, predlog OZUL 2628) in da se odstopanje za odstrel srnjadi za vse LD izenači na $\pm 40\%$ (prej tri LD le $\pm 20\%$),

S temi popravki bo načrt sprejemljiv in se določi kot predlog.

Predsednik je po razpravi predlagal naslednji

Sklep št. 23: Svet območne enote Novo mesto določi število odvzema srnjadi na 2718 kosov in dovoljeno odstopanje za odstrel srnjadi za vsa lovišča (LD) v LUO na $\pm 40\%$.

S to spremembo sprejme in določi predlog Dvoletnega načrta za I. novomeško lovsko upravljaljsko območje za leti 2025-2026.

ZA sprejetje je glasovalo 7 članov, PROTI 0 in vzdržanih 1. Sklep je bil sprejet

AD 3: Poročilo o delu območne enote Novo mesto v letu 2024

Poročevalec Anton Turk, vodja OE, je predstavil osnutek Poročila o delu območne enote Novo mesto v letu 2024.

Pripombe in vprašanja članov sveta:

Redek:

-Problem plač in kadra v javnem sektorju kaže na izgubljanje stroke, kar vodi v slabo svetovanje in uporabo novosti na terenu, tako v kmetijstvu kot gozdarstvu.

Kastelec:

-Sidg pohvali korektno sodelovanje OE z njimi, posebej na področju načrtovanja. Predlaga manjše redakcijske popravke (pri realizaciji gojitvenih del zaradi časovne dinamike odločb).

-Sidg je plačnik sredstev Gozdnega fonda in želi konkretno strokovno porabo. Potrebna je večja aktivnost med lastniki in jih seznanimi z možnostmi.

Strah:

-Skrbi ga slaba realizacija gojitvenih del in sploh ostanek neporabljenih sredstev. Predlaga večjo uporabo kemičnih sredstev (triko za zaščito mladja).

Černe:

-Plače se popravljajo. Klima na ZGS pa se ne izboljšuje. Negativni pojavi mečejo slabo sliko na vse zaposlene. Mladim z idejami je treba dati priložnost.

Zaletelj:

-Odnos zaposlenih na krajevnih enotah (posebej mlajših) do lastnikov je včasih prepotenten. Mlade je potrebno z mentorstvom starejših bolj pripraviti na delo s strankami. Revirni gozdarji in lastniki morajo delati v partnerskem odnosu. Inšpekcija mora delovati v skrajnih primerih.

Predsednik je po razpravi predlagal naslednji

Sklep št. 24: Svet območne enote Novo mesto je obravnaval in potrdil Poročilo o delu območne enote Novo mesto v letu 2024.

ZA sprejetje je glasovalo 8 članov, PROTI 0 in vzdržanih 0. Sklep je bil sprejet

AD 4: Predlog Programa dela območne enote Novo mesto za leto 2025

Poročevalec Anton Turk, vodja OE, je predstavil osnutek Programa dela območne enote za leto 2025.

Pripombe in vprašanja članov sveta:

Zaletelj:

-Pri načrtovanju je potrebno bolj upoštevati terenske gozdarje z izkušnjami (od spodaj navzgor).

Strah:

-Potreben je večji nadzor na terenu, posebej pri izvedbi gozdnega reda ob lubadarju.

Odgovor Turk: V letu 2024 ni bilo stalnega gozdarskega inšpektorja v območju. V letu 2025 pa je in se bodo aktivnosti lažje izvajale.

Kastelec:

-Redakcijski popravki glede višine preliminarja in plana gojitvenih del za Sidg.

Predsednik je po razpravi predlagal naslednji

Sklep št. 25: Svet območne enote Novo mesto je obravnaval in potrdil Programa dela območne enote Novo mesto za leto 2025.

ZA sprejetje je glasovalo 8 članov, PROTI 0 in vzdržanih 0. Sklep je bil sprejet

AD 4: Razno

Redek:

Predlaga, da se izpeljejo aktivnosti na vsebini gozdnega roba skupaj z ZRSVN, KGZS in ZGS.

Železnik:

Opozarja na problematične izvedbe del na obvodni vegetaciji.

Turk:

-S predlogom sprememb ZG se bistveno ne spreminja status Sveta območnih enot.

-Zaradi odhoda Marije Černe iz ZGS se kot predstavnika zaposlenih v Svet OE imenuje nadomestnega člana glede na izide volitev, to je Uroša Vranešiča.

-Vodja OE se je zahvalil za sodelovanje in povabil člane Sveta na naslednji sestanek in udeležbo predstavnika na Svetu ZGS v Ljubljani.

Sestanek se je končal ob 11.30.

Zapisal: Anton Turk

Roman Zaletelj

namestnik predsednika Sveta OE

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Novo mesto

Datum: 22. 4. 2025
Šifra: 900- 7 / 2023-15

Z A P I S N I K

1. dopisne seje Sveta Območne enote Novo mesto, ki je potekala od 8. ure dne 17. 4. 2025 do 10. ure dne 22. 4. 2025

Vsem članom Sveta Območne enote Novo mesto je bilo posredovano vabilo na 1. dopisno sejo Sveta Območne enote Novo mesto, po elektronski pošti dne 16.4.2025.

Z vabilom po elektronski pošti so s prilogami člani dobili tudi vse gradivo in glasovnico.

Vabljeni na sejo: Sašo Novinec, Roman Zaletelj, Anton Strah, Jernej Redek, Franc Jarc, dr. Peter Železnik, Franc Štravs, Martina Kastelec, mag. Marija Černe.

V vabilu je pojasnjen razlog za sklic dopisne seje, in sicer:

Zaradi izpolnitve dela do predpisanih rokov se namesto redne seje skliče dopisna seja Sveta območne enote. Za nadaljnje delovanje ZGS in pripravo dokumentov mora Svet območne enote določiti predloge dokumentov.

Predlagani dnevni red:

1. Informacija o nedopustnosti sklepa št. 23, iz 5. seje sveta OE Novo mesto in njegova razveljavitev
2. Sprejem predloga Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljaljsko območje za leti 2025 in 2026

Glasovanje o predlaganih sklepih je potekalo od 8. ure dne 17. 4. 2025 do 10. ure dne 22. 4. 2025.

Glasovnice so prispele po elektronski pošti in po telefonu.

Ugotovitev;

1.dopisna seja je sklepčna, ker je osebno vročitev potrdila več kot polovica vseh članov sveta območne enote. Šteje se, da osebno vročitev potrdijo člani sveta območne enote, ki glasujejo. Prispelo je 7 glasovnic od 7 članov sveta območne enote.

Glasovali so: Sašo Novinec, Anton Strah, Franc Jarc, dr. Peter Železnik, Franc Štravs, Martina Kastelec, mag. Marija Černe.

Izidi glasovanja so naslednji:

Sklep št. 26: Svet OE Novo mesto razveljavlja sklep št. 23, sprejetega na 5. seji sveta OE, dne 11.4.2025.

ZA sprejetje je glasovalo 7 članov, PROTI 0 in vzdržanih 0. **Sklep je sprejet.**

Gubčeva 15, 8000 NOVO MESTO
Tel.: +386 (0)7 39-42-550, www.zgs.si, e-pošta: oenovomesto@zgs.si

Sklep št. 27: Svet OE Novo mesto sprejme predlog Dvoletnega načrta za I. novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2025 in 2026

ZA sprejetje je glasovalo 7 članov, PROTI 0 in vzdržanih 0. **Sklep je sprejet.**

Sašo Novinec Digitalno podpisal Sašo Novinec
Datum: 2025.04.22 10:15:46
+02'00'
Predsednik Sveta OE Novo mesto
Sašo Novinec